A PÁSZTÓI KISTÉRSÉG

A PÁSZTÓI KISTÉRSÉG

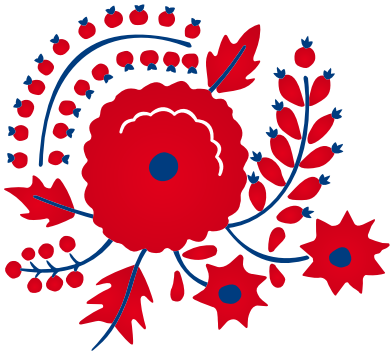

PÁSZTÓI KISTÉRSÉG

Turisztikai marketing kiadvány

A projektet Pásztó Város Önkormányzata gesztorálta.

A kiadvány az EMVA LEADER IV. tengelyéhez kapcsolódó 2. 080.000 Ft
vissza nem térítendő támogatással,
valamint a kistérség települései és Galgaguta
520.000 Ft nagyságú saját erő biztosításával valósult meg.

Készült a Polar Studio gondozásában.

Készült 3.000 példányban
A kiadvány térítésmentesen kerül terjesztésre

2011. október

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

TARTALOMJEGYZÉK

Sisák Imre polgármester köszöntője 5
Mészáros Sándor bevezetője 8

Pásztó 12
Alsótold 24
Bér 26
Bokor 28
Buják 30
Csécse 32
Cserhátszentiván 34
Ecseg 36
Egyházasdengeleg 38
Erdőkürt 40
Erdőtarcsa 42
Felsőtold 44
Galgaguta 46
Garáb 48
Héhalom 50
Jobbágyi 52
Kálló 54
Kisbágyon 56
Kozárd 58
Mátraszőlős 60
Palotás 62
Szarvasgede 64
Szirák 66
Szurdokpüspöki 68
Tar 70
Vanyarc 72
Kutasó 74

A kistérség kiemelt rendezvényei 76
Szolgáltatások, közérdekű információk, kiállító helyek, tájházak 78
Palóc gulyás, ahogyan mi készítjük 81

Tisztelt Olvasó!

Sok szeretettel köszöntöm Pásztó város és a pásztói kistérség polgárai nevében. Térségi összefogásunk és a LEADER pályázati lehetőség eredményeként, egy olyan idegenforgalmi kiadvánnyal gazdagodtunk, amely elősegíti a térségünkbe látogatók tájékoztatását és értékeink bemutatását.

A kiadvány készítésénél a hazai érdeklődők mellett gondoltunk a külföldi vendégekre is, ezért a településekre vonatkozó részeket német és angol nyelvű fordításokkal láttuk el. A kistérség központját Pásztót francia testvérvárosi kapcsolata - Ruffec- miatt, és a térségi és a városi részeket francia nyelven is bemutatjuk.

A könyv megismerteti a kedves látogatót a palóc vidék talán legfestőibb részével, a Mátra- és a Cserhát hegységek ölelésében fekvő Pásztóval és a kistérséghez tartozó települések nevezetességeivel. A térség nyitott, vendégszerető lakossága meghatározó szerepet tölt be Nógrád megye hagyományőrző és kulturális életében. A hegyek, völgyek érintetlen tájai rendkívül változatos programokat kínálnak. A térség gazdag vadállományával a vadászatot kedvelők igazi paradicsoma. A Palotáson és Pásztón található nagy felületű víztározóknál a horgászok is hódolhatnak kedvenc sportjuknak. A tari, hasznosi Gombástetőn sportrepülőtér működik, amelynek szomszédságában található a Cserteri vár romja.

A pásztói kistérségben Bér, Bokor, Egyházasdengeleg, Erdőkürt, Erdőtarcsa és Vanyarc településen található Szlovák Kisebbségi Önkormányzat, közülük négy község általános iskoláiban szlovák nyelvet is oktatnak. Az 1700-as évek elején betelepített szlovák családok leszármazottai, büszkék hagyományaikra, viseletükre, amelyek a térség, a megye és az ország kulturális életét is színesítik. A települések híresek vendégszeretetükről, szívesen látják a hazai és külföldi turistákat, akiknek örömmel mutatják be természeti és épített örökségüket, jellegzetes gasztronómiájukat, népviseletüket és színes folklórjukat.

Pásztó a „Mátra nyugati kapuja", 2011-ben megújult és igényesen kialakított külsővel, jó természeti, infrastrukturális és szolgáltatói adottságokkal biztosít kellemes időtöltést az idelátogatóknak. Sok érdekességet és információt kínál a város történelmi múltját bemutató, teljesen megújult műemléki övezet.

A kistérség megközelíthetősége, turisztikai, ipari és mezőgazdasági hagyományai, szorgalmas lakói, valamint az önkormányzatok nyitottsága kedvező befektetési lehetőséget kínálnak. Összességében a város és térségének múltja és jelene mind az itt élők, mind pedig az ide látogatók érdeklődését is felkeltheti.

Őszintén remélem, hogy a kiadványunkban olvasható információk meggyőzik kedves vendégeinket, hogy mielőbb látogassanak el hozzánk, ismerjék meg a messze földön híres palóc világot és az itt élő „jó palócok" vendégszeretetét.

Sisák Imre
Pásztó város polgármestere
Pásztó Kistérség Többcélú
Társulásának elnöke

Milí Čitatelia!

V regióne ktorého hlavné mesto je Pásztó sa nachádza šesť osád, v ktorých fungujú aj Slovenské Menšinové Samosprávy. Tieto sú: Bír, Bokor, Dengeleg, Kirť, Erdőtarča, Veňarec. V štyroch dedinách sa vyučuje aj slovenčina v základných školách. Po tureckej nadvlády sa usídlili slovenské rodiny na začiatku sedemnásteho storočia. Ottých čias v týchto obciach prebieha život plynulé, kde sú obyvatelia pyšní na svoje tradície, na ľudové kroje, s čím prestrujú nielen kultúrny život v regione, ale aj celej krajine.

Naše osady sú veľmi známe ich pohostinstvom, radi privítajú do regiónu prichádzajúce domáce a zahraničné turistov, ktorým radi ukážu prírodné a stavebné dedičstvo, charakteristickú gastronómiu, kroj, pestrý folklór.

Geehrter Leser!

Ich begrüße Sie recht herzlich im Namen der Bürger der Stadt Pásztó und der Pásztóer Kleinregion. Sie halten eine Broschüre des Fremdenverkehrs in der Hand, die im Rahmen unseres Zusammenschlusses und der LEADER-Bewerbung realisiert wurde, mit dem Ziel, unsere Besucher zu informieren und unsere Schätze vorzustellen.

Neben den Interessenten aus dem Inland haben wir auch an unsere ausländischen Gäste gedacht, deshalb haben wir unsere Broschüre mit deutsch- und englischsprachigen Übersetzungen versehen. Das Zentrum der Kleinregion, Pásztó, stellen wir wegen ihrer Partnerstadt, Ruffec auch in Französisch vor. Im Interesse der Siedlungen, die Wert auf Pflege der Nationalitätentraditionen legen, haben wir einen kurzen Auszug auch in der slowakischen Sprache gefertigt.

Anhand der folgenden Seiten können Sie vielleicht den malerischsten Teil des Paloczen Gebietes, die Stadt Pásztó, die von den Gebirgen Mátra und Cserhát umgeben sind, und die Sehenswürdigkeiten der zur Kleinregion gehörenden Siedlungen kennenlernen. Die offene, gastfreundliche Bevölkerung der Region spielt eine bestimmende Rolle im Kulturleben und in der Traditionspflege des Komitats. Die unberührte Berg- und Hügellandschaft sichert einen abwechslungsreichen Zeitvertrieb. Da das Gebiet mit einem reichen Wildbestand stolziert, ist es ein wahres Paradies für Jäger. In Palotás und in Pásztó befinden sich Talsperren mit einer großen Wasserfläche, an denen auch die Angler ihrem Lieblingssport angehen können. Auf dem Gombás Plateau bei Tar ist ein Sportflughafen tätig, in der Nähe sind die Ruinen der Burg Cserter zu sehen.

Pásztó ist „das Tor des Mátra Gebirges", sie sichert den Besuchern wegen ihrer natürlichen, infrastrukturellen und dienstleitenden Gegebenheiten einen angenehmen Zeitvertrieb. Viel Interessantes und viele Informationen bietet die vollständig renovierte Altstadt, die die historische Vergangenheit der Stadt darstellt. Die guten Verkehrsverbindungen, die touristischen, industriellen und landwirtschaftlichen Traditionen dieser Region, die fleißigen Bürger, bzw. die Offenheit der Selbstverwaltungen bieten günstige Investitionsmöglichkeiten. Insgesamt kann die reiche Vergangenheit und Gegenwart der Stadt und der Region das Interesse sowohl der hier Lebenden als auch der Besucher erwecken.

Ich hoffe ehrlich, dass die Informationen in der Broschüre unsere lieben Gäste davon überzeugen, dass es sich lohnt, uns zu besuchen und die Gastfreundschaft der Paloczen, die weitbekannt ist, zu genießen.

Imre Sisák
Bürgermeister von Pásztó
Vorsitzende der Vereinigung
Kleiregion Pásztó

Cher lecteur!

Je vous salue au nom des habitants de Pásztó et de sa sous-région. Nous proposons cette présente publication touristique grâce à la coopération régionale et les possibilités de projets LEADER pour informer nos visiteurs sur nos valeurs.

Lors de la préparation de cette publication nous avons pensé aux intéressés domestiques aussi bien qu'aux visiteurs étrangers, c'est pourquoi les passages sur les communes sont traduits en allemand et en anglais, tandis que les passages présentant le chef-lieu Pásztó et sa région sont aussi accessibles en francais à cause de son jumelage avec la ville française de Ruffec. Prenant en considération l'intérêt de certains villages où habite la minorité ethnique slovaque, un résumé sur les communes en question est donné en slovaque.

Ce livre fait découvrir la région des Palócs (groupe sous-ethnique peuplant la région), la ville de Pásztó embrassée par les monts de Cserhát et Mátra, les communes de son environnements et les curiosités qui s'y trouvent. La population ouverte et aimant les visiteurs de la région joue une rôle indispensable dans la sauvegarde des traditions. Les monts et les vallées intacts de ce paysage proposent des programmes très variés. Cette région riche en animaux sauvages est un véritable paradis de la chasse. Les étangs de Pásztó et de Palótás attirent les pêcheurs qui s'y donnent à leur sport préféré. Sur l'accumulation nommée Gombástető près de Hasznos et Tar et le château fort de Cserter, il y a un aéroport sportif.

Pásztó, la „porte occidentale des Mátras", restaurée en 2011, garantit une infrastructure et des services destinés aux visiteurs pour qu'ils y passent un séjour agréable. La zone historique refaite propose une série de curiosités historiques.

Son accessibilité, ses traditions touristiques, industrielles et agraires, ses habitants diligents et l'ouverture des autorités locales font de Pásztó une destination idéale pour les investisseurs. Bref, le passé et le présent de la ville et de sa région peuvent piquer la curiosité des visiteurs.

J'espère que les informations inclues dans notre publication vont vous convaincre, et vous allez nous visiter le plus tôt possible pour découvrir le monde des Palócs si fameux et ces „bons Palócs".

Imre Sisák
Maire de la Ville de Pásztó
Président de la Communauté des Communes de Pásztó

Dear Reader,

I greet you warmly on behalf of the people living in Pásztó and its small region. Through the efforts of people living in our small region and as a result of a successful application we are pleased to present a tourist booklet which helps visitors orientate themselves in our region and get to know our values.

When making this booklet, besides the Hungarian readers we also had foreign visitors in our mind so all the passages of the booklet have been transleted into German and English. As Pásztó, the centre of the small region has a French partnership with Ruffec, the description of the region and Pásztó has been translated into French as well. For the sake of the villages preserving their national traditions, we provide a Slovakian translation about the above mentioned parts.

The booklet makes the visitor get acquainted with Pásztó, which is perhaps the most picturesque part of the Palóc region embraced by the Mátra and Cserhát mountains and with the places of interest in the villages belonging to the small region. The open and hospitable people of the region play a decisive role in the tradition-preserving and cultural life of Nógrád county. The untouched surroundings in the mountains, hills and valleys offer extremely diverse programmes. The region attracts the abundance of small and big game, which makes it a perfect paradise for people keen on hunting. The water reservoirs in Palotás and in Pásztó provide facilities for those interested in fishing. Gombástető in Tar and Hasznos has a sports airport and the ruins of the Cserteri fortress can be found in its vicinity.

Pásztó the „ western gate to the Mátra" was renewed in 2011 and visitors can have a good time here due to its high-standard appearance, outstanding natural features, infrastructure and service facilities. The wholly renewed monument-area introducing the historic past of the town provides a lot of interesting things and information.
The region is easily accessible, which offers favourable investment opportunities. So do the tourist, industrial and agricultural traditions, the hard-working people and the openess of the self-governments. All in all, the past and the present of the town and its region can arouse the interest of people both living here and visiting the region.

I do hope that the information found in our booklet will persuade our readers to visit our region as soon as possible, to get to know the far and wide famous Palóc era and enjoy the hospitality of „good palóc people" living here.

Imre Sisák
the Lord Mayor of Pásztó
the Chairman of Pásztó Small Region
More-Aimed Association

Tisztelt Olvasó!

Térségünk a felejthetetlen természeti élmény, a nyugodt kikapcsolódás, a vidéki nyitottság területe. Elsődleges turisztikai vonzerejét földrajzi elhelyezkedése, illetve tájiépített adottságai jelentik.

A pásztói kistérség Nógrád megye déli - délnyugati részén helyezkedik el, földrajzi környezetének jellegzetes vonásait a Mátra-, a Cserhát hegységek, az Ecskendi dombság és a Zagyva adja. A Nyugat - Mátra részét alkotó hegyvonulat lábánál található pásztói mikrotérség viszonylag magas hegycsúcsokkal rendelkezik, melyből a 805 méter magas Muzsla emelkedik ki. Pásztó, mint a kistérség központja, Budapesttől 80 kilométerre található. A kistérséget Hatvannal és a Szlovák Köztársasággal a 21-es számú főközlekedési út (M3-as autópálya csatlakozása) és a 81-es számú vasútvonal köti össze. Pásztó földrajzi fekvése kitűnő, mivel viszonylag közel helyezkedik el Salgótarjántól, Gyöngyöstől és a Világörökség részét képező Hollókőtől.

A 26 településsel rendelkező kistérség három mikrotérségre (pásztói, alsótoldi, palotási) osztható. Pásztó (Hasznos, Mátrakeresztes), Tar és Szurdokpüspöki a Mátra-Bükki kiemelt üdülőövezethez, Mátraszőlős, Felsőtold, Alsótold, Ecseg és Kozárd a Kelet - Cserhát Tájvédelmi Körzethez tartozik. Galgaguta település a balassagyarmati kistérségben helyezkedik el, és a kiadványban, mint LEADER partnerünk kap helyet. A térség kiterjedése 552 km^2, mellyel a megye legnagyobb kistérsége. Erdő területe közel kétszerese az országos átlagnak. A pásztói kistérség lakosainak száma 32.599 fő, melyet Galgaguta település 763 fős létszáma növel. A lakosság nagyobb részben tagolt (ezer fő alatti), apró falvas településeken és egy városban él. A sokszor érintetlen környezet kitűnő lehetőséget nyújt a felfrissülésre és aktív pihenésre. A térség klimatikai adottságai légúti megbetegedések gyógyítására is alkalmas. Az uralkodó szélirány szélsebessége mérsékelt, így Pásztó a sárkányrepülés és siklóernyőzés kedvelt helye. Palóc ország hegyei között számos kikapcsolási lehetőség bújik meg a horgászat, a vadászat és az extrém sportok szerelmeseinek.

A terület kedvező mezőgazdasági, évszázados szőlőtermesztési és borászati hagyományokkal rendelkezik. Nagyobb létszámot foglalkoztató környezetbarát ipar és magasabb színvonalú szolgáltatás a nagyobb településeken, illetve Pásztón található. Pásztón az idegenforgalmi és a szolgáltatási infrastruktúra jó színvonalú, melyet az ez évben megvalósított kistérségi központ rehabilitációja projekt jelentős mértékben emelt.

Kistérségünk területét átszeli a Mária Zarándok Út, ahol tervezett a hungarikumok, a vallási-, öko-, kulturális- és egészségturisztikai vonzerők feltárása és a helyi értékek bemutatása. A térség vendéglátó és szálláshelyekkel, egyéb szolgáltatásokkal (túrázás, kerékpározás, hegymászás, lovaglás, kocsikázás, stb.) várja az idelátogatókat, és kitűnő, egyben sajátos gasztronómiai élményeket garantálnak, melyet a különböző programok és szórakozási lehetőségek tesznek teljessé.

Minden kedves vendégünket szeretettel várjuk!

Mészáros Sándor
pályázat menedzser

Cher lecteur!

Notre région est caractérisée par des paysages inoubliables, de la détente et de l'ouverture de la campagne. Son atout touristique est son emplacement géographique et son environnement construit.

La sous-région de Pásztó se situe au sud et au sud-ouest du département de Nógrád, ses traits de caractère naturels sont définis par les montagnes de Mátra et Cserhát, les collines d'Ecskend et la rivière de Zagyva. Au pied des Mátras de l'Ouest, Pásztó est entouré de sommets relativement élevés, le Muzsla culmine à 805 mètres. Pásztó, le chef-lieu de la sous-région se trouve à 80 km de Budapest. La sous-région est reliée à Hatvan (sortie de l'autoroute M3) et la République slovaque par la RN 21 et la ligne n. 81 de chemin de fer. Pásztó a un excellent emplacement géographique vu qu'il se situe près des villes de Salgótarján ou Gyöngyös, ou le village patrimoine mondial de l'UNESCO: Hollókő.

La sous-région composée de 26 communes se subdivise en trois unités plus petites (Pásztó, Alsótold, Palotás). Pásztó (Hasznos, Mátrakeresztes), Tar et Szurdokpüs-pöki appartiennent à la zone de récréation de Mátra-Bükk, tandis que Mátraszőlős, Felsőtold, Alsótold, Ecseg et Kozárd font partie de la réserve naturelle des Cserháts Orientaux. La commune de Galgaguta est à retrouver dans la sous-région de Balassagyarmat, mais elle se figure dans notre présent document parce que c'est notre partenaire LEADER. La sous-région s'étend sur 552 km^2, ainsi elle est la plus grande dans le département. Le taux des territoires boisés dépasse presque deux fois la moyenne nationale. La sous-région de Pásztó compte 32,599 habitants à quoi s'ajoute les 763 habitants de Galgaguta. La majorité des habitants vit dans des villages et une ville. L'environnement souvent intact est parfait pour la récréation. Les conditions climatiques de la sous-région permet de guérir les maladies pulmonaires. La direction et la vitesse du vent fait de Pásztó un lieu favori des amateurs de deltaplane. Dans les montagnes du pays des Palócs (groupe sous-ethnique peuplant la région) promouvoit plusieurs possibilités pour passer son temps libre: pêche, chasse et les sports extrêmes.

La région a une longue tradition agricole et viticole. Les industries écologiques employant une main d'œuvre de quantité se trouvent dans les plus grandes communes, surtout à Pásztó. L'infrastructure touristiques et les services à Pásztó sont bien développés, et ceci partiellement dû au projet de réhabilitation réalisée cette année.

Notre sous-région est traversée par la grande randonnée de pélérinage „Marie" où nous essayons de présenter les spécialités religieuses, écologiques, culturelles et touristiques aussi bien que les valeurs locales. La région attend ses hôtes avec des possibilités d'hébergement et d'autres services (randonnée, cyclisme, sports équestres, promenande en chariots etc.), ainsi qu'avec des expériences gastronomiques et des programmes de loisirs pour les compléter.

Sándor Mészáros
Coordinateur de projet

Geehrter Leser!

Unsere Region ist ein unvergessliches Naturerlebnis, das ist die Landschaft der Erholung und der ländlichen Offenheit. Ihre touristische Anziehungskraft verdankt sie ihrer geographischen Lage und ihren landschaftlichen und gebauten Gegebenheiten.

Die Pásztóer Kleinregion befindet sich im süd-südwestlichen Teil des Komitats Nógrád. Ihre geographische Lage bestimmen die Gebirge Mátra und Cserhát, das Hügellandschaft Ecskendi und der Fluss Zagyva. Die Mikroregion von Pásztó, die am Fuße des Gebirgszuges Nord-Mátra zu finden ist, verfügt über verhältnismäßig große Gipfel, von denen sich der Berg Muzsla erhebt. Pásztó, das Zentrum der Kleinregion liegt von Budapest 80Km entfernt. Die Kleinregion ist mit Hatvan und der Slowakischen Republik durch die Landstraße 21 (Anschuss der Autobahn M3) und die Eisenbahnlinie 81 verbunden. Die geographische Lage von Pásztó ist ausgezeichnet, weil sie verhältnismäßig nah von den umliegenden Großstädten Salgótarján, Gyöngyös und von Hollókő - das Teil des Welterbes bildet- liegt. Die aus 26 Siedlungen bestehende Kleinregion kann in drei Mikroregionen (Pásztóer, Alsótolder, Palotáser) geteilt werden. Pásztó (Hasznos, Mátrakeresztes), Tar und Szurdokpüspöki gehören zu dem wichtigen Erholungsgebiet Mátra-Bükk, Mátraszőlős, Felsőtold, Alsótold, Ecseg und Kozárd zu dem Ost-Cserhát Landschaftschutzgebiet. Die Siedlung Galgaguta befindet sich in der Kleinregion von Balassagyarmat, und wird in der Broschüre als unser LEADER Partner vorgestellt. Die Ausdehnung der Kleiregion beträgt 552 km2, damit ist sie die größte Kleinregion im Komitat. Sie hat fast doppelt so viele Wälder wie der Durchschnitt Ungarns. Die Einwohnerzahl der Kleinregion Pásztó ist 32 599, die die Siedlung Galgaguta um weitere 763 Einwohner erhöht. Die Einwohner leben größtenteils in kleinen Dörfern (unter 1000 Einwohnern), und in einer größeren Stadt. Die angenehme, oft unberührte natürliche Umgebung bietet eine ausgezeichnete Möglichkeit zur Erfrischung und zu aktiver Erholung. Das Klima der Region ist wegen der Gliederung der Geländegestaltung für Heilung von Atemwege-erkrankungen geeignet. Die Windgeschwindigkeit der dominierenden Windrichtung ist mäßig, so wählen viele als Erholung das Drachenfliegen und den Gleitflug mit einem Fallschirm. Hier, in Paloczenland bieten sich viele Möglichkeiten, wenn man jagen, angeln oder den Extremsport ausprobieren möchte.

Das Gebiet verfügt über günstige landwirtschaftliche Gegebenheiten, über Hundertjahre alte Weinbau- und Winzertradition. Eine umweltfreundliche Industrie, die eine große Anzahl von Menschen beschäftigt und eine Dienstleistung auf höherem Niveau gibt es nur in den größeren Siedlungen bzw. in der Stadt Pásztó. Eine gute Infrastruktur im Bereich des Fremdenverkehrs und der Dienstleistungen gibt es in Pásztó, was das Rehabilitationsprojekt der Kleinregion-Zentrale in großem Maße erhebt.

Das Gebiet unserer Kleinregion durchquert der Maria Pilgerweg. Entlang dem Weg hat man die Absicht, kulturelle, religiöse, öko, gesundheitstouristische Elemente aufzudecken, die örtlichen Werte und Hungarica (einzigartige ungarische Produkte) vorzustellen. Die Region bietet den Besuchern niveauvolle Gaststätten und bequemen Unterkunft und andere Dienstleistungen (Wanderung, Reiten, Radfahren, Kutschieren, Klettern usw.) außerdem garantiert sie ausgezeichnete, einzigartige gastronomische Erlebnisse, die von den verschiedenen Programmen und Unterhaltungsmöglichkeiten perfekt gemacht werden können.

Wir heißen alle unsere Gäste herzlich willkommen!

Mészáros Sándor
Projektmanager

Dear Reader,

Our region is the area full of unforgettable natural phenomena, suitable for recreation and characterized by provincial openness. The geographical features, the landscape and the established facilities are the primary tourist attractions.

The small region of Pásztó is situated in the southern – south-western part of Nógrád county. The Mátra, the Cserhát mountains, the Ecskendi hill and the Zagyva make the characteristic features of its geopraphical environment. The small region of Pásztó at the foot of the West-Mátra range has relatively high peaks, the highest of which is the Muzsla (805 m). Pásztó as the centre of the micro-region lies 80 km from Budapest. It is connected with Hatvan and the Slovakian Republic via the main road 21 (an access to the Highway M3) and the railway line 81. The geographical location of the village is excellent as it is not far from Salgótarján, Gyöngyös and Hollókő, which is a part of the World Heritage.

The small region owning 26 settlements can be divided into 3 micro-regions (Pásztó, Alsótold, Palotás). Pásztó (Hasznos, Mátrakeresztes), Tar and Szurdokpüspöki belong to the Mátra-Bükk resort area, Mátraszőlős, Felsőtold, Alsótold, Ecseg and Kozárd are included in the East-Cserhát Nature Reserve. The village Galgaguta lies in the small region of Balassagyarmat and it is involved in the booklet as our LEADER partner. The territory of the region is 552 km2, which makes it the biggest small region of the county. It has got nearly twice as many wooded areas as the country-wide average. The number of the population is 32 599 people increased by 763 people in Galgaguta. The majority of the inhabitants live in tiny villages with fewer people than 1000 and in one town. The mostly untouched surroundings provide an excellent opportunity for relaxation and active rest. The climatic characteristics of the region are suitable for curing respiratory illnesses. The speed of the prevailing wind is moderate, so Pásztó is a popular spot for hang-gliding and gliding. People fond of fishing, hunting and extreme sports can find several sports facilities among the hills of the Palóc country.

The area has favourable agricultural, age-long grapes growing and wine making traditions. Environmentally-friendly industry employing a large number of people and higher standard services can be found in the bigger settlements and in Pásztó. Pásztó has a high level tourist and service infrastructure, which was raised to a large extent by the rehabilitation project of the small region completed this year.

The area of our small region is cut through by the Mária Pilgrimage Route, where the Hungarian specialities, the religious, ecological, cultural and health- tourist attractions are to be explored and the local values are to be displayed. The region awaits visitors with catering and lodging facilities, other opportunities (hiking, cycling, mountaineering, riding and joy-riding,etc.). Excellent and specific gastronomic experiences are guaranteed, made perfect by the different programmes and entertainment possibilities.

We look forward to having you in our region.

Sándor Mészáros
Project Manager

PÁSZTÓ

Pásztó Nógrád megye déli részén, annak talán legfestőibb táján, a Mátra és a Cserhát hegységek ölelésében fekvő kisváros. A fővárostól 80 kilométerre helyezkedik el. A Mátra Pásztót érintő területei már hegyvidéki éghajlati viszonyokat mutatnak és viszonylag alacsony környezetéből meredeken emelkednek ki. Mindez igen változatos növényvilágot eredményez.

A település mellett húzódik a 81-es számú vasútvonal és a 21-es főközlekedési útvonal, melyen Budapest egy óra alatt érhető el. Északi irányba Szlovákiába, keleti irányba a Mátrába, nyugati irányba pedig a Cserhát térségébe lehet eljutni, többek között Szécsénybe, Hollókőre, mely a világörökség része.

A település jelentős gazdasági, oktatási, egészségügyi, kereskedelmi és idegenforgalmi központ. Itt található Nógrád megye egyetlen gyógyvizű termálfürdője.

A Mátra és a Cserhát hegységek rendkívül változatos programokat kínálnak az idelátogatónak. Jelentős vadállománya miatt a vadásztársadalom is szívesen látogatja. A hasznosi víztározó a verseny és az amatőr horgászok kedvelt helye.

Pásztó városi rangját kisebb - nagyobb megszakításokkal több, mint 600 éve kapta és adottságaiból eredően, - némi túlzással - sokarcú városnak is nevezhető. A történelmi Pásztó évszázadokon keresztül mezővárosként volt ismert. Egy időben járási székhelyként is jegyezték. Vonzáskörzetéhez 25 település, és közel 33 ezer lakos tartozik. Pásztó lakóinak száma a közigazgatásilag ide tartozó Mátrakeresztes és Hasznos városrészekkel együtt mintegy tízezer fő.

A város és környéke a bronzkor óta folyamatosan lakott terület. A Mátra és Cserhát hegységek között a Zagyva felső folyása mellett, 170 méter tengerszint feletti magasságban, dombhátra épült. A települést először Anonymus krónikája említi Paztuh néven. E szerint, a honfoglalás idején Árpád fejedelem hadaival itt tartott pihenőt, és seregeinek egy részét innen küldte a szomszédos vidékek meghódítására. Egyesek úgy vélik, hogy Vörösmarty Mihály Zalán futása című eposzának tájleírása a Pásztó környéki völgyre illik. A mondák szerint a vadászatra alkalmas vidék a királyok kedvelt tartózkodási helye volt.

1138-ban már bencés monostor állt Pásztón, amelyet II. Béla vagy apja, Álmos herceg alapít-hatott. Ezt az állítást igazolja a dömösi prépostság adománylevele, amelyben a pásztói bencés apátságot is megemlítik.

III. Béla király 1190-ben ciszterceket telepített a korábban bencések által épített és lakott helyre, akik apátságot alapítottak. A tatárdúlás után a szerzetesek építették újjá a templomot, a monostort és a majorokat. A település életében 1265 jelentett fordulópontot, amikor V. István király a kegyúrságot átruházta a Rátót nembeli Istvánra. A Rátót leszármazottak hosszú évszázadokon keresztül voltak a település életének meghatározói. Pásztó 1298-ban vásártartási jogot kapott, így ipara, mezőgazdasága gyors fejlődésnek indult és kiemelkedő jelentőséggel bírt a szőlőkultúra terjedése is. Ennek emlékei a város Fő útján található gótikus pincék, melyek bor tárolására még ma is használhatók.

Tar Lőrinc kérésére 1407. április 26-án Zsigmond király városi kiváltságlevelet adományozott Pásztónak, melyben a város lakóit a budai polgárokkal egyenlő jogokkal ruházta fel. Pásztó a XV. században élte fénykorát, melyet a török hódítás tört meg. I. Lipót császár adománylevelének birtokában Morvaországból érkezett szerzetesek, 1717-ben építették a ma is álló ciszterci kolostort. Az 1871-es községi törvény alkalmazása alapján megszűnt a település mezővárosi jogállása és visszaminősítették nagyközséggé. A kiegyezés után, az ipari fellendülés annak ellenére elkerülte a várost, hogy 1867-ben bekapcsolódott a vasútépítésbe és állomáshelyet kapott. A szőlőtermesztést súlytó filoxéra nagymértékű jövedelem kiesést okozott az itt élőknek és hosszú időre lefékezte a település gazdaságát. Ezt követően a mezőgazdaság, a kisipar és az erdőgazdaság alig tudta biztosítani a lakosság megélhetéséhez szükséges bevételeket, és a két világháború között a nagyközségnek a megmaradásért kellett küzdenie. A ter-málvíz hasznosítására 1960-ban strandfürdő létesült.

A település lakásállománya a 60-as évektől kezdődően nem csak családi házakkal, hanem lakótelep építés formájában is növekedett. A település folyamatos fejlődése tette lehetővé, hogy a XIX. század második felében elvesztett városi rangját, 1984. január 13-án visszakapta.

Pásztón a mezőgazdasági területeken egyéni, családi és társas vállalkozási formákban folyik termelés és feldolgozás.

Ki kell emelni a teljes szántóföldi növénytermesztési, termeltetési és sertés tenyésztési verti-kumot átfogó Agro-Produkt Kft.-t, mely megyei szinten is a legjelentősebb mezőgazdasági vállalkozások közé tartozik.

A városban könnyű-, gép- és élelmiszeripari üzemek és gyárak találhatók. A gazdasági struk-túra átalakítását jelentős mértékben segítették a külföldi tőkebefektetések. Az 1992-ben zöldmezős beruházásként indult, osztrák tulajdonú EGLO Magyarország Kft. több lépésben fejlesztette termelését és raktározását. Mára a vállalat termelési tevékenysége mellett Pásztón működteti az európai logisztikai központját is. E mellett ki kell emelni még a Dension Kft-t, amely autóelektronikai termékeket gyártó tisztán magyar tulajdonú cég, és a belga tulajdonú SIC-Hungary Kft-t, amely a legkülönfélébb gumiipari termékeket gyártja. Ezen túlmenően, elsősorban a szolgáltatási szektorban dolgozó helyi vállalkozások mellett, több kisebb külföldi és magyar termelő vállalkozás biztosít még munkalehetőséget.

Az önkormányzat intézményeit tekintve a városi óvoda 3 tagintézménye, mintegy 300 gyermek nevelését biztosítja. Az általános iskola három tagintézményében közel 900 diák tanul. A középfokú oktatást biztosító Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium 5 osztályos képzésein, 16 osztályban több mint 500-an tanulnak. A diákok idegen nyelvi előkészítőn, francia két tannyelvű képzésen, érettségire épülő postai üzleti asszisztens és gazdasági - informatikus képzéseken szerezhetnek képesítést. Az ország távolabbi településeiről érkező diákok részére a kollégiumi elhelyezés biztosított. A művészeti oktatás a Rajeczky Benjamin Művészetoktatási Intézményben zajlik. A kulturális és művelődési igények felkeltésének és kielégítésének szervezője és lebonyolítója a Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ. A Margit Kórház 2000-ben átadott új épülete és a több mint száz éves 2004-ben fejújított épülete ad otthont a magas színvonalú rehabilitációs kórházi ellátásnak, kezeléseknek, az egy napos sebészetnek, az aktív belgyógyászatnak, krónikus ellátásnak és a szakrendeléseknek. A 2010-ben átadásra került új rendelőintézet kultúrált, modern betegellátást biztosít, kiegészülve a nappali kórházzal és a közforgalmú gyógyszertárral. Az országosan is elismert egészségügyi komplexum 2009-ben elnyerte az „Év Kórháza" díjat. Az egészségkomplexum szomszédságában található az idősek bentlakását biztosító intézmény, amely 2004-ben került átadásra. A Pásztói Múzeumban nívós kulturális és múzeumpedagógiai tevékenység folyik. Itt látható a Pásztói évszázadok című helytörténeti kiállítás, a Rajeczky Benjamin emlékszoba, valamint az Oskolamester háza, a Csohány Galéria és a Gaál István emlékkiállítás. A város kulturális,

sport és szabadidős életének gazdagításában kérnek helyet a civil szervezetek, köztük a Csohány Baráti Kör, mely a város szülöttének, a Munkácsy díjas grafikusművésznek állít emléket. Az 1983-ban alakult Muzsla Néptánc Együttes népszerűsége túlnő a város és országunk határain. A város lakóinak folyamatos tájékoztatását a Pásztói Hírlap és a Pásztó Városi Televízió biztosítja.

Kedvelt üdülő és kirándulóhely a több mint száz nyaralóval rendelkező muzslai üdülőterület, amely a kikapcsolódás mellett mikroklímájával a légúti betegségek gyógyítását is segíti.

PÁSZTÓ

Pásztó findet man im südlichen Teil des Komitats Nógrád, von den Bergen von Mátra und Cserhát umgeben, auf dem malerischsten Gebiet des Komitats. Die Stadt liegt von der Hauptstadt 80 Kilometer entfernt. Das Klima in der Umgebung des Mátra Gebirges ist schon alpin, es erhebt sich steil aus seiner flachen Umgebung. Das erfolgt eine abwechslungsreiche Flora.
In der Nähe der Stadt laufen die Eisenbahnlinie 81 und die Landstraße 21, auf der Budapest in einer Stunde zu erreichen ist. In die nördliche Richtung fahrend erreicht man die Slowakische Republik, in die östliche das Mátra Gebirge, und in die westliche das Cserhát Gebirge mit den Siedlungen Szécsény und Hollókő, das zweite bildet Teil des Welterbes.

Die Stadt ist ein bedeutendes Wirtschafts-, Schulungs-, Gesundheits-, Handels- und Fremdenverkehrszentrum. Hier befindet sich das einzige Thermalbad, dessen Wasser über eine Heilwirkung verfügt. Die zwei Gebirge: Cserhát und Mátra sichern den Besuchern vielfältige Programme. Da sie mit einem reichen Wildbestand stolzieren, sind sie ein wahres Paradies für Jäger.

Pásztó besitzt seinen Stadtrang mit kleineren-größeren Unterbrechungen seit 600 Jahren, und wegen seiner Gegebenheiten kann es als vielgesichtige Stad genannt werden. Das historische Pásztó war Jahrhunderte lang als Marktflecken gekannt. Zu einer Zeit wurde es als Bezirkssitz gezeichnet. Zu seinem Anziehungsgebiet gehören 25 Siedlungen, und etwa 33 000 Einwohner. Die Einwohnerzahl von Pásztó mit den verwaltungsgemäß zu ihm gehörenden Siedlungen Hasznos und Mátrakeresztes beträgt etwa 100 000 Menschen. Die Stadt und ihre Umgebung sind seit dem Bronzezeitalter pausenlos bewohnt. Die Stadt wurde zwischen den Gebirgen Mátra und Cserhát, entlang dem Fluss Zagyva auf einem Hügelrücken, 170 Meter über dem Meeresspiegel gebaut. Die Siedlung wurde zum ersten Mal in Anonymus Chroniken als Paztuh erwähnt. Nach der Legende stationierte Landesfürst Árpád mit seinen Heeren zu der Zeit der ungarischen Landnahme hier, und er schickte einen Teil seiner Armee von hier, damit sie die naheliegenden Gebiete erobern. Einige ahnen, dass das Epos Zalán futása von Mihály Vörösmarty die Täler in der Nähe von Pásztó abschreibt. Nach den Sagen war dieses Gebiet ein Lieblingsjagdort von vielen Königen.
Im Jahre 1138 stand schon die Benediktiner Abtei, die vielleicht der Vater des Königs Béla II., Herzog Álmos gegründet hat. Diese Tatsache unterstützt der Schenkungsbrief der Dömöser Propstei, in dem die Pásztóer Benediktiner Abtei erwähnt ist.

König Béla III. siedelte Zisterzienser auf das Gebiet, auf dem früher Benediktiner wohnten, die die Zisterzienserabtei gründeten. Nach dem Tatarenzug wurden die Kirche, die Abtei und die Meierhöfe von den Mönchen neugebaut. 1265 kam die Stadt zu einem Wendepunkt, als König Stephan V. das Patronatsrechts István aus dem Stamm Rátót übertrug. Der Stamm Rátót war lange Jahre bestimmend in der Siedlung. 1298 bekam die Stadt Marktrecht, so entwickelten sich die Industrie und die Landwirtschaft der Stadt blitzschnell, und gewann große Bedeutung die Weinkultur auch. Die gotischen Weinkeller in der Hauptstraße erinnern uns an den Weinbau, die noch heute für Weinlagerung geeignet sind.

Nach der Bitte von Lőrinc Tar schenkte König Sigismund Pásztó am 26. April 1407 das Privileg einer Stadt, laut dem die Bürger die gleichen Rechte wie die Budaer Bürger besaßen. Pásztó lebte seine Glanzzeit im 15-ten Jahrhundert, die die Türkenherrschaft brach. Die aus Mähren angekommenen Mönche, die den Schenkungsbrief von Kaiser Leopold I. besaßen, bauten 1717 das auch heute stehende Zisterzienserkloster. Im Jahre 1871 laut dem Gemeindegesetz verlor die Siedlung ihren Stadtrang und wurde zur Großgemeinde zurückversetzt. Nach dem Ausgleich umging die Stadt der industrielle Aufschwung, obwohl sie sich in den Eisenbahnbau einschaltete, und auch ein Bahnhof gebaut wurde. Die Filoxera-Seuche machte Schluss zum Weinbau, und bremste die Wirtschaft der Stadt für eine lange Zeit, in der folgenden Zeitperiode konnten das Kleingewerbe und die Forstwirtschaft das Auskommen der Einwohnerschaft kaum sichern. Die Siedlung kämpfte zwischen den zwei Weltkriegen für das Weiterbestehen. Um das Thermalwasser auszunutzen, wurde 1960 ein Thermalbad ausgebaut.

Der Wohnungsbestand der Stadt entwickelte sich von den 60-er Jahren nicht nur mit Einfamilienhäusern, sondern in Form von Wohnsiedlungen auch. Dank der ständigen Entwicklung bekam die Siedlung ihren Stadtrang in der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts, am 13. Januar 1984 zurück. Auf den landwirtschaftlichen Gebieten von Pásztó laufen der Anbau und die Verarbeitung im Rahmen von Familien-, Partnerschafts-, und Einzelunternehmung.

Die Agro-Produkt GmbH soll hervorgehoben werden, sie zählt zu den größten Agrounternehmen im Komitat. Ihre Tätigkeit umfängt den vollständigen Pflanzenanbau und die Schweinzucht. In der Stadt sind Betriebe und Fabriken auf dem Gebiet der Leichtindustrie, Maschinenbauindustrie und Nahrungsmittelindustrie tätig. Die hohen Kapitalinvestitionen aus dem Ausland förderten die rasche Umgestaltung der Wirtschaftsstruktur. Die österreichische Firma EGLO Magyarország Kft. errichtete 1992 ihren Betrieb in Pásztó als Grünflächen-Investition, und erweiterte ihr Lagerung und ihre Produktion in mehreren Schritten. Neben ihrer Produktion betätigt die Firma ihr Europäisches Logistikzentrum in Pásztó. Erwähnenswert sind weiterhin die Tätigkeit der Dension GmbH, die Auto Elektronik-Produkte herstellt, und die rein im ungarischen Besitz ist, und die der SIC-Hungary GmbH, die die breite Palette von Produkte aus Gummi präsentiert. Außerdem sichern noch weitere örtliche ungarische und ausländische Kleinunternehmen auf dem Gebiet Dienstleistungen bzw. Produktion den Einwohnern Arbeitsmöglichkeiten.

Was die Institutionen der Selbstverwaltung betrifft, sichert der städtische Kindergarten in seinen drei Mitglied-Institutionen die Erziehung von 300 Kindern. In den drei Mitglied-Institutionen der Schule lernen etwa 900 Schüler. In dem Mikszáth Kálmán Gymnasium, Schülerheim und Fachmittelschule für Postverkehr lernen in 16 Klassen mehr als 500 Schüler in der mittleren Reife, in fünf Jahrgängen. Die Schüler nehmen an Vorbereitungskursen für Fremdsprachen, an zweisprachigem Gymnasialunterricht teil, sie werden Postkauffrau, Wirtschaftsinformatiker. Für die Schüler aus den weit liegenden Siedlungen des Landes werden Plätze in dem Studentenheim gesichert. Der Kunstunterricht läuft in der Benjámin Rajeczki Kunstschule. Die László Teleki Stadtbibliothek und Kulturhaus sorgt für den niveauvollen kulturellen Zeitvertrieb. Das Gebäude des Margit Krankenhauses ist mehr als hundert Jahre alt, es wurde 2004 renoviert, und ein neuer Anbau dazu gebaut. Die Chirurgie, die Abteilung für innere Medizin, chronische Krankheiten, für Rehabilitation und Fachordination wartet auf ihre Patienten. In der neuen, modernen 2010 übergebenen Ambulanz wird Wert auf höchste Qualität in der medizinischen Versorgung gelegt. Sie vervollständigt sich mit der Apotheke und dem Tageskrankenhaus.

Der landesweit anerkannte Gesundheitskomplex wurde 2009 mit dem Titel „Das Krankenhaus des Jahres" belohnt. In der Nähe des Gesundheitskomplexes befindet sich der Altersheim, der 2004 mit der Verpflegung der Alten begann. In dem Pásztóer Museum läuft eine niveauvolle kulturelle bzw. museumpädagogische Tätigkeit. Hier befindet sich die ortsgeschichtliche Ausstellung mit dem Titel „Pásztóer Jahrhunderte", die Benjamin Rajeczky Gedenkstube außerdem das Schulmeisterhaus, die Galerie Csohány und die Gedenkausstellung Gaál István. Die Zivilorganisationen, zum Beispiel der Csohány-Klub, der dem Sohn der Stadt, dem Munkácsy-Preisträger ein Denkmal setzt, bereichern das Sport- und Kulturangebot. Die seit 1983 arbeitenden Muzsla Volkstanzgruppe ist im In-, und Ausland sehr populär. Die Stadtbewohner halten die Pásztóer Zeitung und die Pásztóer Stadtfernsehen auf dem Laufenden.

Ein beliebter Ausflugsziel, und Erholungsort ist der sog. Muzsla Gebiet mit über hundert Wochenendhäusern, dessen Mikroklima die Heilung der Atemwege-Erkrankungen fördert.

PÁSZTÓ

Pásztó lies in the southern part of Nógrád county, perhaps in the most picturesque part of it, embraced by the Mátra and the Cserhát mountains. It is situated 80 km from the capital. The areas of the Mátra reaching Pásztó show mountain climate conditions and rise steeply from the relatively low environment. As a result there is a diversity of flora here.

The railway line No 81 and the main road No 21, on which Budapest can be reached in an hour, run past the settlement. Going north we can get to Slovakia, the Mátra is in the east and if we go west, we arrive at the vicinity of the Cserhát, e.g. to Szécsény and to Hollókő, which belongs to the World Heritage.

The town is an important educational, health, trade and tourist centre. The only medicinal- watered hot bath of Nógrád county can be found here.

The Mátra and the Cserhát offer extremely varied programmes for the visitors. The abundance of game makes people interested in hunting come here with pleasure. The water reservoir in Hasznos is the popular place of professional and amateur anglers.

Pásztó was given the rank of a town more than 600 years ago, during which there were smaller and longer intervals. Owing to its conditions it can be called a many-faced town with a little exaggeration. The historic Pásztó was known as a market town for centuries. At the time it was mentioned as a district centre. 25 settlements and about 33 thousand inhabitants belong to its close surroundings. The number of the population is almost 10 thousand people including Mátrakeresztes and Hasznos, which belong to Pásztó administratively.

The town and its vicinity have always been inhabited since the Bronze Age. It was built on a ridge of a hill at 170 m above sea level between the Mátra and the Cserhát along the upper course of the Zagyva. The settlement was first mentioned as Paztuh in the chronicle by Anonymus. According to it during the Hungarian conquest Prince Árpád had a rest here with his army and he sent a part of his troops to invade the neighbouring areas from here. It is rumoured that the description of the landscape in the epic 'Zalan's running' by Mihály Vörösmarty suits the valley in the vicinity of Pásztó. According to legends the countryside suitable for hunting was a popular place for kings to stay at.

In 1138 there stood a Benedictine monastery in Pásztó, which may have been founded either by Béla II or his father, Prince Álmos. It is proved by the deed of gift issued by the provost in Dömös. In it the Benedictine abbey in Pásztó is mentioned.

In 1190 Béla III settled Cistercians on the place built and inhabited formely by the Benedictines. They founded an abbey. After the Tartar invasion the monks rebuilt the church, the monastery and the farms. 1265 was a turning-point in the life of the settlement. King Stephen V transferred the right of presentation to Stephen from the Rátót clan. The descendants of the Rátót clan influenced the life of the settlement for centuries. In 1298 Pásztó was granted the right of holding markets so its industry and agriculture began to develop and the spreading of grapes cultivation was outstanding, too. Its relics are the Gothic cellar on the Main road, which can be used for storing wine even today.

On 26th April, 1407 in answer to the request of Lőrincz Tar, King Zsigmond presented Pásztó with a charter in which he entitled the inhabitants of the town with rights equal with those of the citizens of Buda. Pásztó lived its golden age in the 15th century, which was broken by the Turkish invasion. The monks arriving from Moravia and possessing the deed of gift from emperor Lipót I built the nowadays still standing Cistercian monastery in 1717. According to the 1871 large village law the village ceased to exist as a market town, it was degraded as a large village constituting an administrative division. After the compromise of 1867 though the town joined the railway construction works and was given a station, the industry did not begin to develop. The phylloxera harming the grapes resulted in an excessive dicrease of the income for the people and made the economy of the settlement slow down for a long time. After this the agriculture, the smaller industry and the forestry could hardly provide the necessary income for the inhabitants and they struggled to make ends meet. Between the two world wars the large village had to fight to survive. In 1960 an open-air bath was established to make use of the hot water.

From the 60s the number of housing facilities were increased not only with detached houses but with flats in housing estates as well. The continuous development of the settlement made it possible for the village to regain the rank of a town lost in the 2nd half of the 19th century, on 13th January, 1984.

In Pásztó on agricultural land cultivation and food processing are done in individual, family and collective farming entrepreaneurship.

We must stress the importance of the Agro-Produkt Ltd, which deals with plant cultivation, field growing of plants and pig breeding. It is among the most significant agricultural enterprises of the county.

We can find workshops and factories of the light industry, engineering and food industry in the town. The transformation of the economic structure was helped to a large extent by foreign capital investment. The EGLO Hungary Ltd owned by an Austrian was established in 1992, then it has developed its production and storing in several steps. In addition to manufacturing, the European transportation centre of the company is run in Pásztó nowadays. Besides this we must mention the Dension Ltd, which is a Hungarian company and produces car electronic parts and the Belgian-owned SIC Hungary Ltd, which produces the most different rubber products. Apart from this several small foreign and Hungarian enterprises, which mainly work in the service-sector, provide working possibilities besides the local enterprises.

Considering the institutions of the self-government, the town kindergarten with its three seperate institutions provides the education for about 300 children. The three institutions of the primary school have about 900 students. More than 500 students go to the 16 classes of the 5-year-study-structure secondary grammar school named Kálmán Mikszáth Grammar School, Postal Secondary Technical School and Dormitory. The students can attend a preparatory course in foreign languages, they can study in the Hungarian-French dual language education and they can acquire qualifications as a postal-business-assistant and an economy-orientated computer technician. Both educations are based on the final exams. The students coming from farther parts of the country can be accommodated in the students' hostel. Art education takes place in the Benjamin Rajeczky Art Institute. It is the László Teleki Town Library and Culture Centre, which organizes cultural programmes.

The new building of the Margit Hospital built in 2000 and the other building built more than 100 years ago and renovated in 2004 house the high-standard hospital rehabilitation and hospital treatments, the one-day operation ward, the working department of inner diseases, the treatment of chronic illnesses and the consultation by specialists. The new out-patients' department inaugurated in 2010 provides modern and high-standard medical attendance supplemented by the daily hospital and the public chemist's. In 2009 the country-wide acknowledged medical complex was given „ The Hospital of the Year" award. Near the medical complex we can find the institution accommodating old people. It was built in 2004. In the Museum of Pásztó high level cultural and museum-pedagogical activities take place. Here we can find 'The centuries in Pásztó' local history exhibiton, the memorial room of Benjamin Rajeczky, the house of the Schoolmaster, the Csohány Gallery and the István Gaál memorial exhibition. The civil organizations contribute to the cultural, sports and free-time activities of the town. One of them, the Csohány Circle of Friends keeps the Munkácsy laureate graphic artist's memory alive. The popularity of the Muzsla Folk Dance Group formed in 1983 outreaches the boundary of the town and the borders of the country. The inhabitants of the town are kept up-to-date and well-informed continuously by the Pásztó Hírlap and the Pásztó Town Television.

The Muzsla holiday resort with its more than 100 cottages is a popular place to visit. In addition to relaxation, it helps cure respiratory illnesses with its micro-climate.

HASZNOS

NÓGRÁD megye
Pásztói kistérség

A közigazgatásilag Pásztóhoz tartozó település a Mátrába vezető közút mellett, a Mátra lábánál helyezkedik el és a várossal szinte teljesen összeépült. Legfőbb vonzereje a Mátra közelsége, a Várhegy és a természetvédelmi Cserteri vároldal. A hasznosi Vár - hegy tövében felfedezett fehér színű kovaföld előfordulás, jelentős őslénytani lelőhely. A kovaföld, a mátrai ősvulkán egy nyugalmi periódusában, mintegy 14 millió éve képződött, és egyaránt tartalmazza tengeri és szárazföldi gerincesek maradványait. A tengeri állatok közül említést érdemelnek a cápák, a ráják és egyéb olyan halfajok, melyek ma trópusi vizekben élnek. A szárazföldi állatok közül a legnagyobb tömegben teknőspáncél töredékek kerületek elő, de ismerünk innen patások és rágcsálók fogmaradványait is. Közülük kettőt Prof. Kardos László a tudományra nézve új fajként írt le, Cricetodon hungaricus, Democricetodon hasznosensis néven. A lelőhely tudományos vizsgálata jelenleg is folyik.

A Kövicses patak vízhozamára 2,1 millió köbméter kapacitású víztározó épült. A Gombástetői vitorlázó repülőtér 763 m magasságban található.

Az Ágasvárhoz tartozó tekintélyes birtokot 1265-ben a Rátót nembeli Proch István kapta meg királyi adományként. 1349 körül már Nagyhasznosi Domonkos a falu birtokosa, akinek fia, István lett a Pásztói család őse. A Cserteri vár első írásos említése 1304-ben történt, majd 1454-ben a megerősített vár és a falu birtokosaként a Pásztói család van megemlítve. 1552-ben a falu az egri várnak adózott. A török hódoltság idején falait szétrombolták, de visszafoglalását követően újra megerősítették. 1720-tól kezdődően a Koháry, a Fáy és a Szalay családok, 1848 után az Almássy, Platthy, Zay, Orczy, Gosztonyi családok voltak a terület földesurai. A vár 1873-ban egy tűzvészben teljesen elpusztult és csak három év múlva épült fel újra. Sajátos növénytársulásai miatt a várhegyet védetté nyilvánították.

Hasznos látnivalói közé tartozik a barokk stílusú templom, melynek védőszentje Magdalai Mária, és itt látható a XVIII. századi Nepomuki Szent János szobor is. A Hasznosi ivóvíztározó kiváló horgászati lehetőséget biztosít a vendégek számára. A településhez tartozik a Zsilló nevezetű közkedvelt kirándulóhely. A repülősport szerelmeseinek biztosít jó lehetőséget az újraindított gombástetői sport repülőtér, amely jelenleg is fejlesztés alatt áll. Ezzel szemben a Nyikom hegyen található az 1986-os Sárkányrepülő Európa Bajnokságnak is helyet adó sárkányrepülő starthely, mely a paplanernyőzés igényeinek is megfelel. A kereskedelem és a vendéglátás feltételei adottak, melyet a falusi jellegű vendégházak jó színvonalon biztosítanak.

Die verwaltungsgemäß zu Pásztó gehörende Siedlung befindet sich am Fuße des Mátra Gebirges, sie ist schon mit der Stadt vollkommen zusammengebaut. Ihre größte Anziehungskraft sind die Nähe vom Mátra Gebirge, der Schlossberg, beziehungsweise die Cserterer Burgseite, als Naturschutzgebiet. Eine bedeutende paläontologische Fundstelle ist der weiße Kieselsteinplatz am Fuße des Hasznoser Burgbergs. Dieser Kieselstein entstand in der untätigen Periode des Mátraer Urvulkans, ungefähr vor 14 Millionen Jahren. Der Kieselstein enthält Reste kontinentaler Wirbeltiere bzw. Seetiere. Aus der Gruppe der Seetiere sind die Haifische, die Rochen und andere Fischarten erwähnenswert, die heutzutage in den tropischen Gewässern leben. Was die Wirbeltiere betrifft, sind in größter Menge Reste von Schildkrötenpanzern gefunden, aber die Zähne von Nagetieren und Huftieren wurden auch ausgegraben. Zwei von ihnen wurde als neue Arte der Biologie von Prof. László Kardosi bezeichnet: das sind Cricetodon

hungaricus und Democricetodon hasznosensis. Die wissenschaftliche Aufdeckung des Fundortes findet zurzeit statt.

Auf die Wasserabgabe des Kövicses-Baches wurde ein Wasserspeicher mit der Kapazität von 2,1 Millionen Kubikmetern gebaut. Auf dem Plateau von Gombás ist in der Höhe von 763 Meter ein Sportflughafen zu finden.

Das zu Ágasvár gehörende mächtige Landgut bekam 1265 István Proch aus dem Stamm Rátót als königliche Gabe. Um 1349 ist schon Domokos Nagyhasznosi der Gutsbesitzer des Dorfes, dessen Sohn, István der Ahn der Familie Pásztói wurde. Die Cserterer Burg wurde 1304 das erste Mal schriftlich erwähnt, 1454 wurde als Besitzer der befestigten Burg und des Dorfes die Familie Pásztói erwähnt. 1552 bezahlte das Dorf der Burg von Eger Steuer. Während der türkischen Herrschaft waren ihre Mauer zerstört worden, nach der Rücknahme wurde sie wieder befestigt. Von 1720 waren die Familien Koháry, Fáy, Szalay, nach 1848 die Familien Almássy, Platthy, Zay, Orczy, Gosztonyi ihre Feudalherren. 1873 war die Burg durch einen Feuerbrand völlig zerstört worden, sie wurde erst nach drei Jahren wiederaufgebaut. Wegen ihrer eigenartigen Pflanzengesellschaften ist der Burgberg zum geschützten Gebiet erklärt worden. Zu den Sehenswürdigkeiten von Hasznos zählt die im Barockstil gebaute Kirche, deren Schutzheilige Maria Magdalai ist, aber hier ist die Statue von Johannes von Nepomuk aus dem 18-ten Jahrhundert. Der Hasznoser Wasserspeicher bietet den Gästen ausgezeichnete Möglichkeiten zu angeln. Zur Siedlung gehört ein beliebter Erholungsort namens Zsilló. Den Fans des Flugsports sichert Sportmöglichkeiten der Sportflughafen auf dem Plateau Gombástető, der zurzeit auch weiterentwickelt wird. Gegenüber diesem Berg erhebt sich der Nyikom Berg, auf dem der Startplatz der Drachenfliegern und Fallschimfliegern zu finden ist. 1986 wurde die Europameisterschaft im Drachenfliegen hier veranstaltet. Die Bedingungen des Handels und Gaststättengewerbes sind in der Siedlung gegeben, die dörflichen Gasthäuser arbeiten auf gutem Niveau.

The village administratively attached to Pásztó can be found along the road leading to the Mátra, at the foot of the Mátra and it is almost built together with the town. Its greatest attractions are the nearness of the Mátra, the Castle Hill and the Natural Reserve, the Cserteri fortress and the area around it. The white diatomite discovered at the foot of the Castle Hill in Hasznos is a significant palaeontological site. The diatomite was formed in a quiet period of the prehistoric volcano, about 14 million years ago and it contains the remnants of sea and continental vertebral animals. From the sea animals the sharks, the rays and other types of animals which live in tropical waters nowadays are worth mentioning. From continental animals the remnants of tortoise-shells were found in large quantities but we know tooth remnants of ungulates and rodents. Two of them were described as new species under the name of Cricetodon hungaricus and Democricetodon hasznosensis by Prof László Kardos. The site is still being examined.

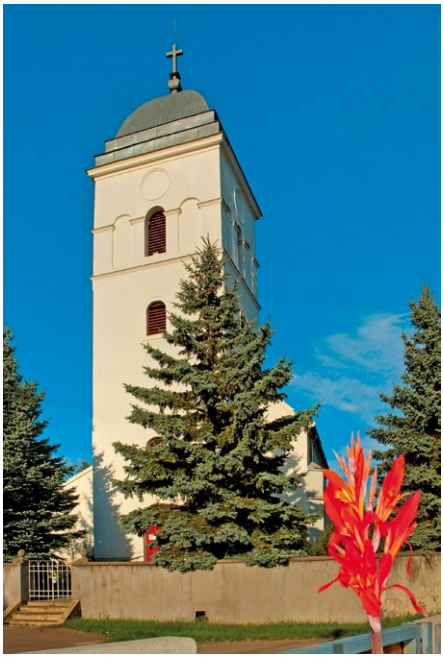

A 2,1 million-cubic-metre-capacity water reservoir was built on the water supply of the Kövicses stream. The gliding airport on Gombástető can be found at a height of 763 m.

In 1265 the large land belonging to Ágasvár was given to István Proch from the Rátót clan as a royal gift. Around 1349 the village was owned by Domonkos Nagyhasznosi, whose son István became the ancestor of the Pásztói family. The Csertei fortress was first mentioned in writing in 1304, then in 1454 it was the Pásztói family who were said to be the owners of the fortified fortress and the village. In 1552 the village paid taxes to the fortress in Eger. During the Turkish occupation the walls of the fortress were destroyed, but after the reoccupation they were fortified again. From 1720 the Koháry, the Fáy and the Szalay families, after 1848 the Almássy, the Platthy, the Zay, the Orczy and the Gosztonyi families were the landowners of the area. In 1873 the fortress was entirely destroyed in a fire and it was rebuilt only after 3 years. The fortess hill was claimed protected owing to its plant ecology.

MÁTRAKERESZTES

A közigazgatásilag Pásztóhoz tartozó település a várostól 13 km-re keletre, a Mátrába vezető közút mellett, a Mátra lábánál helyezkedik el. Régi neve Alsóhuta volt. 1740-ben Dalmata Ferenc ciszterci szerzetes papnak – a pásztói apátság jószágkormányzójának – régi szándéka valósult meg. Üveghuta létesült, az apátság birtokához tartozó ún. Hasznoson túli erdőben, több mint 15 km-re a pásztói monostor épületétől. Ezt az időpontot tekinthetjük Mátrakeresztes alapításának.

A kistérség legkeletibb települése jellegzetesen hegyvidéki, erdősült környezettel és kitűnő klimatikus adottságokkal rendelkezik. E kedvező természeti, táji adottságok mellett figyelemre méltó vonzerőt képez épített környezete, mivel az Ófalu történelmi értékű. Hangulatos településszerkezete, továbbá jelentős számú népi építészeti hagyományokat őrző, védendő épületállománya van.

Mátrakeresztest általánosan elterjedt nevén"fakanalas falu"-nak hívják, mivel igen nagy hagyománya van a famegmunkálással kapcsolatos háziipari tevékenységnek. Ez jelenti a falu fő megélhetési forrását, relatív jólétet biztosítva a lakosság számára. Az idelátogatók manufakturális jellegű kézi és gépi fakanálgyártást is láthatnak, mely az országban egyedülálló. A pihenni vágyó vendégeket a hegyvidéki falu egyedi, számos eredeti állapotban álló palócházzal bűvöli el. A települést kék és zöld túraútvonalak szelik át, és több helyen lehetőség nyílik a sziklamászásra is, különösen a békástói üdülőterületen, ahol a régi vár romjait is megtekinthetjük.

Mátrakeresztes védőszentje a Boldogságos Szűz Mária, akinek tiszteletére új templomot építettek, melyet 2006. augusztus 13-án szenteltek fel.

A település mind falusi turizmus, mind fizetővendéglátás keretében működő szálláshelyekkel és étteremmel rendelkezik.

Die verwaltungsgemäß zu Pásztó gehörende Siedlung befindet sich östlich von der Stadt, an der Verkehrsstraße, die in das Mátra Gebirge führt. Ihr alter Name war Alsóhuta. Im Jahre 1740 verwirklichte sich der Traum von Ferenc Dalmata, der Zisterziensermönch, und Gutsverwalter der Pásztóer Abtei war: eine Glashütte wurde in dem Wald jenseits von Hasznos, 15 Kilometer von dem Pásztóer Kloster entfernt gebaut. Diesen Zeitpunkt betrachten wir als Gründung von Mátrakeresztes.

MÁTRAKERESZTES

Die östlichste Siedlung der Kleinregion ist ein typisches Bergdorf, es verfügt über eine bewaldete Umgebung und ausgezeichnete klimatische Gegebenheiten. Neben diesen günstigen Naturgegebenheiten hat ihre bebaute Umgebung eine große Anziehungskraft, weil das Altdorf über einen geschichtlichen Wert verfügt. Sie hat eine gemütliche Siedlungsstruktur, weiterhin hat sie einen bedeutenden Gebäudebestand mit einem schützenden Wert, der die Traditionen des Volkes im Bau bewahrt.

Mátrakeresztes wird im Allgemeinen „das Dorf mit den Holzlöffeln" genannt, weil die Tätigkeit im Hausgewerbe im Bezug auf Holzbearbeitung eine große Tradition hat. Das bedeutet die Haupteinnahmequelle des Dorfes und sichert einen relativen Wohlstand für die Bevölkerung. Die Hierherfahrenden können die manufakturmäßige Herstellung von Holzlöffeln als Handwerk und Maschinenproduktion sehen, was im Land einzigartig ist. Die Gäste, die sich ausruhen wollen, werden von den vielen einzigartigen, in ihrem originellen Zustand erhalten gebliebenen Paloczenhäusern des Bergdorfes verzaubert. Die Siedlung durchqueren die Wanderstrecken der ländlichen Blauen und Grünen Tour. Die Umgebung ist für Felsenklettern geeignet, besonders auf dem Erholungsgebiet Békásdűlő, wo die Ruinen der alten Burg auch betrachtet werden können.

Die Schutzheilige von Mátrakeresztes ist die heilige Jungfrau Maria, zu deren Ehre eine neue Kirche gebaut und die am 13. August 2006 eingeweiht wurde.

Sowohl im Rahmen des ländlichen Tourismus, als auch der Privatzimmervermietung warten geschmackvoll eingerichtete Zimmer und ein gutes Restaurant auf die Besucher.

The village administratively attached to Pásztó is situated 13 km east of the town, at the foot of the Mátra along the road leading to the Mátra. Its old name was Alsóhuta. In 1740 an old idea of Ferenc Dalmata, a Cistercian monk priest, who was the farm bailiff in the abbey in Pásztó, came into being. A glass house was established in the forest beyond Hasznos, which belonged to the property of the abbey, more than 15 km from the building of the monastery in Pásztó. This date can be considered to be the foundation of Mátrakeresztes.

The easternmost village of the small region possesses typical wooded surroundings and excellent climatic conditions. In addition to favourable natural and regional features, its established environment is a significant attraction, as Ófalu is of historic value. The village structure is full of feeling, furthermore it has got several protected buildings which keep the traditions of folk architecture.

Mátrakeresztes is generally called a „ wooden-spoon village" because homecraft wooden industry has great traditions. This is what people do to make their living while gaining a relative well-being from it. Visitors can see manufacture-like hand-and-machine-made manufactoring of wooden-spoons, which is unique in the country. The visitors wanting to rest in the hilly village are fascinated by the unique Paloc houses, several of which are in the original state. The blue and green tour routes run through the village and in several places there is an opportunity for rock-climbing especially in a resort near Békás-tó, where the ruins of the old fortress can be seen as well.

The patron saint of Mátrakeresztes is the Blessed Virgin Mary, on whose honours a new church was built. It was consecrated on August 31st, 2006.

Village tourism and paying guest services provide accommodation in the village and it has a restaurant.

ALSÓTOLD

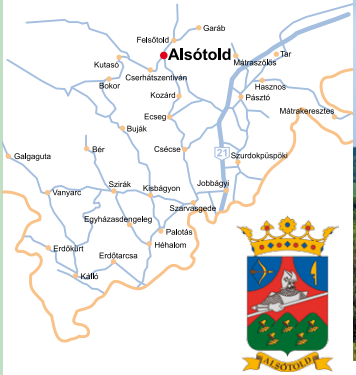

Az Észak-Cserhát szép, minden égtáj felől hegyekkel határolt völgyében búvik meg Alsótold. A 21-es számú főközlekedési útról a világörökség, Hollókő felé igyekezve jutunk el a községbe, mely őshonos erdőségek között, a Zsúnyi-patak festői, keskeny völgyében fekszik. Faluszerkezete fésűs beépítésű, a tájhoz alkalmazkodó kanyargós, keskeny utcákkal. A község lakosságának évszázadokon át a földművelés és állattenyésztés nyújtotta a megélhetéshez a legszükségesebb javakat. A vidék szántóföldjei dombokon, lejtőkön helyezkednek el, nehezen művelhetők. A középkorban csak egy Told nevű helység szerepelt a Nógrádra vonatkozó feljegyzések között, 1265-öt tekintik a község első írásos említésének. Az oklevelek tanúsága szerint egykor a Toldi család volt a falu földesura.

Alsótoldnak jelenleg nincs temploma, a háború alatt megsérült kis templomát (1805-ben épült) is elvesztette, azonban egy önkormányzati épületből 2005-ben kialakításra került a Touri Szent Márton névre felszentelt kápolna. A ma is meglévő harang egy kétágú kútágas szerű harangláb volt. A jelenlegi homokkőből készült gúlafedelű haranglábat 1957-ben építette Fekete Pál alsótoldi kőművesmester. A falutól nyugatra fekvő dombháton szántás közben bukkantak rá a temetőre, melyben nyugat-keleti fekvésű csontvázas sírok találhatók. A Zyúnyi-patak fölötti temetőben Veres Iza festőművész sírját láthatjuk. A községben található kúria egyik legbecsesebb emléke a magyar történelemnek. Itt is rejtőzött a szabadságharc leverése után a családi történetírás első haza nagy tudósa, Nagy Iván. A világháborúban a község lakóiból 72-en vonultak hadba, s közülük 8 hősi halált halt. A két világháború helybeli áldozatainak emlékére 1993-ban kettős keresztet, emlékművet állított az önkormányzat.

A falu szélén húzódik a Kelet-Cserhát Tájvédelmi körzet határa.

1996-ban hagyományteremtő szándékkal, a történelmi múlt ápolása céljából került először megrendezésre az erőpróbával egybekötött Toldi-nap, mely azóta is minden évben megrendezésre kerül.

In dieser schönen Gegend des Nord-Cserhát Gebirges in einem von allen Himmelsrichtungen von Bergen umgebenen Tal wurde Alsótold gebaut. Wenn man von der Hauptverkehrstrasse 21 Richtung Hollókő (Teil des Welterbes) fährt, kommt man in die Gemeinde, die zwischen den beheimateten Wäldern in dem engen Tal des malerischen Baches Zsúny liegt. Sie hat eine Dorfstruktur mit einer kammartigen Bebauung, mit engen schlängeligen Straßen, die sich der Gegend anpassen. Zur Ernährung der Bevölkerung der Gemeinde haben die Landwirtschaft und die Viehzucht die nötigsten Güter gesichert. Die Ackerfelder der Landschaft befinden sich auf den Hügeln und an den Abhängen, sie sind schwer kultivierbar. Im Mittelalter gab es nur einen Ort mit dem Namen Told unten den Aufzeichnungen mit Bezug auf Nógrád. Man ahnt, dass die erste schriftliche Erwähnung aus dem Jahre 1265 stammt. Nach dem Zeugnis der Urkunden war die Familie Toldi der Feudalherr des Dorfes. Alsótold hat zurzeit keine Kirche. Es hat auch ihre während des Krieges beschädigte Kirche (das Gebäude wurde 1805 errichtet) verloren.

Aber im Jahre 2005 wurde eine Kapelle aus einem Gebäude der Selbstverwaltung zustande gebracht. Sie wurde dem Namen Touri Szent Márton geweiht.

Die auch zurzeit existierende Glocke war in einem zweiarmigen Glockenstuhl, der wie ein Brunnenpfosten aussah. Der jetzige aus Sandstein angefertigte Glockenstuhl mit Pyramidendecke wurde von Pál Fekete Mauermeister aus Alsótold gebaut. Während der Ackerbestellung hat man auf einem westlich vom Dorf liegenden Hügel den Friedhof gefunden, in dem West-Ost liegende Gräber mit Skeletten zu finden sind. Auf dem Friedhof über dem Bach Szuha ist das Grab von der Kunstmalerin Iza Veres zu sehen. In der Gemeinde ist das Herrenhaus Veres zu finden, das einer der wertvollsten Orte der ungarischen Geschichte ist. Auch hier versteckte sich Iván Nagy, der der erste große Wissenschaftler des Familiengeschichtenschreibens war, nach der Niederschlagung des ungarischen Freiheitskampfes. Zu Andenken der einheimischen Opfer der zwei Weltkriege hat die Selbstverwaltung 1993 als Denkmal ein Doppelkreuz anfertigen lassen.

Am Rande des Dorfes erstreckt sich die Grenze der Ost-Cserhát-Naturschutzregion. 1996 wurde der Toldi-Tag mit der Absicht, eine Tradition zu machen und die geschichtliche Vergangenheit zu pflegen, das erste Mal veranstaltet. Dieser Tag der seither jedes Jahr veranstaltet wird, wird mit einer Kraftprobe verbunden.

Alsótold lies in the beautiful valley of the North-Cserhát surrounded by hills from all cardinal points. Approaching the world heritage village, Hollókő on the main road 21 we reach the village, which is situated in the narrow and picturesque valley of the Zsúnyi stream among indigenous forests. The village network is comb-like with bendy and narrow streets fitting the environment. For centuries the local inhabitants could obtain the most necessary goods to make their living by cultivating the land and breeding animals. The fields are hard to cultivate as they spread on hills and slopes. In the Middle Ages there was only one settlement with the name of Told in the documents concerning Nógrád. The village first was registered in written documents in 1265. According to documents the landowners of the village were the Toldi family.

At present Alsótold has no church, as the small church damaged during the war (built in 1805) does not exist any more. However, a self-government building was converted into a chapel named after Touri Saint Martin and it was consecrated in 2005. The present bell used to be a two-forked well-sweap-like belfry. The present pyramid-topped belfry made from sandstone was built by Pál Fekete, a bricklayer from Alsótold in 1957. While ploughing on the slope west of the village people came across a cemetery with skeletons lying from the west to the east position graves. In the cemetery above the Zsúnyi stream we can see Iza Veres', the painter's grave. The mansion situated in the village is one of the most outstanding relics of Hungarian history. Iván Nagy, the first great family writer of Hungary found a hiding place here after the fight for freedom had been defeated. 8 people out of the 72 inhabitants taking part in the two world wars were killed in action. The local government erected a monument in the form of a double cross to commemorate the local victims of the two wars.

The edge of the village forms the boundary of the East-Cserhát Nature Reserve.

In 1996 the Toldi Day with a strength test was organised to create a tradition and to remember the historic past. It has been organised every year since then.

BÉR

A Cserhát hegység délkeleti szegélyén fekvő település eredetileg a Kökényes-Radnót nemzetség birtoka volt, majd Radnót halála után a Kacsics nemzetségbeli Simon kapta meg. A települést 1439-ben a Bujáki vár tartozékaként tartották számon, melyet Báthory István birtokolt. A XVI. században török hódoltság alá került, így 1562-1563-ban Ali nevű önkéntes lovas katona zsold-hűbér birtokává vált. A török megszállás alatt a falu lakóinak száma jelentős mértékben csökkent, ezért a felvidékről szlovák nemzetiségű családokat telepítettek le. A falu a XVIII. században a Bujáki uradalomhoz tartozott, majd az 1770-es években Herceg Eszterházy család birtokolta. A falu a II. Világháború után is hányatott sorsú volt. A Sziráki körjegyzőséghez 1950-ig tartozott, majd több önálló és társult forma után, 1991-től önálló önkormányzattal, 1992-től pedig önálló polgármester hivatallal rendelkezik. A településnek 50-80 évvel ezelőtt jelentős tanyavilága volt, amiből mára csak a területek elnevezése maradt meg (Csobánka- puszta, Virágos-puszta, Felsőegres, Alsóegres). A településhez közeli Virágos-pusztán - 7,5 hektár területen – egy kastély található, amely ma Andezit fogadó néven működik.

A település XIV. században épült evangélikus temploma védett, gótikus részleteit a többszörös átépítés után is megőrizte. Az evangélikus parókia klasszicista stílusú, 1820 körüli építmény. Az evangélikus egyház szép templomával, a baptista egyház pedig imaházával van jelen a közösség életében. Az Ó falunak nevezett részen 150 évvel ezelőtt épített pincesor található, melyből a felújítottak a bort kedvelők rendelkezésére állnak. A település néhány épületén ma is fellelhetők a palóc építészet jellegzetes jegyei.

A faluban, 1960-ban még 1100 lakos élt, számuk mára, 400 főre csökkent.

A község egyedi kincse a világviszonylatban is ritka természeti képződmény - az ie. 13 millió évvel ezelőtt létrejött vulkanológiai érdekesség -, a homorú formájú andezit oszlopsor. Bér településen halad keresztül a Mária zarándokút Czestocwhovától-Medzsugorjéig épülő útvonala. A község alapszintű vonalas infrastruktúrával (ivóvíz és földgáz), egészségügyi, oktatási intézményekkel rendelkezik. Bér község legnagyobb fejlesztési kihívása egy új üdülőövezet és ökofalu kialakítása.

Die Siedlung liegt am südöstlichen Rande des Cserhát Gebirges. Ursprünglich war die Siedlug das Landgut des Kökényes-Radnót Stammes, dann nach dem Tod von Radnót bekam sie Simon von Kacsics. Das Dorf wurde im Jahre 1439 als Dorf der Burg in Buják registriert und die Burg gehörte István Bathory. Im XVI. Jahrhundert kam die Türkenherrschaft und zwischen 1562 und 1563 war die Siedlung das Lehensgut eines Soldknechtes, des freiwilligen Ritters namens Ali. Die Zahl der Einwohner hat sich bedeutend vermindert nach der Türkenherrschaft, deshalb wurden aus Oberungarn slovakische Volksgruppen angesiedelt. Das Dorf gehörte im XVIII. Jahrhundert zum Landgut Buják, später in siebziger Jahren des XVII. Jahrhunderts gehörte das Dorf der herzoglichen Familie Eszterházy. Nach dem II. Weltkrieg hat das Dorf auch keine Ruhe gefunden. Bis 1950 gehörte zum Kreisnotariat mit dem Sitz in Szirák, dann nach Jahren der

Selbständigkeit und vielen administrativen Vereinigungen, hat seit 1991 eigene Verwaltung und seit 1992 eigenes Bürgermeisteramt. Vor 50 – 70 Jahren hatte die Siedlung bedeutende Hofwirtschaftstruktur, die heute nur in den lokalen Namen lebt (Csobánka-puszta, Virágos-puszta, Felsőegres, Alsóegres). In der Nähe der Siedlung, auf dem 7,5 Hektar grossen Gebiet von Virágos-puszta liegt ein Schloss, das heute als Andezit-Gasthaus fungiert.

Die evangelische Kirche der Siedlung steht unter Denkmalschutz, wurde im XIV. Jahrhundert gebaut und hat nach vielen Umbauarbeiten auch bis heute Details des gotischen Stils bewahrt. Das evangelische Pfarrhaus im klassizistischen Stil gebaut stammt aus ca. 1820. Die schöne evangelische Kirche und das Baptist-Bethaus stehen im Dienste der Gläubigen. Im Altdorf vor 150 Jahren gebaute Weinkeller stehen heute zur Verfügund den Weinverkostern. An manchen Häusern des Dorfes kann man auch heute die Zeichen der Palozen Architektur auffinden. Im Dorf lebten im Jahre 1960 noch 1.100 Einwohner, ihre Zahl hat sich heute auf 400 Personen vermindert.

Den eigenartigen Schatz der Siedlung bildet eine sehr seltene geologische Formation – die interessante vulkanische Formation entstand vor 13 Millionen Jahren – die nach innen gebogene Reihe von Andesit-Säulen. Durch die Siedlung Bér führt die Wallfahrt von Czestochowa bis Medzsugorje. Die Gemeinde hat ausgebaute Grundinfrastruktur (Wasser- und Gasleitung), sanitäre und Unterrichtsanstalten. Die grösste Aufforderung für die Gemeinde ist, das Öko- und Feriendorf zu verwirklichen.

The village lying at the south-eastern edge of the Cserhát mountain originally was owned by the Kökényes-Radnót clan . Then after the death of Radnót it was Simon from the Kacsis clan who became the owner. The village was listed as the part of the Buják fortress in 1439 and it was owned by István Báthory. In the 16th century during the Turkish invasion it became Turkish property and in 1562-1563 it belonged to a so called Ali, who was a voluntary cavalry soldier and he got the property as a feudal tenure and pay. The number of the population decreased significantly during the Turkish occupation, so Slovakian families were settled here from Upper Northern Hungary. In the 18th century the village belonged to the Buják property then in 1770s it was owned by Duke Eszterházy and his family. After the 2nd world war the village faced a lot of vicisitudes. It was involved in the notarial district of Szirák until 1950, then after several independent and associated forms it has had an independent self-government since 1991 and since 1992 it has possessed an independent mayor's office. 50-80 years ago the village had a considerable number of detached farms and today only the names of these areas refer to this system (Csobánka-puszta, Virágos-puszta, Felsőegres, Alsóegres). Today in Virágos-puszta, which is close to the village, on 7,5 hectare-area a mansion can be found, which is an inn named Andezit.

The Evangelic church of the village was built in the 14th century, yet it has preserved its Gothic parts after several renovations. The Evangelic vicarage was built in Classicist style around 1820. The Evangelic Church is present in the village with its beautiful church and the Babtist church is there with its house of worship. In the old village called Ófalu a row of cellars built 150 years ago can be found, the renovated ones of which are at the disposal of people being fond of wine. The characteristic features of Paloc architecture can still be seen on some buildings of the village. In 1960 there lived 1100 inhabitants in the village, nowadays there are just 400 people living here.

The village possesses a unique natural phenomenon, which is a hollow andezite peristyle formed 13 million years ago. This volcanic formation is very rare worldwide. The Mária pilgrimage from Czestocwhova to Medzsugorje has a path through the village. The village has the basic services (drinking water and gas), health and educational institutions. For the village of Bér the greatest challenge of development is to establish a new resort area and an eco-village.

BOKOR

Bokor község Nógrád megye közepén, az Észak-Cserhát legszebb részén fekszik. Minden oldalról hegyek ölelik körül a picinyke települést.

A környék rengeteg változatosságot, fordulatot és színt mutat annak, aki észre tudja venni a természet rejtett kincseit. Minden fordulónál más táj, más domb és más hegyforma mutatkozik meg az ide látogató vendégek számára. Az apró patakocskák kanyarogva futnak le a hegyekből a patakba, s mintegy hálószerűen kötik össze a tájat. A hegyek, dombok közé szorítva, a külvilágtól elszigetelten éltek az itt lakó falusiak. Az oklevelek 1265-ben említették először a falu nevét. 1439-ben Buják várának tartozéka volt. A falu temploma a török idők előtt, nem a mai helyén állt, hanem attól délebbre. Egy erődítmény is magasodott előtte, mely Buják elő várának volt tekinthető. A hódoltság után szlovák családok is letelepedtek itt. A mai evangélikus templom, késő barokk stílusban épült a XVIII. század végén, majd 1863-ban leégett, de újjáépítették.

A község művelődési házában könyvtár, valamint technikailag jól felszerelt információs közösségi tér működik. 2002-ben a Bokori önkormányzat és a Szlovák kisebbségi önkormányzat tulajdonába került a település legrégebben épült paraszthá za. Az épület restaurálását követően a lakosság által adományozott tárgyi emlékekből gazdagon berendezett Tájházat alakított ki a két önkormányzat. Szintén az önkormányzat működteti a 14 férőhelyes, 2-3 ágyas, minden igényt kielégítő vendégházat, ahol egész évben fogadják a vendégeket.

BOKOR

Die Gemeinde Bokor liegt in der Mitte des Komitats Nógrád in dem schönsten Teil des Nord-Cserháts. Von allen Seiten wird die winzige Siedlung von großen Bergen umarmt.
Sie zeigt viel Abwechslung und viele Farben demjenigen, der die geheimen Schätze der Natur bemerken kann. Bei jeder Kurve zeigt sich eine andere Landschaft, ein anderer Hügel und eine andere Bergform den hierher fahrenden Gästen. Die kleinen Bäche laufen schlängelnd von den Bergen in den Bach und wie ein Netz verbinden sie die Landschaft. Zwischen den Bergen und Hügeln gepresst haben die Dorfbewohner hier von der Außenwelt isoliert gelebt. Die Urkunden haben zuerst 1265 den Namen des Dorfes erwähnt. 1439 hat es zur Burg Buják gehört. Vor den Türkenzeiten hat die Kirche des Dorfes nicht auf ihrer jetzigen Stelle gestanden, sondern ein bisschen südlicher. Auch eine Festung erhöhte sich vor ihr, die als Vorburg von Buják zu sehen war. Nach der Türkenzeit haben sich hier auch slowakische Familien angesiedelt. Die heutige evangelische Kirche wurde im Spätbarockstil am Ende des 18. Jahrhunderts gebaut. Sie ist 1863 niedergebrannt, aber sie wurde wieder aufgebaut. Im Kulturhaus des Dorfes ist eine Bibliothek tätig, außerdem steht den Dorfbewohnern ein technisch gut ausgestatteter Gemeinschaftsraum zur Verfügung. Im Jahre 2002 überging das älteste Gebäude des Dorfes in Besitz der Selbstverwaltung Bokor, bzw. der slowakischen Minderheiten Selbstverwaltung. Nach der Restaurierung des Gebäudes wurde in ihm ein Heimatmuseum zustande gebracht, zu dem die reiche Sammlung der Gebrauchsgegenstände die Einwohnerschaft lieferte. Sowohl das Heimatmuseum, als auch das Gasthaus in den anspruchsvollen 2-3 Bett-Zimmern mit 14 Schlafplätzen, die im ganzen Jahr die Gäste lockt, betätigt die Selbstverwaltung.

The village of Bokor lies in the centre of Nógrád county, in the most beautiful part of the North-Cserhát. The tiny village is surrounded by hills from each side.

The environment shows diversity and colours for those who are able to perceive the hidden treasures of nature. The visitor can explore new landscape, an other hill or mountain shape at each turning. Tiny brooks flow winding from the hills to the stream forming a network in the area. Village people used to live here isolated from the outside world among hills. The name of the village was first mentioned in documents in 1265. In 1439 it belonged to the castle of Buják. The church of the village stood to southernmore of the place where it is situated now. There was a fortress in front of it. It was considered the front fortress of Buják. After the Turkish occupation Slovakian families settled down here. The current Evangelic church was built in late Baroque style at the end of the 18th century. It burnt down in 1863, but it was rebuilt again.

In the culture house of the village a library and a well-equipped information public house can be found. Since 2002 the local government of Bokor and the Slovakian minority government have owned the oldest peasant house of the village. After the renovation the two governments established a Region House furnished richly using the objects given by local people. The guest house with 2-3 bedded rooms for 14 people meeting all kinds of requirements is maintained by the local government, too. They receive guests all the year round.

BUJÁK

A községet körülvevő dombok már a bronzkorban lakottak voltak, vára a tatárjárás után épült. Kezdetben királyi birtok volt. A XVI. században a Garayak, majd a Báthoryak birtokolták Bujákot. A vár az 1552-es török támadás során elesett. A vár alatti réten volt a török kor egyik leghíresebb párviadala Kapitán György hollókői és Hubiár aga szandai várkapitány közt, amit Tinódi Lantos Sebestyén is megénekelt. A török kiűzése után az uradalom az Eszterházy család birtokába került, majd tőlük a Károlyi család vásárolta meg. A falu lakossága katolikus, a templom 1758-ban épült barokk stílusban. A falu felett magasodó Kálvária és Szent Anna kápolna 1801-ben épült. Országhatárokon túl híres a bujáki népviselet, amelyet Glatz Oszkár Kossuth-díjas festőművész tett ismertté. Ő volt az itteni táj szépségének egyik felfedezője és legnagyobb népszerűsítője. A művészt Buják község lakossága díszpolgárává avatta 1938-ban. A Glatz család hagyatékából 75 festmény van a község tulajdonában, mely szép kiállítási térben megtekinthető. A művész szobra az iskola udvarán látható.

A bujáki erdő szélén lévő Kiskérpusztán töltötte gyermekkorát a Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert, az általános iskola névadója. Bronzszobra az általános iskolában látható.

A bujáki erdőben 2001-ben került felújításra a Sasbérci-kilátó. A selyemréti Egidius-forrás környéke kedvelt kirándulóhely. Szintén sokan keresik fel a Rákos-patak mellett elterülő Keselyréten lévő, több mint 400 éves kocsányostölgy matuzsálemeket. A faluból jelzett tanösvény mentén lehet fellelni az erdei kirándulóhelyeket.

Évente megrendezésre kerül a „Bujáki Vasárnap" című folklór fesztivál és ősszel a szüreti nap. A Glatz Oszkár Művelődési Központban helytörténeti gyűjtemény tekinthető meg. A millenniumi évfordulóra készült templomkertben látható a millenniumi tabló.

Die Hügel, die die Gemeinde umgeben, waren schon in der Bronzezeit bewohnt, ihre Burg wurde nach dem Tatarensturm gebaut. Im 16. Jahrhundert besaßen die Garays, dann die Báthorys Buják. Die Burg ist durch den türkischen Sturm 1552 gefallen. Auf der Wiese unter der Burg fand eines der berühmtesten Duelle in der Türkenzeit zwischen den Burgkapitänen György Kapitány aus Hollókő und Aga Hubiár aus Szanda statt, was auch von Sebestyén Tinódi Lantos besungen wurde. Nach der Vertreibung der Türken gelang das Herrschafftsgut in den Besitz der Familie Eszterházy, dann wurde es von ihnen von der Familie Károlyi gekauft. Die Dorfbevölkerung ist katholisch, die Kirche wurde 1758 im Barockstil gebaut. Der über dem Dorf hervorragende Kreuzweg und Sankt Anna Kapelle wurden 1801 gebaut. Die Bujáker Volkstracht ist jenseits der Landesgrenze bekannt, die wurde von dem Kunstmaler Oszkár Glatz, der mit dem Kossuth-Preis ausgezeichnet wurde, bekannt gemacht. Er war einer der Entdecker und der

größte Popularisator der Schönheit der hiesigen Landschaft. Der Künstler wurde von der Bevölkerung von Buják mit dem Titel Ehrenbürger 1938 geehrt. Aus dem Nachlass der Familie Glatz besitzt die Gemeinde 77 Gemälde, die in einer Ausstellung im Dorf zu bewundern sind. Seine Statue steht auf dem Schulhof.

In dem am Rande der Bujáker Waldes befindlichen Kiskér-Pußta hatte seine Kindheit der Nobelpreisträger Albert Szentgyörgyi der Namensgeber der Grundschule verbracht. Seine Statue aus Bronze ist im Schulhof der Grundschule zu sehen.

Im Wald wurde der Aussichtsturm in Sasbérc 2001 erneuert. Die Umgebung der Egidius-Quelle auf der Selyemrét (Seidenwiese) ist auch ein beliebtes Ausflugsziel. Die mehr als 400 Jahre alten Stieleichen, die am Bach Rákos auf der Wiese Kesely zu finden sind, werden auch von vielen besucht. Die Ausflugsorte im Wald können vom Dorf aus den markierten Pfad entlang aufgesucht werden.

Jährlich werden das Folklorfestival mit dem Namen „Bujáker Sonntag" und im Herbst der „Weinlese-Tag" veranstaltet. Im Glatz Oszkár Kulturhaus kann eine ortsgeschichtliche Sammlung besichtigt werden. Zum Millennium wurde das millennare Tableau angefertigt, das im Garten der Kirche zu sehen ist.

The hills surrounding the village were already inhabited in the Bronze Age, its fortress was built after the Tartar invasion. First it belonged to the royal estate. In the 16th century first the Garays then the Báthorys owned the village.

The fortress was captured in 1552 during the Turkish invasion. The meadow under the fortress witnessed the most famous duel of the Turkish era between György Kapitány, the captain of Hollókő and Aga Hubiar, the captain of Szanda. It was sung about by the Hungarian poet, Sebestyén Tinódi Lantos. After the Turks had been driven out, the estate became the property of the Eszterházy family, then it was bought by the Károlyi family. The population of the village is Catholic, the church was built in Baroque style in 1758. The Calvary and St Anna chapel towering above the village were built in 1801. Buják is famous for its folk costumes even abroad. It was made well-known by Oszkár Glatz, the Kossuth laureate painter. It was him, who explored the beauty of the landscape here and made it popular. He was given the freedom of the village in 1938. 75 paintings owned by the village from the Glatz legacy are on permanent display. The statue of the painter can be seen in the school yard.

The Nobel prize winner Albert Szent-Györgyi spent his childhood in Kiskérpuszta, which lies at the edge of the forest in Buják. The primary school is named after him. His bronze statue can be seen in the school.

The Sasbérc look-out tower was renovated in the forest of Buják in 2001. The vicinity of the Egidius spring in Selyemrét is a popular tourist destination. The 400-year old Methuselah-aged peduncular oak trees spreading Keselyrét along the Rákos stream are visited by many people. A signed study path leads from the village to the excursion places of the forest.

The „Buják Sunday" folklore festival is organized every year and so is the harvest day in autumn. A local history collection can be seen in the Oszkár Glatz Culture Centre. The millenium tableau made for the millenium anniversary can be found in the curch yard.

CSÉCSE

Csécse község Nógrád megye délkeleti részén, 150 m tengerszint feletti magasságban, a Szuha patak mentén helyezkedik el. A falu már az ókorban lakott terület és fontos kereskedelmi útvonal volt. A községet a XIV. századtól, pontosabban 1329-től említi meg a váci egyházmegye, Cheche, Checha, Ceci neveken, majd mai nevén Csécseként. A település a XV. század első éveiben Keresztúri Garázda Miklós és Szilágyi László birtoka volt. 1422-ben a Rhédeieké, nem sokkal később a Palócziaké, majd a 15 éves háború idején, 1598-ban Pásztothi Györgyé volt a község földesúri joga.

1830-ban épült az egykori Fráter-kastély, ahol a római katolikus templom áll. Itt kötött házasságot 1845. június 25-én a Nógrád megyei alispán, Fráter Pál unokahúga, Fráter Erzsébet és Madách Imre. A kastély kertje Erzsike-park néven természetvédelmi terület.

A XIX-XX. század fordulóján jelentős gazdasági fellendülés volt tapasztalható a településen, melynek eredményeként gőzmalom épült, szőlőtermesztési és szarvasmarha tenyésztési hagyományok alakultak ki. Önálló községként a 60-as évektől működik, 1991-től önálló önkormányzattal.

2011-ben újult meg az óvoda (bölcsőde) és az általános iskola. Fontos értékeik a hagyományok ápolása, a civil szervezetek, önkormányzati rendezvények támogatása. Az összetartó szép kis település a Mátra lábánál, Hollókőtől 16 km-re várja a látogatókat.

Die Gemeinde Csécse lieg südöstlich im Komitat Nógrad 150 m über dem Meeresspiegel, längs des Baches Szuha. Das Dorf war schon im Altertum bewohnt und war auch ein wichtiger Handelsweg. Die Gemeinde wurde schon im XIV. Jahrhundert, genauer gesagt seit dem Jahre 1329 in den Urkunden der Diözese Vác als Cheche, Checha, Ceci und dann Csécse erwähnt. In der ersten Hälfte des XV. Jahrhunderts war die Siedlung das Landgut von Keresztúri Garázda Miklós und Miklós Szilágyi. Das Grundrecht gelangt im Jahre 1422 in Besitz von Rhédei, ein weinig später von Palóczi, dann während des 15 jährigen Krieges im 1598 von György Pásztohi.

Im Jahre 1830 wurde das damalige Schloss Fráter gebaut, an demselben Ort steht heute die katholische Kirche. Am 25. Juni 1845 schloss dort die Ehe Erzsébet Fráter die Nichte des Vizegespan des Komitats Nógrád und Imre Madách. Der Park des Schlosses wurde Erzsike-Park genannt und bildet heute das Naturschutzgebiet.

Um die Wende des XIX. und XX. Jahrhunderts konnte man bedeutende Wirtschaftliche Aufschwung beobachten. Das Ergebniss war der Bau der Dampfmühle und Herausbildung der Weinbau- und Rindviehhaltungstraditionen. Das Dorf fungiert seit 1960 als selbsständige Gemeinde, seit 1991 hat eigene Verwaltung.

Im 2011 hat man den Kindergarten, die Krippe und Grundschule renoviert. Für das Dorf war immer wichtig die Traditionen zu bewahren und die zivilen Initiativen und die Veranstaltungen der Selbstverwaltung zu unterstützen. Die richtig geschmiedene Gemeinschaft des Dorfes erwartet seine liebe Gäste in einer schönen Umgebung am Fusse des Mátra Gebirges kaum 16 km von Hollókő.

The village of Csécse is situated in the south-eastern part of Nógrád county, at a height of 150 m above sea level along the Szuha stream. The village was inhabited in ancient times already and it was an important trade path. The village was named in 1329 by the clergy in Vác as Cheche, Checha, Ceci then Csécse as it sounds today. In the first years of the 15th century the village was owned by Miklós Keresztúri Garázda and László Szilágyi. In 1422 the Rhédeis not much later the Palóczis, then during the 15-year war in 1598 György Pásztohi were the landlords of the village.

The former Fráter mansion was built in 1830 on the spot where we can find the Roman Catholic church. The wedding of Erzsébet Fráter, the niece of Pál Fráter, the sub-prefect of Nógrád county and Imre Madách took place here on June 25th, 1845. The garden of the mansion is called Erzsike park and it is a Nature Reserve.

At the turning point of the 19th and 20th centuries there was a significant economic increase in the village. As a result a steam mill was built and grapes cultivation and cattle breeding came into being. It has been an independent village since the 60s and it has had a self-government since 1991.

In 2011 the kindergarten (crèche) and the primary school were renewed. It is important for them to keep the traditions and to support the civil organizations, the programmes of the self government. The interdependent and beautiful little village awaits the visitors at the foot of the Mátra Mountain 16 km from Hollókő.

CSERHÁTSZENTIVÁN

Ez a különleges, szubalpin klímával rendelkező parányi település a Cserhát-hegység egyik legszebb völgyében, Hollókőtől mindössze 8 km-re, a Cserhát Natúrpark, a Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet és a Natura 2000 hálózat területén található.

A település ősidők óta lakott volt. A környék erdei, legelői, sűrűn fakadó forrásai már a legrégebbi korokban is megélhetést biztosítottak az itt élők számára. Cserhátszentivánt korabeli oklevelekben 1265-ben említik először, 1734-től nemesi község. Műemlékei közül kiemelkedik a környék legrégebbi, 1067-ben épült templomának romos tornya. A középkori templom zárókövéről egy jóval későbbi forrás, a Historia Domus (1796) tesz említést. A törökök által elpusztított templomot 1752-ben építették újjá, barokk tornya és a templom földdel takart alapfalai országos műemlékvédelem alatt állnak. A temetőben, a régi templomtorony mellett áll a szintén országos műemlékvédelem alatt álló népi feszület, amelyet Gyurcsányi János állíttatott 1810-ben. Korpusza öntöttvasból készült, bevésett díszítésekkel van ellátva. Az új római katolikus templom hat falu összefogásának köszönhetően, adományokból épült fel, melyet 1942. szeptember 8-án Kovács Vince püspök úr Kisboldogasszony tiszteletére szentelte fel.

Említésre méltó a helyi védelem alatt álló evangélikus imaház és fa harangláb, valamint a használaton kívüli zsidó temető is.

A festői környezetnek és a páratlanul tiszta levegőnek köszönhetően Cserhátszentivánt már az 1930-as években felfedezték a pihenésre, csendre, nyugalomra vágyó turisták és nyaralók.

A szűk, kanyargós főutca és a palóc házak szinte az egész faluban a XX. század elejének hangulatát idézik. Országos- és helyi védelem alatt álló építmények, gyönyörű turistaútvonalak, és az itt lakók vendégszeretete teszi a falut megismerésre méltóvá, megismerésre érdemessé.

Egy elhagyott kőbánya rekultivációjának köszönhetően a településen biológiai- és geológiai tanösvény került kialakításra a Zsúnyi patak völgyében. A patakparti sétány ismeretgazdagító, romantikus kirándulást ígér. A tanösvény, a közelben található kilátó, a Kálvária-domb, valamint a környék gyönyörű turistaútvonalai kellemes időtöltést, igazi kikapcsolódást jelentenek az idelátogatóknak.

Diese winzige Siedlung liegt in einem der schönsten Täler des Cserhát Gebirges, hat szubalpinisches Klima und ist kaum 8 km von Hollókő entfernt. Das Dorf finden wir im Naturpark Cserhát, auf dem Landschaftsschutzgebiet Ost-Cserhát und auf der Wanderstrecke Natura 2000.

Die Siedlung war schon im Altertum bewohnt. Die Wälder, die Weiden und reiche Quellen haben schon seit uralten Zeiten den Lebensunterhalt für die hier lebenden Einwohner gesichert. In den damaligen Urkunden wurde Cserhátszentiván zuerst im Jahre 1265 erwähnt, seit 1734 als adlige Gemeinde. Unter

den Sehenswürdigkeiten des Dorfes fallen die Turmruinen der in der Umgebung ältesten Kirche aus dem Jahre 1067 auf. Der Schlussstein der mittelalterischen Kirche wurde in der viel späteren historischen Quelle unter dem Titel Historia Domus aus dem Jahre 1796 erwähnt. Die von Türken zerstörte Kirche wurde 1752 wiederaufgebaut und der barock Turm und die Grundmauer der Kirche stehen heute unter dem staatlichen Denkmalschutz. Im Friedhof, neben dem alten Turm steht das volkstümliche Kreuzbild, das auch unter staatlichen Denkmalschutz steht und wurde im 1810 von János Gyurcsányi gestellt. Sein Körper wurde gegossen und ist mit Einschnitzungen verziert. Die neue römisch-katholische Kirche entstand dank der Gaben und des Zusammenhaltens der sechs Dörfer und wurde am 8. September 1942 vom Bischof Vince Kovács der heiligen Jungfrau geweiht.

Erwähnungswert sind auch unter lokalem Denkmalschutz stehendes evangelisches Bethaus und Holzglockenstuhl, als auch jüdischer Friedhof.

Dank der malerischen Umgebung und einzigartigen reinen Luft wurde Cserhátszentiván schon in den dreissigen Jahren des XIX. Jahrhunderts als ideales Reiseziel für Erholungs- und Ruhedurstige Touristen und Urlauber endeckt.

Enge serpentinartige Hauptstrasse und die Palozen-Häuser bilden fast in dem ganzen Dorf die Atmosphäre der ersten Jahren des XX. Jahrhunderts. Die unter dem staatlichen und lokalen Denkmalschutz stehenden Sehenswürdigkeiten, wunderschöne Wanderwege und die gastfreundlichen Einwohner haben beigetragen, dass das Dorf auch heute ein beliebtes Reiseziel ist.

Die verlassene Steingrube wurde rekultiviert und im Tal des Baches Zsúnyi wurde ein biologischer und geologischer Lehrweg gebaut. Die Promenade am Ufer des Baches verspricht einen romantischen Ausflug. Der Lehrweg, in der Nähe die Ausblickhöhe, Passionsweg am Hügel und die Wanderstrecken in die wunderbare Umgebung bedeuten für viele Touristen die richtige Entspannung und Erholung.

This tiny village with a particular sub-alpine climate can be found in one of the most beautiful valleys of the Cserhát mountain, 8 km from Hollókő in the territory of the Cserhát Nature Park, the East Cserhát Nature Reserve and the Nature 2000 network.

The village has been inhabited since ancient times. The forests, meadows and many springs of its vicinity made it possible for the locals to make their living here. Cserhátszentiván was first mentioned in contemporary documents in 1265. It became a village of nobility in 1734. From its monuments the most outstanding one is the ruined tower of the church built in 1067. It is the oldest church of the region. A later document, the Historic Domus (1796) mentions the top-stone of the church built in the Middle Ages. The church destroyed by the Turks was rebuilt in 1752, its Baroque tower and basic walls covered with earth are under protection of monuments. The old folk crucifix, which is also under protection, stands in the graveyard near the old church tower. It was erected by János Gyurcsányi in 1810. It was made from Korpusza castiron and is decorated with engraved ornaments. As a result of the cooperation of 6 villages, the new Roman Catholic church was built from donation. It was consecrated by Archbishop Vince Kovács on 8th September, 1942 in the honour of Blessed Mary.

The Evangelic house of worship and the wooden belfry, which are under protection, are worth mentioning and so is the Jewish cemetery, which is out of use now.

Owing to the picturesque environment and the particularly clean air, Cserhátszeniván became a destination for tourists and holidaymakers wanting rest, quiet and peace in the 1930s.

The narrow and winding main street and the Palóc houses make you feel the atmosphere of the beginning of the 20th century nearly everywhere in the village. Buildings under nationwide and local protection, wonderful tourist routes and the hospitality of the locals make the village worth exploring.

A biological and geological study path has been formed in the village in the valley of the Zsúnyi stream due to the recultivation of a disused mine. The walk along the stream promises an information gaining, romantic excursion. The study path, the nearby lookout tower, the Kálvária hill and the fascinating tourist routes mean having a good time, spending your time in a pleasant way.

ECSEG

A falu a Kelet-Cserhátban található. Északról hegyek karéja határolja. Keletről nyugat felé haladva a Bézma (514 m), Közép-hegy (413 m), Magas-hegy (392 m) és a Bokri-hegy (389 m) vonulatai uralják a horizontot. Déli irányban csökkennek a dombok, magaslatok, és a patakvölgy jobban szétterül. Az északi irányból folyó Szuha-patak még a hegyek között veszi magához a Cserkuti-patakot, majd két részre osztva a falut Csécse irányában halad tovább. A község belterületének tengerszint feletti magassága 160-200 m között változik.

A régi kereskedelmi útvonal útelágazása mentén épült a település. A településen és környékén az őskortól kezdődően több népcsoport telepedett le. Az első írásos adat 1238-ból származik, amikor IV. Béla megerősítette az itt tartózkodó Szent János Lovagrend tagjait birtokaikban. Ecseg várának első birtokosa és építtetője Csák János volt. A XV. századi huszita harcok idején a települést teljesen lerombolták, így régi szerepkört elveszítette. A Magas-hegyre, a Bézmára felkapaszkodó vulkanikus talajú domboldalak régen kiváló minőségű szőlőt termettek. A szőlő-és bortermelés emlékét a mai napig Boros úti, homokkőbe vájt pincesor őrzi. A falun áthaladó Szuha-patak felső, magasabb esésű szakaszai régen a vízimolnároknak nyújtott jó megélhetést. A XVII-XVIII. században a falu legnagyobb birtokosa a Forgách család volt. Első plébániája 1617-ben épült. A XVII. században Ecseg több ízben is püspöki helynökség is volt. A XVII. század második felében templomot emeltek a falu szélén feltörő gyógyforrás fölé. Ekkor évtizedekig búcsújáró hellyé alakult az úgynevezett Szentkút. 1810-ben a váci püspökség esperességi kerületté emelte Ecseget. Az 1873. évi, majd az 1880-as kolerajárvány harmadával csökkentette a lakosság számát.

A lakosság vallási tekintetben homogén, nagyrészt római katolikus, létszáma folyamatos csökkenést mutat. A falu északi és nyugati területe az 1989-ben létrejött Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzethez tartozik. Állatvilága különösen a rovar- és madárfajok tekintetében igen gazdag.

Das Dorf befindet sich im Ost- Cserhát. Es ist im Halbkreis im Norden von Bergen umgeben. Vom Osten nach Süden beherrschen der Bézma (514m), der Közép-Berg (413m), der Magas-Berg (392m) und der Broki-Berg (389m) den Horizont.

In Richtung Süden sind die Hügel und die Erhöhungen kleiner, das Bachtal wird breiter. In den aus Richtung Norden fließenden Bach Szuha fließt der Bach Csekúti noch in den Bergen, dann teilt er das Dorf in zwei Teile und fließt in Richtung Csécse weiter. Die Höhe über dem Meeresspiegel des inneren Gebietes der Gemeinde ändert sich zwischen 160-200m. Es ist an einer Abzweigung gebaute Siedlung. In der Siedlung und in ihrer Umgebung siedelten sich seit dem Beginn der Uhrzeit mehrere Volksgruppen an. Die erste schriftliche Angabe stammt aus dem Jahre 1238 als Béla der Vierte die Mitglieder des Sankt Johann

Ritterordens in ihrem Besitzen in Ungarn bekräftigte. Der erste Besitzer und Erbauer der Burg Ecseg war János Csák. In den Hussiten Kriegen wurde sie vollkommen zerstört, sie hat ihre Bedeutung verloren. An den Hängen mit vulkanischem Boden die sich auf dem Bézma und Magas-hegy erheben, hat man Weintrauben in ausgezeichneter Qualität angebaut. Das Andenken der Weintrauben-und Weinproduktion bewahrt die Kellerreihe, die in der Boros Straße in Sandstein ausgewölbt wurde. Der durch das Dorf fließende Bach Szuha hat in seinen Höheren Strecken mit größerer Neigung den Wassermüllern den Unterhalt gesichert. Der Größte Besitzer des Dorfes war die Familie Forgách im 17-18 Jahrhundert. Das erste Pfarrhaus wurde 1607 gebaut. Im 17. Jahrhundert war Ecseg mehrmals der Sitz eines Bischofsamtes. In der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts hat man eine Kirche über die Heilquelle, die am Stadtrand entsprang, errichtet. Dann war der sogenannte heilige Brunnen für Jahrzehnte lang ein Pilgerort. 1810 hat der Bischof von Vác das Dorf Ecseg zu dem Kreis eines Dechants gemacht. Die Choleraepidemie hat die Anzahl der Bevölkerung in den Jahren 1873 und 1880 um ein Drittel vermindert.

Die Anzahl der Bevölkerung vermindert sich ständig. Was den Glauben betrifft, ist die Bevölkerung homogen, hauptsächlich römisch-katholisch. Das nördliche und westliche Gebiet des Dorfes gehört zu der Ost-Cserhát Naturschutzregion, die im Jahre 1989 zustande gekommen ist. Seine Tierwelt ist reich besonders in Hinsicht auf Insekten und Vogelarten.

The village is situated in the East-Cserhát bordered by a semicircle of hills to the north. From the east to the west the horizon is dominated by the ranges of the Bézma (514 m), the Közép-hegy (413 m), the Magas-hegy (392 m) and the Bokri-hegy (389 m). To the south you can find fewer hills and the valley of the stream spreads out. The Szuha stream flowing from the north takes the Cserkút stream in itself even among the hills then dividing the village into two parts continues flowing towards Csécse. The village lies at a height of 100-200 m above sea level.

The village was founded at a road junction of the old trade path. From prehistoric times several ethnic groups settled down in the village and in its vicinity. The first written document dates back to 1238, when Béla IV reinforced the property rights of the here residing members of St John Order of Knighthood. The fortress of Ecseg was first owned and built by János Csák. During the Hussite fights in the 15th century the village was completely destroyed, thus it lost its previous role. The volcanic soiled slopes of the Magas-hegy and the Bézma produced excellent grapes. The row of cellars cut in the sandstone on Boros road reminds us of grapes growing and wine producing. The water millers used to make their living on the upper and steeper parts of the Szuha stream. In the 17th and 18th centuries the most significant landowners of the village were the Forgách family. Its first parish church was built in 1617. In the 17th century it was an episcopal vicary several times. In the second part of the 17th century a church was erected over the medicinal spring at the edge of the village. At that time the so-called Szentkút (saint well) was a pilgrimage place. In 1810 the episcopacy of Vác made Ecseg a deanship. The cholera epidemic in 1873 and in 1880 decreased the number of the population by one-third.

From a religious point of view the population is homogeneous, mainly Roman Catholic. The number of the inhabitants is continually decreasing. The northern and the western parts of the village belong to the East-Cserhát Nature Reserve formed in 1989. It attracts an abundance of fauna especially insects and birds.

EGYHÁZASDENGELEG

A falu a Cserhát alján fekszik lankás dombokkal körbevett medencében, melyet a Bér- patak szel át. Az első írásos említés 1221-ből származik, ekkor Dingonogu alakban jegyezték, 1246-ban Denselegh, majd 1315-ben Egyházasdengelegh a falu neve. 1327-ben egy dézsma összeírásakor már a Dengeleg elnevezést használják. A Dengelegi családnévre 1343-találunk először utalást. Dengelegi Bálint szolgabíró volt a vármegyében, Bernát pedig 1475-ben királyi biztos volt Béren.

Egyházasdengeleg leghíresebb épülete a XII. században épült román stílusú templom, amelyhez a XIII. században gótikus szentély és sekrestye épült. Az 1400-as évek közepén a templomot a husziták megszállták és fallal vették körül. Az 1710, 1829, 1970-es években és 2001-ben restaurálták. A falu másik látnivalója az evangélikus templom, amely az 1842-es évre épült fel, mintegy 5 évi munka után.

A Sport úton található egy műemlék jellegű magtár, melyet a Podmaniczkyak építettek 1830 és 1840 között. A község kastélyát az 1920-as évek közepén építette Brach Dezső, aki a dengelegi uradalmi földek intézője volt. A kastély többszöri átépítése után, jelenleg a falu általános iskolájának ad otthont (a napközi otthonos óvoda a Petőfi úton működik).

Az 1980-as évek elején kutató fúrásokat végeztek a térségben, és 52 Celsius fokos termál vizet találtak a község területén.

A szlovák nyelvet a 90-es évek közepétől tanítják a helyi tanintézményekben, mellyel a falu régi hagyományait elevenítik fel. A falu közösségi életét a Községi Önkormányzat mellett, a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat, a Faluvédő Egyesület, a SVAGOR Egyesület és az Erős Vár Alapítvány szervezi.

A településen sok rendezvény vált hagyománnyá, melyből kiemelkedik az elszármazottak megszólításával szervezett Hazaváró Juniális és Hazaváró Karácsony.

Das Dorf liegt am Fuße des Gebirges Cserhát in einem von Hügeln umgebenen Becken, das der Bér-Bach durchfließt. Erstes Mal wurde das Dorf 1221 in der Form Dingonogu erwähnt, dann 1246 als Denselegh, später, 1315 hat das Dorf Egyházasdengelegh geheißen. Im Jahre 1327, als es zu einer Registrierung gekommen ist, hat man schon das Dorf Dengeleg genannt. Auf den Familiennamen Dengelegi finden wie zuerst 1343 einen Hinweis. Bálint Dengelegi war Stuhlrichter im Komitat und Bernát war 1475 königlicher Komissar in Bér.

Das wichtigste Gebäude von Egyházasdengeleg ist die im 12. Jh. im Romanstil gebaute Kirche, zu der im 13. Jh. ein gotischer Chor und eine Sakristei gebaut wurde. Um die Mitte der 1400-er Jahre haben die Hussiten die Kirche besetzt und um sie eine Mauer gebaut. Die Kirche wurde 1710, 1829, in den 1970-er

Jahren und 2001 restauriert. Die andere Sehenswürdigkeit des Dorfes ist die evangelische Kirche, die nach etwa 5 jähriger Arbeit im Jahre 1842 fertig wurde.

Inder Sport Straße befindet sich ein Kornspeicher, von der Art Kunstdenkmal, den die Familie Podmaniczky zwischen 1830 und 1846 bauen ließ. Das Schoß der Gemeinde hat am Ende der 1920-er Jahre Dezső Bach bauen lassen, der Gutsverwalter des Dengeleger herrschaftlichen Landguts war. Das Schloß, nachdem es mehrmals umgebaut wurde, gibt zurzeit der Grundschule Heim. (Der Kindergarten arbeitet in der Petőfi Straße.)

The village lies at the foot of the Cserhát, in a hollow surrounded by gently sloping hills and the Bér stream flows through it. The first written record dates back to 1221, then it was mentioned as Dingonogu. Later in 1246 it was Denselegh and in 1315 it was Egyházasdengelegh. In 1327 when registrating the tithes, it was written as Dengeleg. The family name Dengelegi was first referred to in 1343. Bálint Dengelegi was a district administrator in the county, Bernát was a goverment official in Bér.

The most well-known building of Egyházasdengeleg is the church built in Roman style in the 12th century. A Gothic shrine and a sacristy were adjoined to it in the 13th century. In the middle of the 15th century the church was occupied by Hussite people, who surrounded it with walls. It was renovated in 1710, 1829, 1970s and in 2001. The other place of interest of the village is the Evangelic church, which was completed in 1842 after a 5-year construction.

A momument-like barn built by the Podmaniczkys between 1830-1840 can be found in Sport Street. The mansion of the village was built in the middle of the 1920s by Dezső Brach, who was the bailiff of the manorial fields in Dengeleg. After several renovations the mansion houses the primary school of the village (the full day nursery school can be found in Petőfi Street).

At the beginning of the 1980s wildcat wells were made with the result that 52-degree thermal water was found in the area of the village.

The Slovakian language has been taught in the local schools since the middle of the 1990s, which revives the old traditions of the village. In addition to the Local Self-Goverment, the Slovakian Minority Self-Goverment, the Gipsy Minority Self-Government, the Village Protection Association, the SVAGOR Association and the Strong Fortress Foundation are in charge of village social life.

Many programmes have become traditions. Two of them concern the village leavers. They are the Home-Coming June-festival and Home-Coming for Christmas.

ERDŐKÜRT

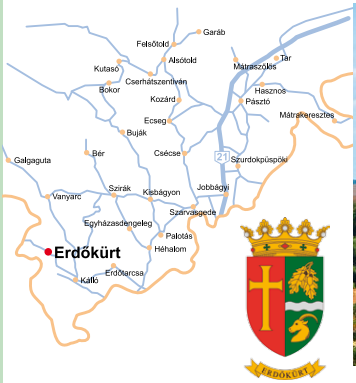

Erdőkürt Dél-Nógrádban, Budapesttől 60 km-re fekszik. Jelenlegi nevét 1905-ben kapta. Előtagja erdős területre utal. A településnév utótagjáról a történészek azt tartják, hogy a X. század környékén a honfoglalók egyik nemzetsége, a Kürt törzsbeliek telepedtek le ide, az Ecskendi dombvidékre, a Céklás patak völgyébe. A XIX. század elején a következőket jegyezték fel:" népes magyar és tót falu; földje, rétje, legelője hasznos és elégséges a nép számára."

Erdőkürt mai, római katolikus templomát 1702-ben építették, majd az 1729-es kibővítés után a Szentléleknek ajánlva megáldották. A pünkösdi búcsút a templomszentelés emlékére rendezik. Az 1771-es evangélikus jobbágyok betelepítése után 1786-ban megépült az evangélikus templom is. A községben iskola, óvoda működik, ahol a hagyományokat őrizve szlovák nyelvoktatás is folyik, de van posta, orvosi rendelő is. A kulturális élet központja a Művelődési Ház, melyben a Könyvtár mellett a Polgármester Hivatal is helyet kapott.

Minden évben megrendezésre kerül a „ Palóc Ízek Fesztiválja", ahol a finom étkek mellett sport és kulturális programok várják a vendégeket. E mellet a településre látogatókat hívogató szolgáltatásokkal fogadják, úgymint a lovas kocsikázás, az állatsimogató, a fazekas- és kézműves foglalkozások, népviseleti ruha varrás-hímzés, túrázás a Rózsa kúthoz és a Praki barlanghoz. Erdőkürt a Mária Zarándokút egyik állomásává válhat a zarándokok számára, a Máriabesnyő-Mátraverebély (Szentkút) útvonalon. A Magyarok Nagyasszonya Monostor érdekes színfoltja a településnek. A természet közelsége, a tiszta levegő és a barátságos falusi emberek garantálják, hogy a vendégek jól érezzék magukat Erdőkürtön.

Erdőkürt liegt im Süden des Komitats Nógrád, 60 km von Budapest entfernt. Den heutigen Namen hat das Dorf im Jahre 1905 bekommen. Der vorerste Teil weist auf das Wort Wald. Der Endteil des Dorfnamens – meinen die Historiker - weist auf den Namen des Stammes der Landeseroberer, der sich um das X. Jahrhundert auf dem Hügelgelände von Ecskend und in dem Tal des Baches Céklás angesiedelt hat. Aus dem XIX. Jahrhundert finden wir folgende Bemerkung: „dicht bewohntes ungarisches und „tót" dh. slovakisches Dorf: Ackerland, Weiden und Wiesen nützbar und genügend für das Volk".

Der heutige römisch katholische Kirche des Dorfes wurde im 1702 gebaut, dann nach der Vergrösserung im 1729 wurde dem heiligen Geist geweiht. Die Pfingstenkirmes wird zur Einweihe der Kirche gehalten. Im Jahre 1786 nachdem im 1771 die evangelichen Burgassen angesiedelt worden waren, wurde auch evangelische Kirche errichtet. In der Gemeinde fungiert die Grundschule und der Kindergarten, wo die Traditionen lebendig sind und auch der Unterricht der slovakischen Sprache läuft. Gibt es auch ein

Postamt und ärztliche Ordination. Das Zentrum des Kulturlebens bildet das Kulturhaus, in dem sich neben der Bibliothek auch das Bürgermeisteramt befindet.

Jedes Jahr wird das Fest der Palozen Küche organisiert, im Rahmen dessen neben den feinen Gerichten auch Kultur- und Sportveranstaltungen stattfinden. Die Besucher und Gäste werden auch dank verschiedenen Dienstleistungen angelockt z.B. Pferdewagenreisen, Tierenstreicheln, Töpferei und Handwerke, Volkstrachtschneiden und Stickerei, Wanderung zum Rosen-Brunnen und zur Praki Grotte. Erdőkürt kann auch eine Station der Maria Wallfahrt an der Strecke Máriabesnyő-Mátraverebély (Szentkút) sein. Das Kloster der heiligen Jungfrau Maria Ungarns ist auch eine Sehenswürdigkeit des Dorfes. Die Nähe der Natur, reine Luft und die gastfreundliche Einwohner garantieren, dass sich die Gäste im Dorf Erdőkürt wohl fühlen werden.

Erdőkürt lies in South Nógrád, 60 km from Budapest. Its current name was given to it in 1905. The anterior constituent refers to a wooded area. The posterior constituent is believed to refer to the clan Kürt. Historians think that around the 10th century one clan of the Hungarian occupants, the Kürt clan settled down here, in the hill-country, in the valley of the Céklás stream. At the beginnig of the 19th century the following was written down „ a village inhabited by Hungarians and Slovaks, its fields, meadows and pastures are useful and sufficient for the people."

The currant Roman Catholic church of Erdőkürt was built in 1702, then after enlarging it in 1729 it was blessed while being offered to the Holy Ghost. The Whitsun parish-feast is organized in the memory of the benediction of the church. After settling Evangelic serfs here in 1771, they built an Evangelic church in 1786. There is a school and a kindergarten in the village, where traditions are preserved by teaching Slovakian. The village has a post office and a doctor's surgery as well. The centre of cultural life is the Culture House, which houses the Mayor's office besides the Library.

Every year they organize the „ Festival of the Palóc Flavours", where besides the delicious foods, sports and cultural programmes await the visitors. In addition to this, visitors are received with inviting services, such as a horse joyride, animal caressing, pottery and handy-craft workshops, sewing and embroidering folk costumes, hiking to the Rózsa-well and Praki cave. Erdőkürt can become a station of the Mária Pilgrimage for pilgrims on the way from Máriabesnyő to Mátraverebély (Szentkút). The Lady of the Hungarians Monastery is an interesting spot in the village. Being close to the nature, the clean air and the friendly village people are a guarantee to make visitors have a good time in Erdőkürt.

ERDŐTARCSA

Erdő-Tartsa, régen Erdős-Tartsa erdeiről kapta nevét, hogy megkülönböztessék a tőle nem messze, a Pest megyében lévő másik Tartsától. Ma azonban összefüggő erdős terület nem tartozik a településhez. A falu az Ilka patak völgyében fekszik, amelynek forrása Kiar-puszta alatt található. A község közepén egy eliszaposodott vizű meleg forrás van, amely a téli hónapokban sem fagy be. A környék két legmagasabb pontja (Erdőtarcsa két oldalán) a Daróc és a Kopaszhegy. Helyi védettség alatt áll a magántulajdonban lévő Dabasi-Halász féle arborétum (különféle faritkaságokkal).

Régen a népnyelv „kastélyos" falunak nevezte Erdőtarcsát. Ebben a kis községben több kastély, kúria található, melyek a mai napig műemlékek. 1870-ben épült barokk stílusú Szent-Miklóssy-Kubinyi kastély épülete, ma a Magyar Tudományos Akadémia Alkotóháza. 1820-ban, klasszicista stílusban épült a Végh kúria, ma magántulajdonban van. Szintén klasszicista stílusban, a XIX. század második felében épült Kubinyi-Márkus kúria, ma az alsó tagozatos iskolásoknak és az óvodásoknak ad otthont. 1742-ben, barokk stílusban építették a római katolikus templomot, mely tornyát 1903-ban kapta. A romantikus építészet ritka emlékei közé tartozik a - feltehetően - Ybl Miklós által tervezett, kisméretű, neogótikus evangélikus kápolna, amely 1858-ban épült és 1993-ban újították fel. Hozzá tartozik egy harangláb is.

A falu központjában található a Milleneumi Emlékpark és szabadtéri színpad. A magántulajdonban lévő „Hellő-Halló park" szállásléhetőséget biztosít a kikapcsolódni vágyóknak (lovaglás, stb.).

A szép környezetben lévő, jó levegőjű, műemlékekben gazdag település, tökéletes célpontja lehet a kirándulásra, kikapcsolódásra vágyók számára.

Das Dorf Erdőtarcsa, ehemals Erdőstarcsa hat seinen Namen von seinen Wäldern erhalten (erdő bedeutet Wald), damit man es von dem anderen Tarcsa unterscheidet, das nicht weit von ihm, im Komitat Pest liegt. Ein zusammenhangendes Waldgebiet gehört aber zur Siedlung nicht mehr. Das Dorf liegt im Tal des Ilka-Baches, dessen Quelle sich unter der Kiar-Pußta befindet. In der Mitte der Gemeinde ist eine Quelle, deren Wasser warm und verschlammt ist, und die nicht einmal in den Wintermonaten zufriert. Die zwei höchsten Punkte der Gegend sind Daróc und Kopaszhegy, die sich an zwei verschiedenen Seiten von Erdőtarcsa befinden. Das Arboretum von Dabasi-Halász ist Privateigentum und steht unter Schutz. Hier befinden sich Baumseltenheiten.

ERDŐTARCSA

Ehemals wurde Erdőtarcsa von der Volkssprache „Schlossdorf" genannt, weil man in diesem Dorf mehrere Kurien und Schlösser finden kann, die heute Baudenkmäler sind. Das Szent-Miklóssy-Kubinyi Barockschloss, das im Jahre 1870 gebaut wurde, ist heute das Schöpferhaus der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Die Végh-Kurie, die 1820 in klassischem Stil gebaut wurde, ist heute Privatbesitz. In der Kubinyi-Márkus Kurie wurde die Unterstufe der Grundschule und der Kindergarten eingerichtet, das Gebäude wurde in der zweiten Hälfte des 19-ten Jahrhunderts im klassischen Stil gebaut. Die römisch-katholische Barockkirche wurde 1742 fertig, und hat erst 1903 einen Turm bekommen. Zu den seltenen Denkmälern der romantischen Baukunst zählt die vermutlich von Miklós Ybl entworfene kleine neogotische evangelische Kapelle, die 1858 gebaut und 1993 renoviert wurde. Zu ihr gehört auch ein Glockenstuhl.

Im Dorfzentrum sind der Millenium-Denkpark und Freilichtbühne zu finden. Der privat „Hello-Hallo-Park" sichert Unterkunft den Besuchern. (Reitmöglichkeiten, usw.) Diese an Kunstdenkmälern reiche Siedlung mit frischer reiner Luft und mit einer wunderschönen Umgebung ist für die Erholung und Entspannung ausgezeichnet geeignet.

Erdő-Tartsa, named Erdős-Tartsa in the old times, got its name after its forests in order to be distinguished from on other Tartsa situated in Pest county. Nowadays it has not got a forest area. The village lies in the valley of the Ilka stream, the source of which can be found under Kiar-puszta. In the centre of the village there is a muddy thermal spring which does not freeze even in the winter months. The two highest points of the region (on the two sides of Erdőtarcsa) are Daróc and Kopaszhegy. The privately owned Dabasi-Halász nature conservation area (with rare tree species) is under local protection.

Erdőtarcsa used to be called a 'village with castles" in the language of the people. In this small village there are several castles and mansions which are historic monuments as well. The building of the Szent-Miklóssy-Kubinyi Castle built in Baroque style in 1870 is the Creation House of the Hungarian Academy of Sciences. The Végh Mansion built in Classicist style in 1820 is privately owned today. The Kubinyi-Márkus Mansion also built in Classicist style in the second half of the 19th century houses the lower classes of the primary school and the kindergarten children today. The Roman Catholic Church was built in Baroque style in 1742 and it had a tower as well as early as in 1903. The small sized neo-Gothic Evangelical chapel presumably designed by Miklós Ybl built in 1858 and renovated in 1993 belongs to the rare relics of romantic architecture. It has got a belfry, too.

The Millenium Memorial Park and an open-air theatre can be found in the centre of the village. The privately owned „Hello-Hallo park" provides accommodation for holidaymakers (riding horse, etc).

The beautiful surroundings, the fresh air and the abundance of historic buildings make this village a perfect destination for those wanting a good holiday or a weekend getaway.

FELSŐTOLD

Felsőtold község Nógrád megye közepén, az Észak - Cserhát egyik legszebb részén - Hollókő szomszédságában - minden égtáj felől hegyekkel körülhatárolt völgyben fekszik. A falu lakosságának évszázadokon át a földművelés, az állattenyésztés nyújtotta a megélhetéshez szükséges javakat. Többségében még megmaradt a múltszázadban kialakult faluszerkezet, fésűs beépítésű utcasorok és a tájhoz alkalmazkodó kanyargós, keskeny utcák. Érdekesség, hogy a házak a hegyek, és a dombok lábánál épültek, ezért úgy hatnak, mintha onnan csúsztak volna le. Alsó- és Felsőtold határában a Mogyorós-Sástó dűlőben, több szirtből álló, mintegy ezer évvel ezelőtti temetkezési helyet, alatta pedig római kori település nyomát fedezték fel. A török hódoltság idején elpusztult a falu, és csak a XVIII. század elején kezdett újra benépesedni. Ekkor már két külön helyen, két különálló község alakult ki, Alsótold és Felsőtold elnevezéssel. A két Told közötti réten egy régi templom romjai találhatók.

A török hódoltság megszűnése után a földek egy része kincstári kezelésben maradt, másik részét pedig hűbérbirtokként a tisztviselők és a katonák között osztották szét. A falvak kétfelé adóztak, egyrészt a kincstárnak, másrészt pedig a hűbéruraknak.

A falu egyik nevezetes emléke a késő barokk harangtorony, amely a község közepén áll. Harangjának felirata: ME FECIT ADAMUS VIELAND A WAZIENSIS ANNO 1775. / Engem Wieland Ádám öntött Vácott 1775. évben /

Napjainkban a településen élők próbálják kihasználni a táj természeti szépségét, egyre többen foglalkoznak falusi turizmussal.

A városi lakosok előszeretettel vásárolják a megüresedett régi házakat, és telepednek le a községben. Felsőtold Község a Kelet - Cserhát tájvédelmi körzethez tartozik, itt halad át az Országos Kéktúra Útvonal is.

Die Gemeinde Felsőtold befindet sich in der Mitte des Komitats Nógrád, in der Nachbarschaft von Hollókő, in einer der schönsten Gegenden des Nord-Cserhát Gebirges, in einem von allen Himmelsrichtungen mit Bergen umgebenen Tal.

Der Ackerbau und die Viehzucht sicherten jahrhundertelang der Dorfbevölkerung die nötigen Güter zum Unterhalt. Überwiegend ist die im letzten Jahrhundert zustande gekommene Dorfstruktur, die kammartig bebauten Straßenreihen und die engen, schlängeligen Straßen, die sich der Gegend anpassen, erhalten geblieben. Die Häuser macht interessant, dass sie am Fuße der Bergen und Hügeln gebaut wurden sind und sie wirken, als ob sie von diesen Bergen runtergerutscht wären. In der Feldmark von Alsótold und Felsőtold in der Flur Mogyorós-Sástó hat man eine aus mehreren Felsen bestehende etwa Tausendjahre alte Begräbnisstätte und unter der die Spuren einer römischen Siedlung entdeckt. Während der türkischen Herrschaft ist das Dorf zerstört worden, es hat erst am Anfang des 18 Jahrhunderts angefangen, sich zu bevölkern. In dieser Zeit sind zwei separate Gemeinden in zwei getrennten Gebieten zu-

stande gekommen mit den Namen Alsótold und Felsőtold. Auf der Wiese zwischen den zwei Told sind die Ruinen einer alten Kirche zu finden.

Nach dem Ende der türkischen Herrschaft blieb ein Teil der Felder im Dienste der Schatzkammer, ein anderer Teil wurde als Lehnsgut an Beamten und Soldaten verteilt. Die Dörfer haben einerseits der Schatzkammer, andererseits den Feudalherren Steuer bezahlt.

Ein bedeutendes Andenken des Dorfes ist der Spätbarockglockenturm, der in der Mitte der Gemeinde steht. Die Aufschrift seiner Glocke ist: ME FECIT ADAMUS VIELAND A WAZIENSIS ANNO 1775. (Ich wurde von Ádám Wieland im Jahre 1775 in Vác gegossen.)

Heutzutage versuchen die Dorfbewohner die Naturschönheit der Gegend auszunutzen, immer mehr Leute beschäftigen sich mit dem ländlichen Tourismus. Die Stadtmenschen kaufen mit Vorliebe die leer gewordenen Häuser und siedeln sich in der Gemeinde an. Die Gemeinde Felsőtold gehört zu dem Ost-Cserhát Naturschutzgebiet, hier fährt auch die Route des ländlichen Blauen Tours durch.

The village of Felsőtold lies in the centre of Nógrád county, in one of the most beautiful parts of the North-Cserhát, in the vicinity of Hollókő, in a valley surrounded by hills from each point of the compass. The inhabitants of the village made their living for centuries by cultivating the land and breeding animals. They have mostly preserved the network of the village established last century, that is comb-like streets and narrow and winding streets fitting into the environment. It is interesting that the houses were built at the foot of mountains and hills, therefore they look as if they had slid down off there. In the Mogyorós-Sástó balk, between Alsótold and Felsőtold a nearly one thousand-year-old graveyard consisting of several layers was found with the traces of a Roman Empire settlement below it. During the Turkish occupation the village was destroyed and it began to be inhabited only at the beginning of the 18th century. At that time two separate villages came into being on two different places with the names of Alsótold and Felsőtold. The ruins of an old church can be found on a meadow between the two Tolds.

After the Turkish occupation one part of the land remained crown property and the other part was divided among officials and soldiers as tenners. The villages had to pay taxes both to the crown and to feudal lords as well.

An outstanding relic of the village is the late Baroque belfry, which stands in the centre of the village. It bears the following inscription : ME FECIT ADAMUS VIELAND A WAZIENSIS ANNO 1775 / I was moulded by Ádám Wieland in Vác in 1775.

Nowadays the inhabitants are trying to make use of the natural beauty of the environment and more and more people deal with village tourism. Town people are keen on buying the empty old houses and they settle down in the village. Felsőtold belongs to the Northern-Cserhát Nature Reserve and the National Blue Route also runs through the village.

GALGAGUTA

A község a Cserhát aljában, a Mátra lábánál, Nógrád megye déli részén, a fővárostól 60 kilométerre helyezkedik el. Galgaguta község régi neve Guta volt. A falu a középkorban már fennállt, első írásos említése 1460-ból származik, és akkoriban a váci püspök birtoka volt. A lakosság eredetileg a Ráczokhoz tartozott, a szerb nyelvet beszélték és valószínűleg a görög keleti vallást gyakorolták, azaz óhitűek voltak. Maga a község a Galga - patakon túl a Vanyarc felé eső dombon helyezkedett el. Itt állt a Ráczok temploma, ahová a törökök hódítása idején a lakosság menekült. A templomot és a falut ellenség felgyújtotta, porrá égette, a lakosságot megölték, vagy rabságba vetették. Ebben az időben a falu teljesen elpusztult, lakatlanná vált és ez időből semmilyen látható emlék nem maradt. A törökök 1543 körül szláv ajkú lakosokat telepítettek a Galga Nógrádsáp felé eső részére. Az Acsa felé eső részt Nagygutának, Nógrádkövesd felé eső részt Kisgutának nevezték el. A korabeli iratok tanulsága szerint 1660-ban Balassa Imre birtokolta a helység felét. A török idők után, 1715-ben 6 magyar és 7 szlovák, 1720-ban 7 magyar és 21 szlovák háztartást írtak össze. A község evangélikus temploma 1777-ben épült, Beniczky Sámuel udvari tanácsos és személynök anyagi támogatásával. A tornyot 1791-ben közvetlen a templom mellé építették, mely még az év nyarán ledőlt. Újjáépítése jelentős emberi és anyagi erőfeszítések árán, 1793. július 18-án fejeződött be. A község fennállásának talán legszomorúbb éve 1849 volt, amikor a hazánkban eddig ismeretlen betegség, a kolera ütötte fel fejét, megtizedelve a község lakóinak számát. Ez év július 13-án, pénteken délelőtt 9 óra körül a falusi kovácsműhelyből szerencsétlenül kipattanó szikra tűzvészt okozott, amely rövid idő alatt 35 házat, a paplakot, a templomot, a tornyot és az iskolát is elpusztította. Ezután az istentiszteleteket a szabad ég alatt, pajtában, a templom leégett falai között, majd később az iskolában tartották meg. A templom napjainkig fennmaradt három harangját Thury János és fia, harangöntők készítették, melyeket 1899. november 1.-jén Dr. Baltik Frigyes püspök úr szentelt fel.

A falu újjáépítése a XIX. század végéig tartott és mára több értékes népi lakóház maradt fenn. A településen a szlovák nemzetiség életét bemutató falu múzeum is található. Galgaguta gyönyörű természeti értékei, épített öröksége és vendégszerető lakói várják az ide látogatókat.

Die Gemeinde liegt unten am Cserhát, am Fusse des Mátra Gebirge, im Süden des Komitats Nógrád, 60 Kilometer von der Hauptstadt entfernt. Der alte Name der Gemeinde war Guta. Das Dorf bestand schon im Mittelalter, die erste schriftliche Erwähnung stammt aus dem Jahre 1460. Das Dorf war damals Bischofsgut des Bischofs von Vác. Die Einwohnerschaft gehörte ursprünglich zum Rac-Stamm, sprach serbische Sprache und wahrscheinlich griechisch-katholisch war, die Einwohner waren also Altgläubigen.

GALGAGUTA

Die Gemeinde selbst lag jenseits des Baches Galga auf dem Hügel in Richtung Vanyarc. Dort stand die Rac-Kirche, in die die Einwohnerschaft vor dem türkischen Eroberungszug geflohen hatte. Die Kirche und das Dorf wurde dann in Brand gesetzt, in Asche gelegt, die Einwohnerschaft ermordet oder versklavt. In diesen Zeiten wurde das Dorf völlig zerstört, unbewohnt und für die Zukunft verblieben keine sichtbare Spuren. Die Türken siedelten gegen 1543 slawisch sprechende Einwohner aufs Gebiet in Richtung Galga Nógrádsáp an. Der Teil in Richtung Acsa wurde Nagyguta, der Teil in Richtung Nógrádkövesd Kisguta genannt. Nach den damaligen Urkunden gehörte im Jahre 1660 die Hälfte der Ortschaft Imre Balassa. Nach den türkischen Zeiten wurden im 1715 sechs ungarische und sieben slovakische Haushalte, im 1720 sieben ungarische und einundzwanzig slovakische Haushalte registriert. Die evangelische Kirche wurde im Jahre 1777 gebaut, Sámuel Beniczky Personalis und Ratsherr unterstützte finanziell die Bauarbeiten. 1791 wurde ganz nah an die Kirche ein Turm gebaut, der Turm stürzte aber in demselben Jahre im Sommer zusammen. Der Wiederaufbau hatte bedeutende menschliche und finanzielle Kräfte in Anspruch genommen und wurde am 18. Juli 1973 beendet. Der traurigste Tag der Gemeindegeschichte war vielleicht das Jahr 1849, in dem in unserer Heimat noch nicht bekannte Krankheit Choleraepidemie ausbrach und hat die Einwohner dezimiert. In demselben Jahr am 13. Juli gegen 9 Uhr ein Funke aus der Dorfschmiede steckte unglücklicherweise das Dorf in Brand, der in wenigen Stunden 35 Häuser, Pfarrhaus, die Kirche, den Turm und die Schule zerstörte. Die Gottesdienste wurden danach unter freiem Himmel, in der Scheune, in der ausgebrannten Kirche und später in der Schule gehalten. Die drei Glocken der Kirche, die bis heute verblieben, wurden von Glockengiesser János Thury und seinem Sohn hergestellt und von dem Bischof Dr. Frigyes Baltik am 1. November 1899 eingeweiht.

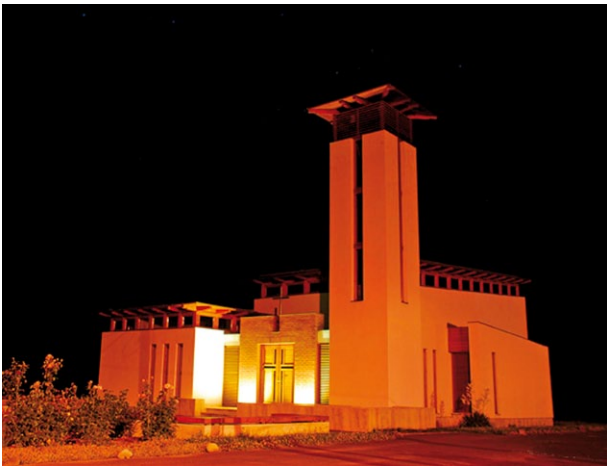

Der Wiederbau des Dorfes dauerte bis zum Ende des XIX. Jahrhunderts und heutzutage kann man viele wertvolle Bauerhäuser besichtigen. Im Dorf befindet sich auch das Museum des slovakischen Volkes. Die wunderbare Natur, Erbe der Baukunst und gastfreundliche Einwohner des Dorfes Galgaguta erwarten die Besucher.

The village lies at the bottom of the Cserhát at the foot of the Mátra, in the northern part of Nógrád county 60 km from the capital. The old name of the village was Guta. The village already existed in the Middle Ages, it was first mentioned in written documents in 1460 and then it was owned by the bishop of Vác. The population originally belonged to the Ráczes and they spoke the Serbian language and they might have been Greek Ortodox, that is Orthodox. The village itself is situated on the hill in the direction of Vanyarc beyond the Galga stream. Here stood the church of Ráczes, where the inhabitants found shelter during the Turkish occupation. The enemy burnt down the church and the village, the population was killed or held captive. At that time the village was completely destroyed and became uninhabited and no relics are found from that time. In 1543 the Turks settled Slavic people along the Galga in the directon of Nógrádsáp. The part facing Acsa was named Nagyguta, the one facing Nógrádkövesd was named Kisguta. According to contemporary documents in 1660 Imre Balassa possessed half of the village. After the Turkish times in 1715 6 Hungarian and 7 Slovakians households, in 1720 7 Hungarian and 21 Slovakian households were registered. The Evangelic church of the village was built in 1777 with the support of Sámuel Beniczky, who was an aulic counsillor and Chief Justice. The tower built directly next to the church collapsed in the same summer. The renovation was completed on 18th July, 1793 due to significant human efforts and money resources. The saddest year of the village was 1849, when a new disease, the cholera unknown until that time appeared taking its tithe of the people. At about 9 o'clock on Friday on 13th July the same year a spark of fire escaping from the blacksmith shop set the village on fire destroying 35 houses, the vicarage, the church, the tower and the school in a very short time. After that the church service was held in the open air in a barn, inside the walls of the burnt down church and later in the school. The three still existing bells of the church were made by bell-founders János Thury and his son. They were consecrated on 1st November, 1899 by bishop Dr. Frigyes Baltik.

The renovation of the village lasted till the end of the 19th century and several precious folk houses survived. There is a village museum displaying the life of the Slovakians living in the village. The wonderful nature, established inheritance and the hospitable locals await visitors.

GARÁB

A Cserhát hegység turisztikailag talán legszebb részei a vulkáni eredetű területek. Az országos Kéktúra Útvonal is főként az erdővel borított vulkáni hegyeket érinti (Hármashatár-hegy 516 m, Kerekbükk 533 m, Nagykőtető 551 m). Hasonló képződmény - vulkáni építmény - a Kéktúra jelzés mentén a település fölött húzódó Macska-hegy (574 m), Purga-hegy (575 m), valamint a kilátóval ellátott Tepke-hegy (567 m). A település a Kelet-Cserhát erdeivel övezve, 370 méteres tengerszint feletti magasságban fekszik. A patakok vízjárása szeszélyes és kiszámíthatatlanul változó. Sok a hegyek lábánál feltörő forrásvíz, melynek nagy részét a Garáb-patak vezeti el. A településre jellemző a tiszta levegő, a nagy kiterjedésű erdőségek és az érintetlen természeti táj. Garáb a Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet része.

Az ősrégi település a Kelet-Cserhát legmagasabban fekvő részén található. Középkori neve 1179-ben Grabensia, 1181-ben Gravia, 1265-ben Grab, majd 1281-től Garáb volt. Garáb egyike a kistérség legrégebbi községeinek. Eredetileg a Kökényes-Radnót nemzetség birtoka volt, melynek tagjai a XII. században itt, premontrei rendű monostort alapítottak. A monostor 1436-ban megszűnt, és ekkor a sági (Ipolyság) monostor vezetése lett a terület földesura. Hunyadi János kormányzó 1447-ben Vingárti Geréb Jánosnak adományozta. A település földesurai 1770-től Révay László, gróf Berchold Mednyánszki Teréz és báró Vécsey József voltak. A falu a XIX. század elején a füleki uradalomhoz tartozott, ekkor gróf Dégenfeld Lajos és dr. Jászai Dániel voltak a nagyobb földesurai. A római katolikus templomot a jezsuiták építették 1688 körül, melynek fenntartására az Almási-család jelentős összeget adományozott. E helységhez tartozott Alsómajor és Balásy-puszta, mely 1848 előtt Balásy Antal birtoka volt.

A településen ipari és mezőgazdasági üzemek nem működnek. A község az elmúlt évtizedekben népszerű üdülőfaluvá vált. Jelenleg a falu lakóépületeinek több mint a fele hétvégi házként működik. A településen egy vendégház segíti az idelátogató túristák színvonalas elhelyezését.

Die schönsten Teile des Cserháts sind in touristischer Hinsicht die vulkanischen Gebirgsteile. Das ländliche Blau-Zeichen betrifft auf die bewaldeten vulkanischen Berge (Hármashatár hegy 516m, Kerekbükk 533m, Nagykőtető 551m). Ähnliches vulkanisches Gebilde sind der Macska-Berg 574m, Purga-Berg 575m, mit dem Aussichtsturm versehener Tepke 567m, die sich über der Siedlung erstrecken. Die Siedlung liegt in einer Höhe von 370m über dem Meeresspiegel im Ost-Cserhát mit Wäldern umgeben. Der Wasserreichtum der Bäche ist launisch, veränderlich. Es gibt viele hervorschießende Quellen, an den Füßen der Berge, deren Wasser durch den Bach Garáb angeleitet wird. Für die

Siedlung sind die saubere Luft, die umfangreichen Wälder, und die unberührte Landschaft charakteristisch. Sie ist Teil des Ost-Cserhát Naturschutzgebietes. Die uralte Siedlung befindet sich auf dem höchstliegenden Teil des Ost-Cserháts. Ihre Namen aus dem Mittelalter 1179 GRABENSIA, 1181 GRAVIA, 1265 GRAB, 1281 GARÁB.

Garáb ist eine der ältesten Gemeinden der Kleinregion. Ursprünglich war er der Besitz des Geschlechtes Kökényes-Radnót, dessen Mitglieder hier im 12. Jahrhundert das Kloster des premontreer Ordens gründeten. Das Kloster war 1436 abgeschafft worden, dann wurde der Leiter des Klosters in Ság (Gebiet Ipolyság) das Feudalherr des Gebietes. Reichverweser János Hunyadi hat es 1447 János Geréb aus Vingárt geschenkt. Von 1770 waren die Feudalherren des Gebietes Graf László Révai, Teréz Mednyánszky Berchold und Baron József Vécsey. Am Anfang des 19. Jh. gehörte die Gemeinde zu dem Herrschaftsgut von Fülek und ihre bedeutenderen Feudalherren waren Graf Lajos Dégenfeld und Dr Dániel Jászai. Die römisch katholische Kirche, zu deren Instandhaltung von der Familie Almássy eine bedeutende Summe geschenkt wurde, wurde von den Jesuiten gegen 1688 gebaut. Zu diesem Ort gehörten Alsómajor und Balásy-Pußta, die vor 1848 der Besitz von Antal Balásy war. In der Siedlung gibt es keine Betriebe. Die Gemeinde wurde in den letzten Jahrzehnten ein beliebter Erholungsort. Zurzeit fungiert mehr als die Hälfte der Häuser als Wochenendhaus. Im Dorf steht ein Gasthaus den dorthin fahrenden Touristen zur Verfügung, in dem man etwa 15 Personen bequem beherbergen kann.

The touristicly most beautiful parts of the Cserhát might be the ones of volcanic origin. The national Blue Route Path runs mainly through the volcanic hills covered with forests (Hármashatárhegy 516m, Kerekbükk 533 m, Nagykőtető 551m). Similar volcanic formations are the Macska-hegy (574m), Purga-hegy (575m) and the Tepke-hegy (567m) with a lookout tower along the Blue Route Path above the village. The village lies at a height of 370 m at sea level surrounded by the forests of the East-Cserhát. The water level of the streams is unpredictably changeable. At the foot of the hill there are a lot of springs, most of which are collected by the Garáb stream. The characteristic features of the village are the clean air, the spreading forests and the untouched natural surroundings. Garáb is a part of the East-Cserhát Natural Reserve.

The ancient village can be found on the highest part of the East-Cserhát. In the Middle Ages in 1170 it was called Grabensia, in 1181 Gravia, in 1265 Grab and in 1281 Garáb. Garáb is one of the oldest villages of the small region. Originally it was owned by the Kökényes-Radnót clan, the members of which founded a premontrei monastery here in the 12th century. The monastery ceased to exist in 1436 and then the leader of the Ipolyság monastery became the landlord of the area. The governor János Hunyadi endowed János Vingárti Geréb with the village in 1447. From 1770 the landlords of the village were László Révay, countess Teréz Berchold Mednyánszki and baron József Vécsey. At the beginning of the 19th century the village belonged to the landed property of Fülek. At that time the most significant landlords were Lajos Dégenfeld and dr Dániel Jászai. The Roman Catholic church was built by the Jesuits around 1688. The Almási family gave a large amount of money for the keep-up of the church. Alsómajor and Balásy-puszta owned by Antal Balásy before 1848 belonged to this village.

There are no industrial or agricultural institutions in the village. During the last decades the village became a popular resort. Currently more than half of the houses are holiday homes. For holidaymakers there is a guest house providing high-quality accommodation.

HÉHALOM

Héhalom egy ezer fős település a Bér és a Buják patak völgyében, lakói hagyományosan földműveléssel foglalkoztak. A falu neve először a XII-XIV. századi okleveleken bukkan fel, Hywhalom formában, de a területén előkerült régészeti leletek arról tanúskodnak, hogy már a bronzkorban is éltek itt emberek. A falu legmagasabb pontja, a temető fölött elhelyezkedő Templom-domb (181 m), amely valójában egy bronzkori tell, gyomrában régi korok emlékeit idéző értékes régészeti anyaggal, felszínén a kelet-ázsiai füves pusztákkal rokon, tellekre jellemző növényvilággal.

A falu a történelem során - egészen a XIX. század közepéig -, az országos kereskedelmi, hadi úthálózat mentén helyezkedett el, vámhelyként is működött. Így kerülhetett fel a korabeli térképekre, többek között a Vatikánban (Bella loggia falon) 1560-as években készült, Magyarország térképen szereplő 180 település közé, Hihalom néven. A XV. században a település Báthory István birtokaként a bujáki vár tartozéka volt, majd az 1500-as évek közepétől a török hódoltság területéhez tartozott, sokáig Arpalék Hasszán aga tulajdonaként. A falu az 1600-as évek végére elnéptelenedik, lakossága szinte teljesen kicserélődik. Több „tulajdonosváltás" után, 1770-1848 között az Esterházy család tagjai közül kerültek ki a település földesurai. A falu lakossága máig jórészt római katolikus vallású.

A település alapszolgáltatásokkal jól ellátott és az Országos Mentőszolgálat állomása is megtalálható. A településen az egész évet átfogó rendezvények, programok szervezésében, megvalósításában számos helyi civil szervezet is részt vesz. Füves labdarúgópálya, játszótér és aszfaltozott kézilabdapálya teremt lehetőséget a sportolásra.

Budapest felé vezető közúton található az országos műemléki védettségű, 1830-as évek közepén épült háromnyílású kőhíd. A Kossuth utcában egy közel száz éves, a helyi népi építészet jegyeit őrző parasztházban helytörténeti kiállítás tekinthető meg. A Községháza előtti parkban Petőfi Sándor bronz mellszobrát, Erdei Sándor alkotását láthatjuk. A falu római katolikus templomának építése az 1800-as évek elején vette kezdetét, mai küllemét egy teljes külső felújítás és környezetrendezés során 2010-ben kapta. A temető a falu fölötti dombon helyezkedik el, ahonnan tiszta idő esetén pazar kilátás nyílik a környékre. Itt találjuk a bronzkori hatvani kultúra maradványait, illetve a középkori falu templomának romjait rejtő tellt is.

Héhalom ist eine Siedlung mit 1.000 Einwohner, liegt in einem Tal der Bäche Bér und Buják. Die Einwohner beschäftigen sich traditionell mit Landwirtschaft. Der Name des Dorfes taucht zuerst in den Urkunden aus dem XII.-XIV. Jahrhundert in der Form Hywhalom auf. Die archäeologischen Funde bezeugen, dass das Gebiet schon im Bronzealter bewohnt war. Die grösste Höhe des Dorfes bildet der Kirchenhügel (118 m), im Grunde genommen ist das ein Trümmerhügel (Tell), in dem viele archäeologische Schätze versteckt liegen und seine Oberfläche für Trümmerhügel charakteristische den ostasiatischen Steppen änliche Pflanzen zeigt.

Das Dorf in seiner Geschichte – ganz bis zum XIX. Jahrhundert – befand sich auf den Handels- und Kriegswegen, diente auch als Zollstelle. So wurde auch im Mittelalter an der Landkarte in Vatikan (an der Wand Bella loggia) aus den sechziger Jahren des XV. Jahrhunderts gezeichnet. An der damaligen Landkarte Ungarns stand als Hihalom unter anderen 180 ungarischen Siedlungen. Im XV. Jahrhundert gehörte die Siedlung mit der Burg Buják zusammen István Báthori, dann von der Mitte des XV. Jahrhunderts gehörte zu dem unter Türkenherrschaft stehenden Gebiet, lange war das Landgut des Aga Arpalek Hassan. Am Ende des XVI. Jahrhundert entvölkerte sich das Dorf, die Einwohnerschaft hat sich völlig gewechselt. Nach vielen „Inhaberwechsel" zwischen 1770 und 1848 stammten die Landsherren der Siedlung aus der Familie Eszterházy. Die fast alle Einwohner sind bis zum heutigen Tage römisch-katholisch.

Die Siedlung hat gut ausgebaute Grunddienstleistungen, auch hier befindet sich die Basis des Ladesrettungsdienstes. Im Dorf finden im ganzen Jahr verschiedene Veranstaltungen statt. An der Verwirklichung der Programme nehmen zahlreiche lokale zivile Organisationen teil. Dem Sport dienen Fussballstadion mit Grasboden, Spielplatz und Hanballspielplatz mit Asphaltboden.

An der Hauptstrasse in Richtung Budapest finden wir unter dem staatlichen Denkmalschutz stehende Steinbrücke mit drei Öffnungen aus der Mitte der dreissiger Jahre des XVIII. Jahrhunderts. In der Kossuth Strasse kann man in dem Bauerhaus an dem charakteristische Zeichen des lokalen Baustils zu sehen sind, die lokalgeschichtliche Ausstellung besichtigen. Im Park vor dem Gemeindehaus steht die Büste von Sándor Petőfi – das Werk von Sándor Erdei. Die Wiederbauarbeiten an den Ruinen der katholischen Kirche des Dorfes begannen in den ersten Jahren des XVIII. Jahrhunderts, das heutige Aussehen bekam die Kirche nach der komplexen Rekonstruktion und Planung der Umgebung im 2010. Der Friedhof des Dorfes befindet sich auf dem Hügel, von dem lässt sich bei klarem Wetter ausgezeichnetes Panorama zu sehen. An demselben Ort finden wir die Bruchstücke der Kultur aus dem Bronzealter, beziehungsweise die Ruinen der Kirche aus dem Mittelalter in einem Trümmelhügel (Tellhügel).

Héhalom is a village in the valley of the Bár and Buják streams with a population of 1000 people. The inhabitants traditionally dealt with agriculture. The name of the village first appeared in official documents in the 12th-14th centuries as Hywhalom but the archeological finds found in the area prove that people lived here in the Bronze Age. The highest point of the village is the Templom-domb (181 m) situated above the cemetery. Actually it is a tell from the Bronze Age with valuable archeological finds reminding us of relics from ancient times. The flora we can find on the surface is characteristic for the tells, which are similar to the East-Asian steppes.

In the course of history until the middle of the 19th century the village lay along the trade and military network of roads and it worked as a customs place. It is the reason why it might have been placed on contemporary maps, e.g on a map of Hungary made in the 1560s hung on the Bella loggia wall in the Vatican as one among 180 settlements as Hihalom. In the 15th century the village was owned by István Báthory and it belonged to the fortress of Buják. Then from the middle of the 16th century it was under Turkish occupation and belonged to Arpalék Hasszán agha for a long time. The village became deserted by the end of the 17th century and the population was completely changed. After different owners, between 1770-1848 the landlords of the village were the Esterházy family. The population of the village is mainly of Roman Catholic religion.

The village has the basic services and a national ambulance station also can be found here. Several civil associations participate in organizing programmes in the village all the year round. A grass football field, a playground and a cemented handball field provide an opportunity for doing sports.

On the road to Budapest we can find a bridge with three openings built in the middle of the 1830s and it is under the national protection of monuments. In Kossuth Street a local history exhibiton can be seen in a nearly 100-year old house preserving the characterictics of local folk architecture. In the park in front of the parish hall we can find the bronze bust of Sándor Petőfi made by Sándor Erdei. The Roman Catholic church of the village was started to be built at the beginning of the 19th century. Its currant form is due to a total renovation completed in 2010. The cemetery is situated on a hill above the village, from where you can have a fantastic view in good weather. Here we can find the remnants of the Hatvan culture from the Bronze Age and the tell hiding the ruins of the church from the Middle Ages.

JOBBÁGYI

NÓGRÁD megye
Pásztói kistérség

Jobbágyi - Hatvan felől Salgótarján irányába, a 21. számú főútvonalon haladva -, Nógrád me-gye délkeleti határának első települése. A község az Északi középhegység délnyugati peremén fekszik. A két nagy tájegységet, a Cserhát és a Mátra szerkezeti választóvonalát a Zagyva folyó szeli ketté. A falu nyugati fele a Zagyva jobb partján a Cserháthoz, a keleti fele a Zagyva bal partján a Mátrához tartozik. A település egyetlen jelentős folyóvize a Zagyva, amelynek vízhozama a Bátonyterenyén és Mátraverebélyben megépült víztározók működésének köszönhetően kiegyenlítettebb, mint az korábban volt. A település panorámájában azonnal szembetűnik a Nagy Hársas-hegy 509 méter magas vulkáni kúpja, melynek nyugati oldala természetvédelmi terület.

A település területe már az ősidőkben lakott volt. A Vár-hegy lábánál levő egykori homokbányában, 1984-ben pattintott kőeszközök, marokkövek, kaparóeszközök, nyílhegyek mellett mamutcsontok is előkerültek. Bronzkori leletekben is bővelkedik a vidék, melyről a régészeti emlékek és lelőhelyek is tanúskodnak.

A kutatók Jobbágyi nevét az 1300-as évektől tekintik bizonyíthatónak, melyet feltehetően akkoriban az újvári várjobbágyokról neveztek el. A várjobbágy az Árpád-korban a királyi katonai szolgálatban álló vitézek alsó rétege volt. A XIV. század elejét jobbágy szóval már a földesúr parasztjait jelölték. Az elnevezés körüli harmadik változat az, hogy a Jobbágy családról kapta a helység a nevét, amely a XIV. században itt élt.

A település gótikus stílusú katolikus templomát már 1693-ban is megemlítették és erről az épületről találhatunk feljegyzést az 1711, 1715, illetve az 1725-ös Canonica Visitatiókban is. Szárnyas-oltáráról 1727-ből, kishuszár-tornyáról 1746 és 1773-ból is származnak adatok. A középkori templom kéthajós volt, három középoszloppal. Felújított épülete ma is működik.

A községben a Sréter-kúriát, 1821-ben Sréter György építtette. A klasszicista stílusú épület később a Bérczy, majd az Apponyi család birtokába került. Jobbágyi neves szülöttei közé tartozik Gubányi Károly mérnök, földrajzi kutató, Jász Géza filozófus, író (Mátrai vadászat), Fáy András író, a reformkor jeles közéleti személyisége. Jobbágyiban halt meg Frivaldszky Imre biológus, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, Bérczi Károly újságíró, író, műfordító. Jobbágyiban élt és tevékenykedett Mészöly Géza tájképfestő is.

Jobbágyi ist die erste Siedlung an der südostlichen Grenze des Komitats Nógrád, wenn wir aus Hatvan Richtung Salgótarján der Hauptstrasse 21 entlang fahren. Die Gemeinde liegt am südwestlichen Rande des Nord-Mittelgebirge. Die zwei grosse Landschaftsteile Cserhát und Mátra Gebirge sind hier durch tektonische Trennungslinie des Flusses Zagyva entzweigeschnitten. Der auf dem rechten Ufer des Flusses Zagyva ligende westliche Teil des Dorfes gehört zu Cserhát, die östliche Hälfte des Dorfes gehört auf dem linken Ufer zu Mátra.

Das einzige bedeutende fliessende Wasser auf der Siedlung ist der Fluss Zagyva, dessen Wasserergiebigkeit durch die Wirkung der in Bátonyterenye und Mátraverebély gebauten Wasserspeicher besser ausgegliechen wurde als früher. Im Rundblick aus der Gemeinde fällt uns gleich der vulkanischer Kegel des 509 m hohen Berges Nagy Hársas auf, dessen westliche Seite ein Naturschutzgebiet bildet. Das Gebiet der Siedlung war schon seit uralten Zeiten bewohnt. In der am Fusse des Burg-Berges liegenden Sandgrube sind neben den Steinwerkzeugen, Handsteinen, Steinkrätzern und Pfeilspitzen auch Mammutknochen zum Vorschein gekommen. Die Gegend ist reich an den Funden aus dem Bronzezeitalter, die von archäologischen Fundorten und Denkmäler bestätigt sind. Die Forscher behaupten, dass der Name Jobbágyi ca. seit dem Jahre 1300 bestätigt scheint. Der Name war wahrscheinlich damals nach den Burgassen gegeben worden. Der Burgasse war in den Árpaden-Zeiten das Mitglied der unteren Schicht der im Dienst des Königes stehenden Krieger. In dem XIV. Jahrhundert wurden dann mit dem Wort Burgassen die Bauern der Gutherren gezeichnet. Die dritte Version ist, dass die Ortschaft den Namen von der Familie Jobbágyi bekam, die im XIV. Jahrhundert dort gelebt hatte.

Die gotische Kirche der Siedlung wurde schon im Jahre 1693 erwähnt, über das Gebäude bezeugen auch historische Aufzeichnungen aus den Jahren 1711 und 1715 bzw. Canonica Visitatio aus dem Jahre 1725. Es gibt auch Aufzeichnungen über den Flügelaltar aus dem Jahre 1727 und über den Kleinhusar-Turm aus den Jahren 1746 und 1773. Die mittelalterische Kirche hatte zwei Schiffe und drei Säulen in der Miitte. Die renovierte Kirche fungiert auch heute.

Die Sréter-Kurie lies im Jahre 1821 György Sréter bauen. Das klassizistische Gebäude später gehörte der Bérczy dann Apponyi Familie. Zu den berühmten Söhnen des Dorfes Jobbágyi gehören: Károly Gubányi Ingenieur, Geografieforscher, Géza Jász Philosoph, Schriftsteller (Jagd in Mátra), András Fáy Schriftsteller die ausgezeichnete Persönlichkeit des Reformalters. In Jobbágyi starben: Imre Frivaldszky Biologe, Mitglied der ungarischen Wissenschaftsakademie, Károly Bérczi Journalist, Schriftsteller, Übersetzer. In Jobbágyi lebte und war tätig Géza Mészöly Landschaftsmaler.

When you go from Hatvan to Salgótarján on the main road 21, Jobbágyi is the first settlement on the south-eastern boundary of Nógrád county. The village lies at the south-western edge of the Northern Mountain Range. The boundary of the two big areas, the Cserhát and the Mátra are cut through by the river Zagyva. The western part of the village on the right bank of the Zagyva belongs to the Cserhát and the eastern part on the left bank of the Zagyva belongs to the Mátra. The only significant river of the village is the Zagyva, whose water output has been more balanced since the water reservoirs in Bátonyterenye and Mátraverebély were built. In the panorama of the village the 509 m high volcanic cap of the Nagy Hársas Mountain catches the eyes. Its western side is a Nature Reserve.

The village was populated in ancient times. In 1984 in additon to flint-flake tools, palm stones, scraping tools, arrow-heads and mammoth bones were also found. The region is abundant in bronze age finds, which are proved by archeological relics and sites.

According to historians, the name of Jobbágyi is considered to have existed as early as the 1300s. It might have been named after the castle-serfs of Újvár. In the Arpad era castle-serfs were low-rank brave warriors serving in the royal army. At the beginnig of the 14th century the word serf referred to the peasants of the landlord. According to the third possibility, the village got its name after the Jobbágy family, who lived here in the 14th century.

The Gothic Catholic church of the village was already mentioned in 1693 and there are records about this building in the Canonica Visitatiók from the years 1711, 1715 and 1725. There are records about its Wing-altar from 1727 and about its small-hussar tower from 1746 and 1773. The church from the Middle Ages had 2 transepts with three mullions. Its renovated building is still working today.

The Sréter mansion was built by György Sréter in 1821. Later the Classicist style building became the proparty first of the Bérczy family then it was owned by the Apponyi family. Prominent figures born in Jobbágyi are Károly Gubányi an engineer and explorer, Géza Jász a phylosopher and writer (Hunting in the Mátra), András Fáy a writer and a outstanding figure from the reform era. Imre Frivaldszky a biologist, the member of the Hungarian Academy of Sciences and Károly Bérczi a journalist, a writer and translator died in Jobbágyi. Géza Mészöly, a landscape painter also lived and worked in Jobbágyi.

KÁLLÓ

Kálló Nógrád megye legdélebbi települése, a Cserhát kapuja. A falut kettészelő Céklás patak a község keleti részén egyesül a Vanyarc patakkal. Vanyarc felé haladva a falu végén található az a kénes gyógyforrás, melynek iszapját köszvény gyógyítására a falu lakói „igen nagy előszeretettel" alkalmazták.

A község centrumában, - egy kis domb tetejéről - szinte „őrzi a falut" a szép barokk stílusú, műemlék jellegű templom. Története a középkorra nyúlik vissza, mely Mocsáry szerint 1675-ben már állt, és azt 1774-ben Migozzi Kristóf váci püspök bővített. Az 1776-tól vezetett Historia Domus szerint, 1806-ban tették le az új templom alapkövét, mely 1811-ben készült el. A plébánia épülete már 1672-ben fennállott. Feljegyzések szerint a Rákóczi és a Kossuth út találkozásánál lévő ház sarokszobájában, 1710 januárjában szállt meg II. Rákóczi Ferenc fejedelem, miközben katonái a falu szélén, a „Nagy-réten" ütöttek tábort. Mielőtt a romhányi csatába tovább vonultak volna, 1710. január 21-én, a fejedelem hadaihoz buzdító beszédet intézett.

A plébánia Rákóczi úti bejáratához, 1994-ben elkészült a parókia méretét is szimbolizáló hatalmas székelykapu. 1958 őszén a falu határában a „Bikázó-dűlőben" 12 nagyméretű kőpenge került napfényre. Az igen értékes újkori kőpenge leleteket a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzik. A településen viszonylag sok nyeregtetős, háromosztatú, díszes deszka, vagy falazott oromzatú, tornácos paraszthéz maradt meg. A vidék jellegzetes népi építészeti jegyeit magán viselő házak a gyönyörű fekvésű község turista csalogatói lehetnek. Igények szerint kerékpáros és természetjáró programok szervezhetők.

A települést körülölelő dombokká szelídült Cserhát lankái, a patakok szabdalta nádas idilli hangulatot árasztanak és felejthetetlen élményt nyújtanak az idelátogatóknak.

Kálló ist am südlichsten liegende Siedlung im Komitat Nógrád, sie ist das Tor des Gebirges Cserhát. Der Céklás-Bach, der das Dorf durchfließt, fließt im östlichen Teil der Gemeinde mit Vanyarc-Bach zusammen. Am Ende des Dorfes in die Richtung nach Vanyarc befindet sich eine schwefelhaltige Heilquelle, deren Schlamm die Dorfbewohner als Heilkur gegen Gicht gerne angewandt haben.

Im Zentrum der Gemeinde auf dem Gipfel eines kleinen Hügels- als würde sie das Dorf bewachen- steht eine schöne Barockkirche von der Art Baudenkmal. Ihre Geschichte reicht ins Mittelalter zurück- nach Mocsáry hat sie schon im Jahre 1675 gestanden und der Bischof von Vác, Kristóf Migozzi hat sie 1774 erweitern lassen. Nach dem Historia Domus, das seit 1776 geführt wird, wurde der Grundstein der neuen Kirche 1806 abgelegt, und wurde sie 1811 fertig. Das Pfarrhaus hat schon

im Jahre 1672 gestanden. Nach Notizen ist der Fürst Ferenc Rákóczi II. im Januar 1710 in einem Eckzimmer abgestiegen, das sich befindet, wo die Rákóczi Straße und die Kossuth Straße zusammenlaufen, während das Militär ein Lager am Rande des Dorfes auf der „Nagy-rét" (Große Wiese) aufgeschlagen hat. Am 21. Januar 1710, bevor sie in die Romhányi-Schlacht weitergezogen sind, hat der Fürst an seine Heere eine anfeuernde Rede gerichtet. Zum Eingang des Pfarrhauses in der Rákóczi Straße hat man 1994 ein riesiges Szeklertor angefertigt, das auch die Größe des Pfarrhauses symbolisiert. Im Herbst 1958 sind in der Feldmark in „Bikázó-dűlő" 12 große Steinklingen ans Licht gekommen. Die ziemlich wertvollen Funde, die aus der Neuzeit stammen, werden im Nationalmuseum bewahrt. Die Gemeinde ist von Süden und Westen von Wäldern umgeben, die zu Ausflügen geeignet sind.

In der Gemeinde verhielten sich verhältnismäßig viele Bauernhäuser mit Satteldach, mit gemauertem Dreiteilungsgiebel bzw. verzierter Bretterbekleidung. Viele Touristen lockt dieses Dorf mit seiner wunderschönen Lage und seine - die Merkmale der örtlichen, bäuerlichen Architektur tragenden Häuser. Es ist möglich Fahrradtouren und Wanderungen zu organisieren.

Die sanften Abhänge von Cserhát, das Schilfdickicht mit kleinen Bächen zerstückelt strahlen idyllische Atmosphäre und bereiten ihren Gästen ein unvergessliches Erlebnis.

Kálló is the southernmost village of Nógrád county, it is the gate to the Cserhát. The Céklás stream devides the village into two and then joins the Vanyarc stream on the eastern part of the village. Going towards Vanyarc at the end of the village we can find a sulphurous spring, the mud of which was used by locals to cure arthritis.

In the centre of the village there stands a beautiful Baroque art memorial-like church on a small hill as if „guarding the village". According to Mocsáry, the history of the church dates back to the Middle Ages and in 1675 it already existed. It was enlarged in 1774 by Kristóf Migozzi, the bishop from Vác. According to Historia Domus recorded from 1776, in 1806 the basic stone of the new church was laid down then in 1811 it was completed. The building of the vicarage already existed in 1672. According to records in the corner-room of the house situated at the meeting point of Rákóczi and Kossuth Streets Prince Ferenc Rákóczi the 2nd was accommodated while his soldiers set up a camp at the edge of the village on „Nagy-rét". Before they left for the battle in Romhány on 21st January, 1710, the prince addressed his army with words of encouragement.

An enormous Transylvanian gate symbolizing the size of the vicarage was made at the entrance of the vicarage in Rákóczi Street in 1994.

Int he autumn of 1958 12 huge-sized stone blades were found at the edge of the village in the „ Bikázó dűlő (balk). The valuable finds from the modern times are kept in the Hungarian National Museum.

In the village relatively many gabled-roofed three-parted peasant houses with an ornated wooden or brickset ridge and a porch remained. The houses bearing the characteristic features of folk architecture of the region and the village situated in a wonderful environment may attract tourists. Cycling and hiking programmes can be organized if wanted.
The gentle slopes of the Cserhát surrounding the village and the reeds cut by streams make an idyllic atmosphere and the visitors can acquire unforgettable experiences.

NÓGRÁD megye
Pásztói kistérség

Kisbágyon (régebben Bágyon), a Cserhát hegység déli lejtőjén, a Bujáki patak mentén fekvő kisközség. Az akkori falvak létrejöttét döntő mértékben a felhasználható ivóvíz megléte határozta meg. A patak a Kisbágyon és Palotás község között megépített víztározót és horgásztavat (62 ha) táplálja. A település a Szolnok nemzetség ősi birtoka volt, melyet 1260-ban annak tagjai egymás között felosztottak. Guthai Pál 1309-ben nagyobb birtokrészt vásárolt. A település területe a XV. században az Alapi családé, majd 1488-ban az Uzsaiaké lett. Az 1598-as évben már Balogh Mihály volt Kisbágyon földesura. Az 1715. évi összeírásban település a nemesi községek között szerepelt.

A csúcsíves római katolikus temploma 1422-ben épült. Az evangélikus harangláb harangja 1731-ben készült Steinstock József mester budai műhelyében. A lakosság nagyobb része római katolikus, kisebb része evangélikus.

A környező településekkel való kapcsolatot (Buják, Palotás, Szirák, Pásztó, Vác) kiépített úthálózata biztosítja. A falut vasút nem érinti, így ahhoz, illetve a nagyobb városokhoz autóbusz közlekedéssel kapcsolódik. Kisbágyon és Szarvasgede lakóinak egészséges ivóvizét a törpe vízmű biztosítja. A lakosság kulturális igényeinek kiszolgálása érdekében került átalakításra az önkormányzat épülete, melyben helyet kapott egy közösségi színtér, a könyvtár, melyek kultúrált szórakozási lehetőséget adnak a fiatalok számára. A településen hagyományőrző csoport, irodalmi színpad és néptánccsoport működik.

Turisztikai és szabadidős tevékenységek szempontból meghatározó a Kisbágyon és Palotás között elterülő víztározó, mely horgászati és sportolási lehetőséget biztosít az idelátogatóknak. Magas színvonalú szállási és étkezési lehetőség a sziráki Kastély Hotelben érhető el.

Kisbágyon a megyében is egyedülálló érdekessége a magánkézben lévő Afrika vadászgyűjtemény, mely előzetes időpont egyeztetést követően tekinthető meg.

Kisbágyon (früher Bágyon) ist eine Kleingemeinde, liegt am südlichen Abhang des Cserhát Gebirges, entlang dem Bujáker Bach. Die Entstehung der damaligen Dörfer entschied das Dasein des verbrauchbaren Trinkwassers. Der Bujáker Bach ernährt den zwischen den Gemeinden Palotás und Kisbágyon gebauten Wasserspeicher und Anglersee (62 Ha). Die Siedlung war der uralte Besitz des Geschlechtes Szolnok, der unter den Familienmitgliedern im Jahre 1260 verteilt wurde. Pál Guthai kaufte sich 1309 einen größeren Besitzteil. Das Gebiet der Gemeinde gehörte im 15. Jh. der Familie Alapi, später 1488 den Uzsais. Um 1598 war Mihály Balog der Feudalherr von Kisbágyon. 1715 war sie in der Registrierung unter den adeligen Gemeinden.

Die römisch katholische Spitzbogenkirche wurde 1422 gebaut. Die evangelische Glockenstuhl-Glocke wurde 1731 von József Steinstock in seiner Budaer Werkstatt angefertigt. Der größere Teil der Bevölkerung ist römisch katholisch, der kleinere Teil evangelisch. Mit den umliegenden Siedlungen

(Buják, Palotás, Szirák, Pásztó, Vác) ermöglichen die ausgebauten Straßen den Verkehr. Die Gemeinde hat keine Eisenbahnverbindung, sie schließt sich mit dem Autobusverkehr an die Eisenbahn bzw. an die größeren Städte. Die gesunde Trinkwasserversorgung der Siedlungen Kisbágyon und Szarvasgede sichert ein Zwergwasserwerk. Um die kulturellen Bedürfnisse der Bevölkerung zu befriedigen, wurde das Gebäude der Selbstverwaltung umgebaut. Im Gebäude haben ein gemeinsamer Schauplatz und eine Bibliothek Platz gefunden, die eine kulturelle Unterhaltungsmöglichkeit für die Jugendlichen ermöglichen. In der Siedlung sind eine Traditionspflege Gruppe, eine Literaturbühne, eine Volkstanzgruppe tätig.

In Hinsicht der Touristik und der Freizeit ist der zwischen Palotás und Kisbágyon liegende Wasserspeicher von großer Bedeutung, der den hinfahrenden Besuchern eine bedeutende Angel- und Sportmöglichkeit bietet. Unterkunft- und Speisemöglichkeiten mit hohem Niveau findet man in Sziráker Schlosshotel. Die im ganzen Komitat einzigartige Sehenswürdigkeit von Kisbágyon ist die Afrika-Sammlung im Privatbesitz, die man nach vorheriger Anmeldung besichtigen kann.

Kisbágyon (earlier Bágyon) lies on the southern sloping hill of the Cserhát, along the Bujáki stream. It was the drinking water, which mainly determined the settlements of villages at that time. The water reservoir built between Kisbágyon and Palotás and the fishing farm are fed with the water of the stream. The village was the property of the Szolnok clan, the members of which divided it among themselves in 1260. In 1309 Pál Guthai bought a bigger part of the property. In the 15th century it was owned by the Alapi family then in 1488 by the Uzsais. In 1598 it was Mihály Balogh, who became the landlord of Kisbágyon. In the census of 1715 the village belonged to the noble villages.

The Roman Catholic church was built in Gothic style in 1422. The bell of the Evangelic belfry was made in the workshop of József Steinstock in Buda in 1731. The majority of the population is Roman Catholic and there is an Evangelic minority, too. There is a network of roads connecting the village with the surrounding settlements (Buják, Palotás, Szirák, Pásztó,Vác). The village can't be reached by train, so the bigger towns and the village itself are accessible by bus. The population of Kisbágyon and Szarvasgede is supplied with healthy drinking water by a small water power station. To meet the cultural demands of the population, the building of the self-government was altered to house a public place and a library, which give the opportunity of entertaining for the young in a civilized way. The village has a tradition-preserving group, a literary theatre and a folk dance group.

Considering tourist and free-time activities, the water reservoir between Kisbágyon and Palotás has a decisive role because it provides the visitors with fishing and sports possibilities. High standard accommodation and full board are available in the Kastély Hotel in Szirák.

A unique attraction of Kisbágyon and the whole county is the privately-owned Africa hunting collection, which can be visited at the time agreed on beforehand.

KOZÁRD

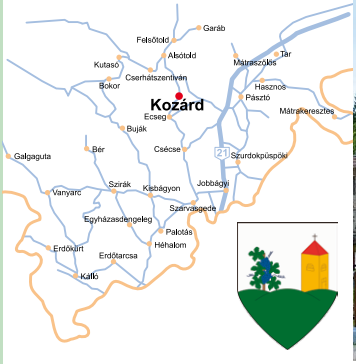

A Cserhátalja festői völgyében megbúvó kis település tiszta levegőjével, esztétikus, gondozott környezetével, történelmi értékeivel- és hagyományaival hívogatja a térségbe látogató turistákat. A 185 lakost számláló falu a Kelet - Cserhát Tájvédelmi Körzet határán fekszik.

A falu környéke a bronzkor óta lakott, és a XV. századtól a Derencsényi, majd a Kalonday család birtoka volt. A XVIII. századtól a szlovák jelenlétet igazolják a falut övező földrajzi nevek is, úgymint Travnyik, Pohánka, Dubina.

Az alternatív szennyvízcsatorna-hálózat, önálló tisztítóművel 2006-ban épült ki, és megépült a multifunkciós Faluház is. A Vadvirág étterem mangalica, szürke marha és vadételeket, valamint környékbeli juh- és kecskesajtokkal készített ételkülönlegességeket kínál. E emellett 8 vendégház biztosítja a színvonalas vendégfogadás feltételeit. Az ide látogatót a Kozárdi Szoborpark művei kísérik végig a Fő utcán.

A csendes, barátságos kis falu Kozárd, napjainkra a Cserhát hegység egyik ökoturisztikai célpontjává vált. A hagyományos magyar és palóc gasztronómiát szeretők kedvelt helye, 10 féle helyi lekvárja (pl. bodza, csipke, alma) híres helyi termék. A kozárdi tavon egy turisztikai vízi sport központ kialakítását tervezik.

Az Integrált Közösségi Szolgáltató Tér (IKSZT) könyvtárral, internetteremmel, konferencia teremmel és kulturális, közösségi és ifjúsági programokkal várja a látogatókat. A Palóc Út részeként Hagyományőrző Palóc Galéria és Kézművesház nyílt a palóc örökség megőrzése jegyében.

A Mária szobor a kék színű Mária Út szakasz helyi állomásaként várja a zarándokokat. A faluba, annak magas színvonalon megvalósított és ismertté vált fesztiváljaira közel 15000 turista látogat el évente. Ezek közül kiemelkedik a nemzetközi partnereket, résztvevőket is fogadó Almavirág Fesztivál, a „Muzsikál az Erdő" erdei koncert, a Magyar Ízek - Magyar Színek Gasztronómiai és Gyümölcsfesztivál és a Kozárdi szüret. Nagy szeretettel várjuk.

Die kleine Siedlung versteckt in dem malerischen Tal des Cserhát Gebirge lädt die Touristen, die die Region besuchen und bietet saubere Luft, ästhetische und kultivierte Umgebung, historische Traditionen und Sehenswürdigkeiten. Das Dorf mit 185 Einwohnern liegt an der Grenze des Landschaftsschutzgebietes Ost-Cserhát. Der Umkreis des Dorfes wurde schon im Bronzezeitalter bewohnt, und seit dem XV. Jahrhundert war zuerst das Gut der Derecsényi Familie, dann gehörte der Kalonday Familie. Die geographischen Namen in der Gegend bestätigen die Anwesenheit des slovakischen Volkes: Travnyik, Pohánka, Dubina.

Der alternative Schmutzkanal mit eigener Kläranlage wurde im Jahre 2006 gebaut, gebaut wurde auch das multifunktionelle Dorfhaus. Das Restaurant „Vadvirág" bietet sowohl Mangaliza Gerichte,

Rindfleisch von grauem ungarischemVieh und Wildfleisch als auch mit Schafmilchkäse und Ziegenkäse zubereitete Spezialitäten. Daneben wird die Übernachtung von hohem Niveau in 8 Gasthäuser gesichert. Die Besucher können die Bildwerke im Skulpturpark in Kozárd der Hauptstrasse entlang besichtigen.

Das ruhige, freundliche, kleine Dorf Kozárd wurde heutzutage zum Ziel des Ökotourismus im Cserhát Gebirge. Die lieblingsortschaft der Liebhaber der traditionellen ungarischen und Palozen Gastronomie: zu den berühmsten einheimischen Spezialitäten gehören 10 Marmeladen (z.B. Holunder, Hagebutte, Äpfel). Auf dem Kozárd-See ist ein Wassersportzentrum geplant.

Die integrierte Dienstleistugszentrum (IKSZT) lädt die Besucher in die Bibliothek, in den Konferenzraum, ins Internetzimmer und zu den Gemeinschafts- und Jugendprogrammen. Um das Erbe des Palozen-Volkes zu bewahren wurde im Rahmen des Palozen-Weges die Palozen-Galerie und Handwerkerhaus ins Leben gerufen.

Die Pilger werden auf den Stationen des blau markierten Maria-Weges und vor der Maria-Statue erwartet. Jedes Jahr besuchen fast 15.000 Touristen die weitberühmte Dorffeste vom hohem Niveau. Unter denen ragen die Feste mit den internazionalen Partner und Teilnehmer hervor: Apfelblumen-Fest, „Musizierender Wald" Konzert im Walde, Ungarische Küche – bunte Gastronomie und Obstfestival und Weinlese in Kozárd. Sie sind bei uns mit Liebe und Freundlichkeit erwartet!

The little village hiding in the picturesque valley of the Cserhát attracts tourists with its clean air, refined and well-kept environment, historic values and traditions. The village with 185 inhabitants lies on the boundary of the North Cserhát Nature Reserve. The village has been inhabited since the Bronze Age. In the 15th century it was owned by the Derencsényi then the Kalonday family. The geographical names around the village like Travnyik, Pohánka and Dubina prove that there have been Slovakians in the village since the 18th century.

The alternative sewage system with an independent purifying facility was built in 2006 and a multifunctional Village House was built, too. The Vadvirág restaurant offers dishes made from „mangalica" pork, „grey cattle" beef and small or big game and specialities made with goat's milk cheese. In addition to this, there are eight guest houses providing high-level accommodation. Visitors are accompanied by the statues of the Statue Park along the Main Street.

Kozárd, the quiet, cosy, little village has become one of the eco-tourist destinations of the Cserhát. It is a popular place for those who like the traditional Hungarian and Palóc dishes. The village is famous for its 10 different types of jam (e.g. elder, hip, apple). A water sport tourist centre is going to be established on the lake in Kozárd.

The Integrated Communal Service Site awaits the visitors with a library, an Internet-room, a conference room and cultural, communal and youth programmes. A Tradition-preserving Palóc Gallery and a craftsman-house were opened to preserve the Palóc inheritage.

The Statue of Mary awaits the pilgrims as the local part of the Blue Mary Path. Every year about 15 000 tourists visit the village and the festivals organized at a high level. Among them the most important ones are the Apple Blossom Festival attracting visitors even from abroad, the „Forest plays music" – a forest concert, Hungarian Flavours – Hungarian Colours Gastronomical and Fruit Festival and the Harvest in Kozárd. We look forward to seeing you.

MÁTRASZŐLŐS

Mátraszőlős Nógrád megyében található község, melyet a Mátra hegységtől a Zagyva folyó választ el. A település, közlekedési szempontból könnyen megközelíthető, ugyanis a 21-es számú főútvonal bekötő útja mentén helyezkedik el. A község közigazgatási területén húzódik a Kéktúra útvonal, melyen végighaladva eljuthatunk Garábra, a Függőkőhöz, a Macskahegyre és a Tepkére. Túránk során megcsodálhatjuk a szőllősi erdő sokszínűségét, melyben cser-, tölgy- és bükkfaerdők váltják egymást. A változatos tájat telepített fenyőerdő is tarkítja.

A községet valószínűleg németek alapították, és a Kacsics nemzetség ősi birtoka volt. A „szőlős" utónév alapján arra következtethetünk, hogy errefelé igen korán meghonosodott a szőlőművelés és a borkészítés. A község határában egykor vár állott, amit 1275 táján Pásztón és a környékén birtokos Rátót nembeliek, - szövetkezve az Ákos nemzetséggel - elfoglaltak. Megölték a Kacsics nembeli Lestárt, a várat pedig elpusztították. A településnek három említésre méltó műemléke van, a Római Katolikus Templom, a Nepo-muki Szent János Szobor és a Rákóczi kápolna. Az Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletére szentelt, kora gótikus stílusú templom a XIII. század végén, a XIV. század elején épült, majd a XV. század végén bővítették, és 1669 után barokk stílusban megújították. Ebből az időszakból valók a falkép töredékek, a körfal és a feltárt plébániaépület. A XIV. századból maradt fenn egy, Krisztust a pokol tornácán ábrázoló falkép töredék is. A Nepomuki Szent János szobor a XVIII. században készült rokokó stílusban. Felújítására 1987-ben került sor, de eredeti formáját nem sikerült visszaadni. Gazdagon díszített, kőlábazaton álló szobor, anyaga puha mészkő. A szobor vidékies jellegű, rajta festés nyomai láthatók. A Rákóczi kápolna nevét a helyiek szerint arról kapta, hogy itt pihent meg II. Rákóczi Ferenc, miközben a szécsényi országgyűlésre igyekezett, ahol vezérlő fejedelemmé választották.

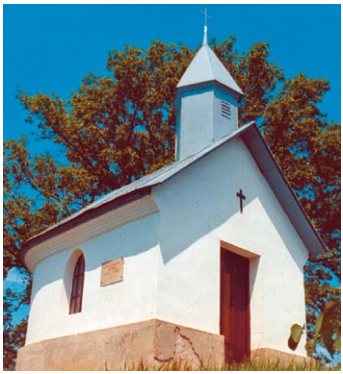

A Genthon István Nógrád megyei műemlékek, című könyve szerint a Nepomuki Szent János-Kápolna, az 1762-es fagykár emlékére épült. Nem csak a műemlékek lehetnek vonzóak a kirándulni vágyóknak, hanem Mátraszőlős külterületén megtalálható (régebben bányászati funkciót betöltő) - vöröskő-, és mészkő bánya, mely kedvelt kirándulóhely a helyi lakosok számára is. Mátraszőlős adottságainak és fekvésének köszönhetően ideális hely a kirándulni, pihenni vágyók számára. A háborítatlan természeti értékek, a műemlékek, a vendégszerető emberek és a könnyű megközelíthetőség teszi vonzóvá a turisták előtt Mátraszőlőst.

Die Gemeinde Mátraszőlős finden wir im Komitat Nógrad. Die Gemeinde wird vom Mátra Gebirge durch den Fluss Zagyva getrennt. Die Ortschaft hat besonders gute Verkehrsverbindungen, sie liegt an der Zufahrtstrasse zur Hauptstrasse 21. Auf dem Verwaltungsgebiet der Gemeinde finden wir die blaue Wanderstrecke (Kéktúra), die uns zu Garáb, zu Függőkőhöz, Macskahegyre und zu Tepke führt. Während der Wanderung können wir vielfarbige Wälder von Szőlős bewundern, in den sich Zerreichen- Buchen- und Eichenwälder folgen. Die abwechslungsreiche Landschaft wird von eingepflanzten Nadelwälder noch bunter.

Die Gemeinde wurde wahrscheinlich von Deutschen gegründet und war das Landgut des Stammes Kacsics. Der Teil des Namens „szőlős" („-Wein") lasst uns darauf folgen, dass in der Gegend schon sehr früh der Weinbau und die Weinherstellung bekannt war. An der Grenze der Gemeinde stand damals eine Burg, die um 1275 von dem Stamm Rátót – der seine Landgüter in der Gegend und in Pásztó hatte – im Bund mit dem Stamm Ákos eingenommen wurde. Lestár von Kacsics wurde ermordet und die Burg zerstört.

In der Gemeinde befinden sich drei erwähnungswerte Kunstdenkmäler: die römisch-katholische Kirche, Statue von Sankt Johannes Nepomuk und die Rákóczi Kapelle. Frühgotische Kirche wurde zu Ehren der Heiligen Elisabeth von Árpaden geweiht und gebaut Ende des XIII. Jahrhunderts und Anfangs der XIV. Jahrhunderts, dann Ende des XV. Jahrhundert vergrössert, später nach dem Jahre 1669 im barock Stil renoviert. Aus diesen Zeiten stammen Bruchstücke des Wandgemäldes, Ringmauer und freigelegene Pfarrhausruinen. Aus dem XIV. Jahrhundert verblieben auch Bruchteile einer Wandmalerei Christ auf dem Vorhof der Hölle. Die Statue von Sankt Johannes Nepomuk wurde im XVIII. Jahrhundert im Rokokostil verfertigt. Rekonstruiert wurde im Jahre 1987 aber es ist nicht gelungen der Statue die Originalform widerzugeben. Der Stoff aus dem die reich verzierte auf dem Postament stehende Statue hergestellt wurde war weicher Kalkstein. Die Statue hat ruraler Charakter, auf der Oberfläche sind Malereispuren zu erkennen. Die Rákóczi Kapelle hat ihren Namen nach den Einwohner so bekommen, dass auf diesem Ort II. Ferenc Rákoczi während seiner Reise nach Szécsény zum Ständetag, wo er zum regierenden Fürst gewählt wurde, rastete.

Nach dem Buch von István Genthon unter dem Titel Denkmäler des Komitats Nógrad wurde die Sankt Johannes Nepomuk Kapelle zur Erinnerung an die Frostschäden im Jahr 1762 gebaut. Nicht nur die Kunstdenkmäler können das Interesse der Wanderungsdurstigen erwecken, sondern auch an der Peripherie von Mátraszőlős liegende alte Steingrube, wo damals Kalkstein und Rotstein abgebaut wurde – ist ein Lieblingsziel sowohl für die Besucher als auch für die Einwohner. Das Dorf Mátraszőlős dank seiner Lage und lokaler Bediengungen ist ein ideales Ausflugsziel für alle, die Erholung brauchen. Die ungestörten Naturschätze, Kunstdenkmäler, die gastfreundlichen Menschen und auch gute Verkehrsverbindungen machen Mátraszőlős unter Touristen beliebt.

Mátraszőlős is a village in Nógrád county. It is seperated from the Mátra mountain by the river Zagyva. The village is easily accessible because it lies along the approach road to the main road 21. The Blue Route path crosses the village. Going on this path, we can get to Garáb, the Hanging Stone, the Macskahegy and Tepke. On our way we can admire the diversity of the forests in Szőlős, where Austrian oak, oak and beech forests change one another. The varied environment is coloured by a planted pine forest.

The village may have been founded by Germans and it was owned by the Kacsis clan. The name „szőlős" refers to the fact that cultivating grapes and making wine got acclimatized in this region quite early. There used to be a fortress on the boundary of the village, which was occupied around 1275 by the Rátót clan, the members of which were landowners in Pásztó and in its vicinity. They became allies with the Ákos clan in this fight. They killed Lestar from the Kacsis clan and destroyed the fortress.

The village has three monuments which are worth mentioning. They are the Roman Catholic Church, the Statue of Saint John of Nepomuk and the Rákóczi chapel. The early Gothic church consecrated in the honour of Saint Elizabeth from the Árpád dynasty was built at the end of the 13th and at the beginning of the 14th centuries, then enlarged at the end of the 15th century and renewed in Baroque style after 1699. The fragments of the wall-painting, the circular wall and the explored vicarage are from this era. There is a wall-painting fragment from the 15th century, depicting Christ on the porch of hell. The statue of Saint John of Nepomuk was made in Rococo style in the 18th century. It was renovated in 1987 but its original shape could not be restored. It is a richly ornamented statue standing on a stone pedestal and it was made from soft limestone. The statue is rustic and signs of painting can be found on it. The Rákóczi chapel is rumoured to have been named after Ferenc Rákóczi the 2nd, who stopped here to have a rest on the way to the national assembly in Szécsény, where he was chosen the ruling prince of Transylvania and the commander-in-chief of the Hungarian insurgent forces.

According to the book The Monuments in Nógrád County by István Genthon, the chapel of Saint John of Nepomuk was built in memory of the frost damage in 1762. Not only the monuments but the disused red stone and lime stone mines can attract tourists. They are outside Mátraszőlős and a popular place to visit by the locals. Owing to its environment and situation, Mátraszőlős is an ideal destination for holidaymakers. The undisturbed natural values, the monuments, the hospitable people and the easy access make Mátraszőlős attractive for the tourists.

PALOTÁS

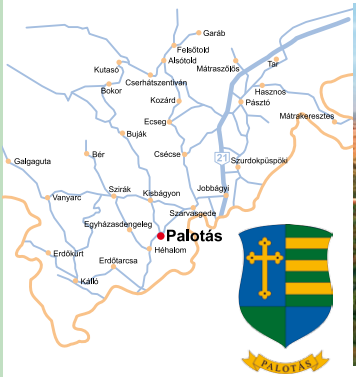

Palotás község a Cserhát déli lejtőin fekszik, ahol a domborzat már sík dombsági háttá szelídül, melyet a Zagyva völgye is formál. A település a Kökényes-Radnót nemzetség ősi birtoka volt. A helység 1260-ban Mikodhatvan és Palotáshatvan néven szerepel.

A római katolikus barokk stílusú templomot 1743-ban Esterházy Pál építtette, melyet Szent Péternek és Szent Pálnak szenteltek. Az épületet 1806-ban villámcsapás sújtotta, ezt követően teljesen újjá kellett építeni. A templom, copfstílusú szószéke 1800 körüli évekből származik, legrégibb harangját egy pesti mester, Eberhard Henrik öntötte 1827-ben. A római katolikus plébánia épülete 275 éves, első említése 1736-ban történt. A templomkertben található a világháborús emlékmű is, mely az I. és a II. világháborúban elhunytaknak állít emléket. Palotás látnivalói közül meg kell említeni a Szent István szobrot, amely a 2000. augusztus 20-ai millenniumi ünnepségen, az emlékparkban került átadásra. Palotás az elmúlt néhány évtizedben Nógrád megye déli részének meghatározó településévé vált. Nagyobb rendezvényeik közül kiemelhető a Magyar Kultúra Napja, a Mamusz Rockfesztivál, a búcsú, a falunap, a Cserhátalja Folklórünnep, a Biomed Tókerülő Futás, melyek külön-külön is nagyszámú közönséget vonzanak. Programjaik aktív résztvevői a helyi művészeti öntevékeny csoportok, akik fellépésükkel, színvonalas műsoraikkal járulnak hozzá a sikeres megrendezéshez.

A község legnagyobb vonzereje a Bujáki patak vizét hasznosító, 1960-as években épült - völgyzáró gáttal elrekesztett -, 62 hektáros tó, melyet elsősorban sporthorgászat céljára hasznosítanak a helyiek és az idelátogatók. A nemzetközi versenyeknek is helyet biztosító tó, a megye egyik kedvelt horgászparadicsomává vált, ahol a több száz hétvégi ház megfelelő kikapcsolódást nyújt a tulajdonosoknak és vendégeknek. A tó környékén az ország északi részén meglehetősen ritka madárfajnak számítók közül több mint 100 él. A patakot elzáró gát építésekor keletkezett bányagödör partfalában szigorúan védett gyurgyalagok fészkelnek.

A tóparton falusi szálláshelyek, és a horgásztanya nyújt lehetőséget a pihenésre, üdülésre, táborozásra vágyóknak, a zártkerti hétvégi házak tulajdonosai pedig csendes, jó levegőjű, szép természeti környezetben kapcsolódhatnak ki. Palotás vendégszerető lakói, jó közbiztonsággal, megfelelő színvonalú kereskedelmi és vendéglátó ipari szolgáltatásokkal várják a kedves látogatót.

Die Gemeinde Palotás liegt an den südwestlichen Abhängen des Cserháts, wo die Bodengestaltung schon immer niedriger ist und die das Tal des Zagyva Flusses auch formt. Die Gemeinde war der uralte Besitz des Geschlechtes Kökényes-Radnót. 1260 hatte der Ort den Namen Mikodhatvan und Palotáshatvan.

Die römisch-katholische Barockkirche wurde 1743 von Pál Eszterházy gebaut, die Sankt Peter und Sankt Paul geweiht wurde. 1806 wurde die Kirche von einem Blitz getroffen, nach dieser Naturkatastrophe musste sie völlig wiederaufgebaut werden. Die Zopfkanzlei der Kirche stammt aus der Zeit um 1800, ihre älteste Glocke wurde von dem Meister, Henrik Eberhardt aus Pest im Jahre 1827 gegossen. Das Gebäude des römisch-katholischen Pfarrhauses ist 275 Jahre alt, es wurde zuerst 1736 erwähnt. Im Kirchgarten befindet sich das Denkmal

der Kriegshelden, das den Opfern des ersten bzw. zweiten Weltkrieges ein Denkmal setzt. Man soll unter den Sehenswürdigkeiten von Palotás das Sankt Stephan Denkmal erwähnen, das am 20-sten August 2000 zum Milleniumsfest im Gedenkpark eigeweiht wurde. Palotás wurde in den letzten Jahrzehnten im südlichen Teil von Nógrád eine bestimmende Siedlung.

Ihre wichtigsten Kulturveranstaltungen sind der Tag der Ungarischen Kultur, das Mamusz Rockfestival, die Kirmes, der Dorftag, das Folklorfest Cserhátalja, das Biomed Laufen um den Teich, die alleine eine große Anzahl von Besuchern anziehen. An den Veranstaltungen treten die Zivilgruppen aktiv auf, die mit ihrem Spiel zum Erfolg beitragen. Die größte Anziehungskraft hat der 1960 gebaute Stausee mit einem Ausmaß von 62 Ha, der das Wasser des Bujáker Baches zusammensammelt. Der See wird als Sportangelsee von den Einheimischen und Gästen benutzt, sogar werden internationale Anglerwettkämpfe hier organisiert, er wurde zu einem Anglerparadies im Komitat, wo die mehrere Hunderte Wochenendhäuser ausgezeichnete Erholung sichern den Besitzern und den Gästen. In der Umgebung des Sees leben mehr als 100 Vogelarten, die sonst im nördlichen Teil des Landes nur selten vorkommen. Streng geschützte Vögel, Bienenfresser nisten in den Küstenwänden, die zum Bau des Staudammes gewonnen wurde.

Am Seeufer bieten dörfliche Privatzimmer und das Anglerhütte die Möglichkeit zur Erholung, zur Entspannung und zum Lagern. Die Wochenendhaus-Besitzer können die gute Luft genießen, die Naturschönheiten der Umgebung bewundern. Die allgemeine Sicherheit ist gut, die Dienstleistungen der Gastgewerbe und Handel sind niveauvoll: die Einwohner von Palotás warten auf ihre lieben Besucher!

Palotás lies on the southern slopes of the Cserhát, where the relief is already a flat hilly ridge, which is formed by the Zagyva river, too. The village used to be the ancient property of the Kökényes-Radnót clan. The village was named Mikodhatvan and Palotáshatvan in 1260.

The Roman Catholic church was built in Baroque style by Pál Esterházy in 1743 and was consecrated to Saint Peter and Saint Paul. In 1806 the building of the church was hit by lightning and then it had to be totally rebuilt. The late Baroque pulpit of the church is originated from the 1800s, its oldest bell was made by a craftsman, Henrik Eberhard from Pest in 1827. The Roman Catholic vicarage is 275 years old, it was first mentioned in 1736. In the graveyard we can find the world war monument, which commemorates the victims of the 1st and 2nd world wars. Among the sights of the village the statue of Saint Stephen is worth mentioning. It was inaugurated on the millenium celebration in the memory park on 20th of August, 2000. Palotás became a decisive settlement in the southern part of Nógrád county during the past decades. The most outstanding programmes are the Day of the Hugarian Culture, the Mamusz Rock Festival, the Church-Ale, the Cserhát Ridge Folklore Feast, the Biomed Running Around the Pond, which attract a large number of visitors respectively. The local art groups are active participants in these programmes and they contribute to the success of the programmes by performing high level plays.

The greatest attraction of the village is a 62-hectare pond built in 1960. It uses the water of the Buják stream and it is dammed up by a barrage. It is mostly used for fishing by locals and visitors as well. The pond makes it possible to organize international competitions here and it has become a fishing paradise, where hundreds of cottages provide a suitable recreation facility for owners and visitors. Around the pond there live more than 100 species of birds considered rare in the northern part of the country. When the dam was built, a hole appeared as a consequence, where strictly protected bee-eaters nest.

On the shore cottages and a fishing farm provide facilities for those wanting to relax, go camping and go on holiday. On the other hand, the owners of the cottages can recreate in quiet, fresh-aired and beautiful environment. The hospitable locals await the visitors with safe public security and sufficient trade and catering services.

SZARVASGEDE

Szarvasgede a Cserhát hegység délkeleti részén található kis település. Az Aranyos patak két partján, a Szuha patak mellett, a 21-es főútvonaltól 4 km-re, Pásztótól pedig 15 km-re, öt település szomszédságában helyezkedik el. A település már az őskorban lakott volt. A különböző feljegyzések az 1300-as évek elején tesznek említést a településről. A Csór nemzetség idején az írások elsősorban a műemlék jellegű templomát említik. A település szarvas előneve a középkorban, szarvasban gazdag vadászterületei miatt maradt fenn. A község címerében látható szarvas, vadban bővelkedő területre utal, az ekecsoroszlya pedig a földművelést szimbolizálja. A falu akkori birtokosa, miután római katolikus templomot épített, a pápától búcsútartási engedélyt kapott.

A község látnivalói közé tartozik a műemlék jellegű Nepomuki Szent János szobor, az I. és II. világháborúban elesett szarvasgedei hősök emlékműve, valamint a XVIII. században épített barokk stílusú Báthory-Hüttner kúria. Utóbbiban kapott helyet a település önkormányzata, a posta, a könyvtár, az orvosi rendelő és a pince klub is. A kis létszámú lakosság ellenére, szép és rendezett környezetben, az óvodai vezetés szakmai munkája biztosítja a kicsik fejlődését. Az általános iskolai képzést a szomszédos településeken veszik igénybe a tanulók. A kor elvárásaihoz igazodó vonalas infrastruktúrát a vezetékes ivóvíz és földgáz hálózat mellett, a kábeltelevízió és telefon-internet szolgáltatás biztosítja az itt élők számára. A falusi turizmus fejlődése a közösségi programok szervezésén túl, a hagyományos külső-és belső építészeti elvárásokat is szem előtt tartó, szálláshelyek kialakításában is megmutatkozik. Az év kiemelkedő programja az augusztusi falunap, amikor is megmozdul a falu és környéke.

Szarvasgede ist eine Kleingemeinde am südwestlichen Fuße des Cserhát Gebirges. Sie liegt an den beiden Ufern des Aranyos-Baches und entlang dem Szuha-Bach, 4 Kilometer weit von der Hauptstraße 21, 15 Kilometer von Pásztó, sie ist mit fünf Siedlungen benachbart. Die Siedlung war schon in der Urzeit bewohnt. Die verschiedenen Notizen erwähnen sie am Anfang der 1300-er Jahre. Die Aufzeichnungen aus den Zeiten des Csór Geschlechtes handeln von der Kirche, die heute Baudenkmal ist. Der Vorname der Siedlung stammt aus dem Mittelalter und weist darauf hin, dass die hiesigen Jagdgebiete reich an Hirsch sind. (Szarvas bedeutet nämlich Hirsch.) Das Wappentier des Dorfes ist das Reh wegen der reichen Jagdgebiete, das Pflugmesser symbolisiert den Ackerbau. Der damalige Feudalherr bekam das Kirmesrecht von dem Papst, nachdem er eine Kirche gebaut hatte.

Die Statue von Sankt Johannes von Nepomuk, das Denkmal der Szarvasgedeer Helden des ersten und zweiten Weltkrieges, sowie die Barockkurie von Ligárd-Pető aus dem 18-ten Jahrhundert zählen zu den Baudenkmälern des Dorfes. In dem Letzten arbeiten zurzeit sie Selbstverwaltung, die Post, die

Bibliothek, der Kreisarzt und der Kellerklub auch. Trotz der niedrigen Einwohnerzahl sichert die wirkungsvolle pädagogische Arbeit der Kindergärtnerinnen die Erziehung der Kleinen in einer gemütlichen Umgebung. Die Schüler besuchen die Grundschulen in den benachbarten Gemeinden. Die zeitgemäße Infrastruktur sichern außer Leitungswasser, Erdgasnetz das Kabelfernsehen und der Telefon-Internetanschluss den hier Lebenden.

Die Entwicklung im Bezug auf Dorftourismus zeigt, dass es immer mehr verschiedene Veranstaltungen und Unterkunft-Möglichkeiten gibt, die die inneren und äußeren Bauerwartungen vor Augen halten. Das wichtigste Programm des Jahres ist der Dorfstag im August wo sich Klein und Groß wohl fühlt.

Szarvasgede is a small village situated in the south-eastern part of the Cserhát mountain. It lies on the two banks of the Aranyos stream, along the Szuha stream, 4 km from the main road and 15 km from Pásztó in the vicinity of 5 villages. The village was inhabited even in ancient times. It was first mentioned in official documents at the beginning of the 1300s. During the Csór clan era its monument-like church occurred in the documents. The first part of the village, 'deer' reminds of the hunting territories from the Middle Ages abundant in deer. The deer seen in the coat-of-arms of the village refers to an area which is abundant in game and the plough symbolizes agriculture. After building a Roman Catholic church, the then landlord of the village was given a permission by the pope to have a parish feast.

The sights of the village include the monument-like statue of Saint John of Nepomuk, the monument of the heroes from Szarvasgede who died in the 1st and 2nd world wars and the Ligárd-Petheő mansion built in Baroque style in the 18th century. The latter houses the self-government, the post-office, the library, the doctor's surgery and a cellar club. Despite the low number of the population, the kindergarten management professionally provides the education of the young children in a beautiful and neat environment. Elementary school education is provided for the students in the nearby villages. The infrastructure involving the network of drinking water and gas, cable television, telephone and internet connection meets the requirements.

In addition to organising public programmes, the development of village tourism is shown in establishing accommodation places meeting the traditional outer and inner building demands. The outstanding programme of the year organised in August is the village day, in which people from the whole village and its vicinity participate.

SZIRÁK

Szirák a Cserhát hegység lábánál fekszik, töredezett domborzati viszonyok között, szép természeti és táji elemekkel övezve. A települést két közlekedési útvonal szeli át, ennek köszönhetően négy irányból is megközelíthető.

A községgel kapcsolatos első írásos adat szerint, a jeruzsálemi Szent János lovagrendnek már 1219-ben állott itt ispotálya és rendháza. A település lakóit és védőit az 1200-as években két alaklommal is pusztították a tatár seregek, majd 1562-63-ban a török hódoltság idején, Hasszán daud hűbérbirtokává vált. A település a XVII. század első felében a királyfalvi Roth család birtoka volt. Ennek eredményeként 1748-ban Roth Tamás, az eredetileg a XVI. században épült várkastély alapjaira, új kastélyt épített. Roth Johanna 1761-ben feleségül ment gróf Teleki Józsefhez, így hagyományozódott a birtok a Telekiekre. Ezt követően e híres grófi családnak több, nagyhírű sarja születik és nevelkedik Szirákon.

Az evangélikus templom építését, Jung József neves építész vezetésével 1782-ben kezdték el. Szirák 1829-ben országos vásárok rendezésére kapott jogot, majd 1869-ben járási központtá vált. A hely magas színvonalú szellemi életét tükrözi, hogy 1896-ban, helyi kiadásban megjelentek a Szabadság, a Szirák és vidéke és a Sziráki Hírlap című lapok.

A település kiemelkedő műemlék épületei a Bozó ház és Bozó kúria, melyek klasszicista stílusban épültek 1820 körül.

Szirák a Cserhát jellegzetes, kiemelkedően szép részével, különleges báját adó lankás dombjaival és a kistérség legszínvonalasabb szolgáltatását biztosító Kastélyszállójával várja kedves látogatóit.

Szirák liegt am Fuße des Cserhát Gebirges, es charakterisieren die wunderschönen Naturelemente und abwechslungsreichen Höhenverhältnisse. Zwei Verkehrsstraßen führen durch das Dorf, dementsprechend ist es aus vier Richtungen gut erreichbar.

Auf Grund der schriftlichen Angaben hatte hier schon im Jahre 1219 der Jerusalemer Sankt Johann Ritterorden ein Krankenhaus und ein Ordenhaus. Die Einwohner und Verteidiger der Siedlung verwüsteten die Tataren um 1200 zweimal, dann wurde sie zwischen 1562-63 in der Türkenherrschaft der Feudalbesitz von Hasszán daud. Die Siedlung war in der ersten Hälfte des achtzehnten Jahrhunderts der Besitz der Königsdorfer Familie Róth. 1748 liess Tamás Roth auf das Fundament des Schlosses, das ursprünglich im 17-ten Jahrhundert gebaut wurde, ein neues Schloss erbauen. 1761 heiratete Johanna Róth Graf József Teleki, so ging das Landgut in den Besitz von Telekis über. In den folgenden Jahrzehnten kommen mehrere Ausläufer dieser edlen Familie hier zur Welt und sie sind hier aufgewachsen.

Im Jahre 1782 begann man unter der Leitung des bekannten Pester Architekten József Jung mit dem Bau der evangelischen Kirche. Szirák bekam 1829 das Recht Landesmärkte zu veranstalten, 1869 wurde es Kreiszentrum. Das hohe Niveau des literarischen Lebens widerspiegelt, dass die Zeitungen „Freiheit", „Szirák und seine Umgebung" und „Das Sziráker Blatt" 1896 in örtlicher Ausgabe erschienen. Die wichtigsten Baudenkmäler des Dorfes sind das Bozó Haus und das Bozó Herrenhaus, die im klassizistischen Stil gegen 1820 gebaut wurden.

Szirák erwartet seine Gäste in seiner hügeligen Landschaft, in dem schönsten Teil der Umgebung von Cserhát. Das Sziráker Schlosshotel bietet die niveauvollsten Dienstleistungen in der ganzen Kleinregion.

Szirák lies at the foot of the Cserhát among broken configurations of the terrain surrounded by beautiful natural and landscape parts. Thanks to the two roads running through the village, it is accessible from four directions.

According to the first written documents, the Saint John knighthood from Jerusalem owned a hospital and a monastery here in 1219. In the 1200s the inhabitants and defenders of the village were overrun twice by the Tartar army, then in 1562-63 during the Turkish occupation it became the feud of Hasszán daud. In the first part of the 17th century it was owned by the Roth family from Királyfalva. As a consequence in 1748 Tamás Roth built a new mansion on the base of the fortress originally built in the 16th century. In 1761 Johanna Roth married Count József Teleki, so the property became the Telekis'. After this many well-known descendants of the famous Teleki family were born and brought up in Szirák.

In 1782 it was József Jung, who began building the Evangelic church. In 1829 Szirák was granted the right to organize country-wide fairs then in 1869 it became a district centre. The high-level intellectual activities of the village were reflected in the local newspapers Szabadság, Szirák és vidéke and Sziráki Hírlap published in 1896.

The outstanding monuments of the village are the Bozó House and the Bozó Mansion built in Classicist style around 1820.

Szirák awaits the visitors with its characteristic and surprisingly beautiful parts of the Cserhát, the gently sloping hills expressing its special beauty and the Kastélyszálló, which provides the highest level services of the small district.

SZURDOKPÜSPÖKI

A település Nógrád megye délkeleti csücskében a Mátra lábánál fekszik. A falu nevének első része a Gyöngyös felé nyíló keskeny völgyből ered, mivel a község ennek a szurdoknak a bejáratánál található. A „püspöki"helységnév az egykori tulajdonost jelölte, ugyanis a falu egyike volt azoknak a királyi birtokoknak, amelyeket Szent István 1004-ben adományozott az általa akkor alapított egri püspökségnek. A falu 1288-ig egyházi tulajdon volt, később világi földesurak, a Rédeyek, a Tariak és a Kompolthyak birtokolták.

Zagyvaszentjakab első okleveles említése 1296-ból való, amikor a Kompolthy családhoz tartozó Péter, királyi étekfogó birtoka lett. A szentjakabi plébániatemplomnak 1400-ban, IX. Bonifác pápa búcsútartást engedélyezett. Püspöki és Zagyvaszentjakab (eredetileg Szentjakab) 1925-ben egyesült. Az itt élők elsődleges megélhetését a mezőgazdasági tevékenység mellett, a XIX. század közepétől megépült a Hatvan-Losonc vasútvonal, valamint a megnyitott kőbánya és kovaföldbánya biztosította.

Szurdokpüspökiben született Radnai György (1920-1977) Kossuth-díjas operaénekes és a Magyar Turista Egyesület megalapítója Hanák Kolos is, akinek nevét ma egy országos teljesítménytúra őrzi, melynek a község a célállomása. A község látnivalói közül kiemelkedik az 1769-ben felszentelt, műemléki védelem alatt álló barokk Szent Kereszt Templom. A Szent Jakab Templom 1904-1906 között épült. Oltárképén Szent Jakab prédikál, akit Túri Gyula festőművész a XX. század elejei viseletbe öltözött helybéliek körében ábrázol. A községben 1996-ban honfoglalási millecentenáriumi emlékművet, 2004-ben a település fennállásának ezer éves évfordulójára történelmi emlék kutat emeltek. Mindkét mű ifj. Szabó István Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása. A falu mellett a Kisvölgyben lévő pincesor, a szőlőművelés és bortermelés több évszázados hagyományát őrzi. Érdekes látványosság a falu határában lévő Remete-barlang és a Szent Kereszt Kút.

A hagyományőrző csoportok jeles ünnepek alkalmával magukra öltik a máig fennmaradt helyi népviseletet. A rendezvények sorából kiemelkedik az országos érdeklődés kísérte Libafesztivál. A Szurdok völgyben lévő Fenyves Fogadó, az Anna Liget Ifjúsági Tábor, valamit az elmúlt években nyílt több vendégház jó színvonalú szolgáltatásokkal várja az ide látogatókat.

Die Siedlung liegt in der südöstlichen Ecke des Komitats, am Fuße des Mátra Gebirges. Der erste Teil des Dorfnamens stammt davon, dass ein schluchtartiger Tal in Richtung Gyöngyös zu finden ist, an dessen Eingang das Dorf gebaut wurde. Der Name „püspöki" bezeichnet den ehemaligen Besitzer, das Dorf war nämlich eine der königlichen Siedlungen, die von Sankt Stephan im Jahre 1004 dem von ihm gegründeten Erlauer Bischofstum geschenkt wurde. Die Gemeinde war bis 1228 kirchliches Eigentum, dann war sie der Besitz von Feudalherren Rédeys, Taris und Kompolthys.

Die erste schriftliche Erwähnung von Zagyvaszentjakab stammt aus 1296, als das Gebiet Besitz von Péter, Sohn der Familie Kompolthy wurde, der königlicher Speisenkoster war. Papst Bonifác 9. erlaubte der Pfarrkirche im Jahre 1400 Kirmes zu halten. Püspöki und Zagyvaszentjakab (ursprünglich Szentjakab) vereinigten sich 1925.

Den Lebensunterhalt der Einwohner sicherten außerhalb der Landwirtschaft von der Mitte des 19. Jahrhunderts der Steinbruch, und die Kieselsteingrube. In Szurdokpüspöki wurde der berühmte Opernsänger, der Kossuth-Preisträger, György Radnai (1920-1977) geboren. Genauso ist der Sohn des Dorfes Kolos Hanák, der Gründer des Ungarischen Touristen Vereins, an den man sich mit einer Leistungstour erinnert, ihr Ziel ist im Dorf. Unter den Sehenswürdigkeiten der Gemeinde ist die Heiligenkreuz Barockkirche, die 1769 eingeweiht wurde, die Erwähnenswerteste. Die Kirche Sankt Jakab wurde von 1904 bis 1906 gebaut. Auf ihrem Altarbild predigt Sankt Jakab, den Gyula Túri Kunstmaler im Kreis der aus dem Anfang des 20-sten Jahrhunderts stammende Volkstracht tragengen Dorfbewohner darstellt. In der Gemeinde wurde ein millezentenarisches Denkmal der Landnahme errichtet. 2004, aus dem Anlass des tausendjährigen Bestehens des Dorfes wurde ein Gedenk-Brunnen gebaut. Beide Werke sind die Arbeiten des jüngeren Istvan Szabó Bildhauers, der mit dem Munkácsy-Preis ausgezeichnet wurde. Am Rande des Dorfes, im sog. Kleintal erinnert die Kellerreihe an die mehrere jahrhundertlange Traditionen des Weinbaues. Zwei Touristenattraktionen sind die Eremit-Felsenhöhle und das Heilige Kreuz Brunnen.

Um die Traditionen zu hüten, ziehen sich die Gruppen die örtliche Volkstracht an den Festtagen an. Die wichtigste Veranstaltung ist das sog. Gänse-Festival, das landesweit bekannt ist. Im Schlucht-Tal arbeitet der Gasthof Fenyves, das Anna Liget Jugendlager, sowie einige, unlängst eröffnete Hütten, die Dienstleistungen mit gutem Niveau anbieten.

The village lies at the foot of the Mátra on the south-eastern edge of Nógrád county. The first part of the village comes from the narrow canyon leading to Gyöngyös as the village is situated at the entrance of this canyon. The name „püspöki" refers to the one-time owner, as the village was one of the royal properties founded and donated to the episcopacy in Eger by Saint Stephen in 1004. The village belonged to the church until 1288, then it was owned by secular landowners, the Rédeys, the Taris and the Kompolthys.

Zagyvaszentjakab was first mentioned in documents in 1296, when Péter from the Kompolthy family, the Lord High Stewart became the owner. In 1400 the parish-church in Szentjakab was allowed to have a church-feast by Pope Bonifac IX. Püspöki and Zagyvaszentjakab (originally Szentjakab) were united in 1925. In addition to working in the agriculture, the inhabitants made their living by working on the Hatvan-Losonc rail, in the stone and diatomite mines opened from the middle of the 19th century. György Radnai (1920-1977) Kossuth laureate opera-singer was born in Szurdokpüspöki and so was Kolos Hanák, the founder of the Hungarian Tourist Association. His name is remembered by a country-wide achievement hiking route, the destination of which is the village.

The Saint Cross Church built in Baroque style and consecrated in 1769 is the most outstanding sight of the village and it is under monumental protection. The Saint James Church was built between 1904-1906. In the painting of the altar Saint James is preaching. He is depicted by the painter Gyula Túri among locals dressed in the clothes characteristic for the beginning of the 20th century. In 1996 a millecentenary monument was erected in honour of the Hungarian conquest. In 2004 commemorating the 1000th anniversary of its existence a historial memorial well was built. Both pieces are the works of István Szabó junior, a Munkácsy laureate sculptor. The row of cellars in the little valley near the village preserves the several-hundred-year old traditions of grapes growing and wine producing. An interesting sight the Remete barlang (Hermit's cave) and the Saint Cross Well can be found at the boundary of the village.

On occasions of outstanding holidays the tradition-preserving groups get dressed in the local folk costumes kept in existence till nowadays. A remarkable programme, the Goose festival is worth visiting. It attracts people from all over the country. In the Szurdok-valley the Fenyves Fogadó, the Anna Liget Youth Camp and several guest houses opened in the last years await the visitors with high-level services.

TAR

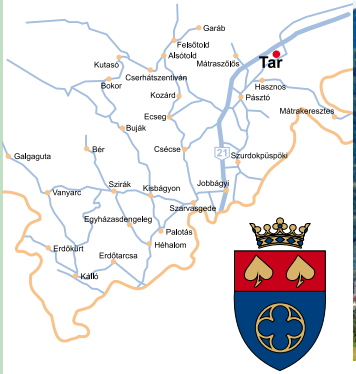

A Zagyva folyó völgyének mátrai oldalán fekszik Tar község, mely a Mátrától a Cserhát felé irányuló közlekedés sajátos kiscentrumává vált. Egyik irányban az Ágasvár, a Farkaslyuk-tető, a Gombás-tető, az Akasztó-domb felé néz, másik irányban pedig a Cserhát felé fordul. Egyben a kis Zagyva-völgyön át irányuló turistaforgalom kiinduló települése is.

A falu a kanyargós Zagyva, a Csevice völgy, a díszletszerűen magasodó, 789 méteres Ágasvár, a Mátra nyugati lejtőire jellemző harmonikus hegyoldalak körében, festői környezetben épült. A falu első írásos emlékei az Árpád-kori történetéről, 1265-ből adnak hírt. Tart a Rátót nemzetség birtokaként Tar Lőrinc tovább építette és bővítette, a XIII. századi kisméretű falusi plébánia templommal együtt. A templom akkor is megmaradt, amikor a források az udvarház-erődítmény, a tari vár erőszakos lerombolásáról adnak hírt. A török fennhatóság alatt lévő térségben, az átmeneti hanyatlás után, a templomot 1559-ben barokk stílusban építették át. A kőfallal körülkerített, háromkaréjos szentélyű római katolikus templom, különböző korokból származó részletekkel, román, gót, barokk, klasszicista stílusú elemekkel vált különleges építészeti értékké. A restaurált templom Európában is ritkaságnak számító egyházi műemlék.

Kodály Zoltán, a nagy magyar zenetudós a községben jelentős népzenei kutatásokat végzett. Emlékének tisztelegve a település az általános iskola udvarán, 1996-ban szobrot avatott. A falu területén található a közkedvelt Poklos forrás. A falu határától a Csevice-forrás irányába, rövid gyalogtúra után juthatunk el a Tuzson Arborétumhoz. Az élőfa-gyűjteményt, kísérleti céllal dr. Tuzson János világhírű botanikus telepítette.

A Gömör-hegy tövében, a Koplaló tanyán, a Kis-Zagyva völgyébe vezető út torkolatánál buddhista templom ékeskedik, melyet a Dali Láma avatott fel. A népszerű sztupa egzotikus látványosság és a szellemi- lelki fejlődést biztosító meditációs központ is. Az új, három szintes Szabadító Buddha Anya templom (Tara), 2011. nyarán került átadásra. Ezáltal az épületkomplexum Magyarország legnagyobb buddhista temploma.

A falu szép fekvése, tiszta, jó levegője nagyszerű túralehetőségeket, pihenést és kellemes kikapcsolódást ígérnek az idelátogatóknak. Tar szeretettel várja Kedves Vendégeit!

Die Gemeinde Tar liegt im Tal Zagyva auf der Mátraer Seite, sie wurde das eigenartige Klein-Verkehrszentrum der Autofahrer, der in die Richtung Mátra-Cserhát verkehren. Sie sieht nicht nur in Richtung Ágasvár, Farkaslyuk-Plateau, Gombás-Plateau, Akasztó-Hügel, sondern sie dreht sich auch zu Cserhát. Sie ist die Ausgangssiedlung der Ausflugsroute des Touristenverkehrs über das kleine Zagyva-Tal.

Die Gemeinde Tar wurde in der malerischen Umgebung im Kreis des schlängeligen Zagyvas, des Tales Csevice, des als Bühnendekoration emporhebenden Ágasvár-Berges (789m) und an den für die westlichen Abhänge des Mátras charakteristischen Berghängen gebaut. Über die Geschichte der Gemeinde aus der Arpadenzeit berichten im Jahre 1265 das erste Mal schriftliche Dokumente. Tar war der Besitz des Geschlech-

tes Rátót, Lőrinc Tar baute sie weiter und errichtete die kleine Pfarrkirche im 13-ten Jahrhundert. Die Kirche blieb auch dann erhalten, als die Quellen über die gewaltsame Zerstörung der Burg und des Herrenhauses berichteten. Nach dem vorübergehenden Verfall im Gebiet, nach der türkischen Herrschaft wurde die Kirche 1559 im Barockstil umgebaut. Die mit Steinmauer umzäunte römisch-katholische Kirche mit ihrem fünfbogigen Chor, mit den Details aus verschiedenen Zeitaltern mit romanen, gotischen, klassizistischen und barocken Elementen ist ein rares Bauwerk. Die restaurierte Kirche ist eine kirchliche Bau-Rarität. Zoltán Kodály, der der weltberühmte ungarische Musikforscher und Musikwissenschaftler leistete in der Gemeinde bedeutende Forschungsarbeit auf dem Gebiet der Volksmusik. Ihm setzt das 1996 auf dem Schulhof eingeweihte Skulptur ein Denkmal. Auf dem Gebiet der Gemeinde ist die beliebte Poklos Quelle zu finden. Von der Dorfgrenze in Richtung Csevice-Quelle nach einigen Gehminuten erreicht man das Tuzson Arboretum. Die Baum-Sammlung pflanzte vom Versuchszweck Dr. János Tuzson, weltberühmter Botaniker an. Am Fuße des Berges Gömör auf dem Geschöpft Koplaló, an der Mündung des in das kleine Zagyva-Tal führenden Weges wurde eine buddhistische Kirche errichtet, die von dem Dalaer Lama eingeweiht wurde. Der beliebte Stupa ist eine exotische Sehenswürdigkeit und ein Meditationszentrum, das die geistige und körperliche Entwicklung von einem sichert. Die neue, dreistöckige Erlöser Buddha Mutter Kirche (Tara) wurde im Sommer 2011 übergeben. Dadurch wurde der Gebäudekomplex Ungarns größte buddhistische Kirche.

Die wunderschöne Lage, saubere Luft, großartige Ausflugmöglichkeiten des Dorfes versprechen den Besuchern angenehme Erholung. Seien Sie herzlich willkommen in Tar!

Tar lies in the valley of the Zagyva river on the Mátra side. It has become a special small traffic centre between the Mátra and the Cserhát. From one direction it faces the Ágasvár, the Farkaslyuk-tető, the Gombás-tető, the Akasztó-domb, from the other side it turns to the Cserhát. It is the starting point of the tourist route through the small Zagyvavölgy at the same time.

The village was built in a picturesque environment surrounded by the bendy Zagyva, the Csevice valley, the 789 m high Ágasvár, which is like a set-scene, and the harmonous hills characteristic for the western slopes of the Mátra. The first written documents date back to the history of the Árpád dynasty in 1265. Tar was the property of the Rátót clan and it was Lőrinc Tar, who built it further and enlarged it together with the small parish church from the 13th century. Even though the fortress of Tar was destroyed, the church survived. The area was under Turkish occupation, but after a temporate decline the church was rebuilt in Baroque style in 1559. The three-foil-chancelled Roman Catholic church surrounded with stone walls became a unique archeological relic with Romanesque, Gothic, Baroque and Classicist style elements from different ages. The renovated church is considered to be a rare church monument even in Europe.

Zoltán Kodály, the great Hungarian musicologist conducted a significant folk music research in the village. In his honour a statue was erected in the schoolyard in 1996. The popular Poklos forrás (spring) can be found in the village. From the edge of the village in the direction of the Csevice-forrás after a short walk we can get to the Tuzson Arboretum. The tree collection was established by dr János Tuzson, a world famous botanist with an experimental aim. A Buddhist church at the foot of the Gömör-hegy in the Koplaló tanya at the road leading to the Kis-Zagyva valley attracts the attention. It was inaugurated by the Dalai Lama himself. The popular stupa is an exotic sight and a meditation centre as well, providing mental and spiritual development. The new three-floor Szabadító Buddha Anya church (Tara) was opened in the summer of 2011. In this way this complex building is the largest Buddhist church in Hungary.

The beautiful environment, the clean air promise magnificient hiking opportunities, relaxation and a pleasant holiday for the visitors. Tar looks forward to having its guests.

VANYARC

NÓGRÁD megye
Pásztói kistérség

A település Nógrád megye déli részén, szép természeti környezetben, Budapesttől alig 70 kilométerre a Cserhát hegység lankáin található.

Vanyarc község a török időkben a XVI. század közepén teljesen elpusztult. A falu teljes újjáépítése 1705-ben kezdődött meg. A XVIII. század elején Felső-Nógrád és Zólyom vármegyékből (Vanyarc - Veňarec) szlovák családok települtek le.

A község a XIX. században a Dessewffyek, Veres Pál és Veres Pálné Beniczky Hermin révén került be a megye és az ország kulturális és politikai vérkeringésébe. Veres Pálné Beniczky Hermin a XIX. század közepén országosan is ismertté tette a vanyarci kastélyt. A Veres család jó barátságban volt Madách Imrével, aki barátjával Szontágh Pállal gyakran ellátogatott Vanyarcra. Mikszáth Kálmán, a nagy palóc író szintén többször vendégeskedett és pihent a Veres családnál. A kúria ma magántulajdon, kertjében látható az úgynevezett „Madách hársfa", amely helyi védelem alatt ál. A szépen felújított barokk műemlék jellegű Dessewffy kastély ma a községi- és iskolai könyvtárnak ad helyet.

A település lakóinak többsége evangélikus vallást gyakorol. A késő barokk stílusú templom 1799-ben épült. A 2000-ben felavatott és átadott Millenniumi Emlékpark is méltó emlékhelye és egyben új színfoltja is a településnek.

Vanyarc lakói a magyar hagyományok megtartása mellett ügyelnek a szlovák nemzeti értékek megőrzésére is. Kiemelt rendezvényként kezelik a megyében is híres Haluskafesztivált, melyet sztrapacskafőző versennyel, folklór műsorokkal, gyermek programokkal, kézműves vásárral és foglalkozásokkal, valamint sétakocsikázással tesznek még vonzóbbá. A településen még megcsodálhatjuk - igaz, már csak az idősebbeken - a szép vanyarci népviseletet, melynek kicsinyített mását a Viselettörténeti Babamúzeum őrzi.

A helyi Szlovák Kisebbségi Önkormányzat fenntartásában működik a közel 40 éves Rozmarin Hagyományőrző Együttes, a vanyarci szlovák Tájház, melyben látható még a Viselettörténeti Babagyűjtemény is.

Die Siedlung liegt im südlichen Teil des Komitats Nógrád, an den Abhängen des Gebirges Cserhát, in einer wunderschönen Umgebung, fast 70 Kilometer von Budapest entfernt.

In der Mitte des 16-ten Jahrhunderts hat sich die Siedlung durch die türkische Zerstörung völlig entvölkert. Der Wiederaufbau des Dorfes begann 1705. Am Anfang des 18-ten Jahrhunderts siedelten sich mehrere slowakische Familien aus den oberen Komitaten Nógrád und Zólyom (Vanyarc-Venarec) an.

Die Gemeinde schloss sich an den kulturellen und politischen Kreislauf des Komitats bzw. des Landes im 19-ten Jahrhundert durch die Familien Dessewffys, durch Pál Veres und seine Frau, geborene Hermin Beniczky an. Hermin Beniczky machte in der Mitte des 19-ten Jahrhunderts das Schloss in Vanyarc landesweit bekannt. Die Familie Veres war mit Imre Madách befreundet, der mit seinem Freund, Pál Szontágh oft in dem Schoss zu Besuch war. Genauso gastierte und erholte sich Kálmán Mikszáth, der berühmte Paloczen-Schriftsteller häufig hier. Die Kurie ist zurzeit im Privatbesitz, in ihrem Garten steht der sogenannte Madách-Lindenbaum,

der unter örtlichem Schutz steht. Im prachtvoll erneuerten Barock-Baudenkmal arbeiten heute die Gemeinde- und die Schulbibliothek.

Die Mehrheit der Bevölkerung ist evangelisch. Die Spätbarock-Kirche wurde im Jahre 1799 gebaut. Im baptistischen Bethaus können die Einwohner seit 1926, in der römisch-katholischen Kapelle seit 1994 und im neuen Gemeindehaus seit 1995 ihren Glauben ausüben. Der schöne im Jahre 2000 eingeweihte Millenium-Denkpark ist eine würdige Gedenkstätte und ein neuer Farbfleck im Dorf.

Die Einwohner von Vanyarc legen großen Wert nicht nur auf die Aufbewahrung der ungarischen Volksbräuche, sondern sie pflegen die slowakischen Volkssitten auch. Das sog. „Haluska-Festival" ist von großer Bedeutung, (Haluska ist eine slowakische Mehlspeise) im Rahmen dieses Festes werden Folklor- und Kinder-Programme, Sztrapacska-Kochwettbewerb (auch eine Spezialität), Spazierfahrt mit einer Kutsche und eine Handwerkermesse angeboten.

The village can be found in a beautiful environment in the southern part of Nógrád county on the sloping hills of the Cserhát 70 km from Budapest.
Owing to the Turkish occupation the village was wholly destroyed in the middle of the 16th century. The total rebuilding of the village began in 1705. At the beginning of the 18th century Slovakian families settled down from Felső-Nógrád and Zólyom counties (Vanyarc-Venarec). In the 19th century it was the Dessewffys, Pál Veres and Pálné Veres Hermin Beniczky, who introduced the village into the cultural and political life of the county and the country. In the middle of the 19th century Pálné Veres Hermin Beniczky made the mansion in Vanyarc known all over the country. The Veres family were good friends with Imre Madách, who often visited them in Vanyarc with his friend Pál Szontágh. Kálmán Mikszáth, the great Palóc writer often stayed and relaxed at the Veres family's. The manison is private property today and the so-called"Madách linden tree", which is under local protection, can be found in the garden. The nicely-renovated Baroque monument-like Dessewffy mansion houses the village and the school libraries.

The majority of the population are of Evangelic religion. The late Baroque style church was built in 1799. The Babtist chapel has been working since 1926, the Roman Catholic chapel since 1994 and the new congregational house has been serving the religious life of the population since 1995. The Millenium Memorial Park inaugurated in 2000 is a remarkable memorial and it is a new attraction of the village, as well. In addition to maintaining the Hungarian traditions, the inhabitants of Vanyarc preserve the Slovakian national values, too. An outstanding programme of the county is the Haluska Festival, which is made more attractive with a 'sztrapacska' making competition, folklore programmes, programmes for the children, a handscraft fair and workshops and a joy-ride.

We can still admire the beautiful Vanyarc folk costumes only on elderly women, though. The tiny dolls of the Costume-history Doll Museum preserve the reproduction of these costumes.

SZENT ISTVÁN NAP
PÁSZTÓ

NÓGRÁD

A KISTÉRSÉG KIEMELT RENDEZVÉNYEI

április

MAMUSZ ROCK FESZTIVÁL (PALOTÁS)
mihalyfierno@freemail.hu

MÚLTIDÉZŐ ZSIGMOND NAP (PÁSZTÓ)
Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ
Antalné Prezenszki Piroska intézményvezető, T.: 06 32/ 460-881
e-mail: .muvkozp@freemail.hu www.pasztoimuvkozpont.blogspot.com

május

TRAKTORMAJÁLIS (BOKOR)
Bokor Község Önkormányzata
T.: 06 32/ 382-026 e-mail: bokor@bokor.hu

ALMAVIRÁG FESZTIVÁL (KOZÁRD ALMAVÖLGY)
Kozárdért Alapítvány T.: 06 32/ 491-050, 06 30/ 5301-790

június

BUJÁKI VASÁRNAP (BUJÁK)
Molnárné Bódi Piroska művelődési központ vezető T.: 06 20/ 772-3421
www.bujak.hu

július

„MUZSIKÁL AZ ERDŐ" – MÁTRAI MŰVÉSZETI NAPOK
batonyterenye.erd.@egererdo.hu
www.egererdo.hu/muzsikal

RÉTESFESZTIVÁL ÉS MAGDOLNA NAPI BÚCSÚ (HASZNOS)
Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ
Antalné Prezenszki Piroska intézményvezető, T.: 06 32/ 460-881
e-mail: muvkozp@freemail.hu www.pasztoimuvkozpont.blogspot.com

augusztus

NAGYBOLDOGASSZONY NAPI BÚCSÚ ÉS FALUNAP (MÁTRAKERESZTES)
Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ
Antalné Prezenszki Piroska intézményvezető, T.: 06 32/ 460-881
e-mail: muvkozp@freemail.hu www.pasztoimuvkozpont.blogspot.com

TOLDI NAP (ALSÓTOLD)
T.: 06 32/ 380-080 www.alsotold.hu

LIBAFESZTIVÁL (SZURDOKPÜSPÖKI)
Géczi Lászlóné polgármester szurdok@puspoki.koznet.hu,T.: 06 32/ 473-570

szeptember

SZŐLŐ ÉS BORÜNNEP (PÁSZTÓ)
Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ
Antalné Prezenszki Piroska intézményvezető, T.: 06 32/ 460-881
e-mail: .muvkozp@freemail.hu www.pasztoimuvkozpont.blogspot.com

HALUSKAFESZTIVÁL (VANYARC)
Nedeliczki Teréz T.: 06 30/ 563-4692

SZOLGÁLTATÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

SZÁLLODÁK, PANZIÓK, ÉTTERMEK, VENDÉGHÁZAK:

Hotel Kastély, 3044 Szirák Petőfi út 26. T.: 06 32/ 485-300
MTA Kastélyhotel, 2177 Erdőtarcsa, Petőfi út 1. T.: 06 32/ 478-050
Andezit Hotel, 3045 Bér, Virágospuszta T.: 06 30/ 921-3364
Zsigmond Hotel, 3060 Pásztó, Nagymező út 4. T.: 06 30/ 935-2931
Fenyves Fogadó, 3064 Szurokpüspöki, Gyöngyösi út 35. T.: 06 32/ 473-016
Santos Panzió, 3042 Palotás, Szabadság út 124 T.: 06 32/ 480-699
Told-Gold Fogadó, 3069 Alsótold, Nagymező út 147/2 T.: 06 30/ 343-3522
Kishegyi Vendégház, 3060 Pásztó, Kishegy út 26. T.: 06 20/ 544-5757
Anna Vendégház, 3065 Hasznos, Alkotmány út 30. T.: 06 30/ 925-3117
Csépe Sándor Vendégháza, 3065 Hasznos, Alkotmány út 37. T.: 06 30/ 392-2287
Ezüstfenyő Vendégház, 3065 Hasznos, Dobó út 9. T.: 06 70/ 382-6265
Kövicsesparti Vendégház, 3065 Hasznos, Alkotmány út 141. T.: 06 20/ 227-3847
Marika Vendégház, 3065 Hasznos, Alkotmány út 175. T.: 06 20/ 214-6271
Nagy Lászlóné Vendégháza, 3065 Hasznos, Alkotmány út 130. T.: 06 20/ 560-8692
Sánta Kálmánné Vendégháza, 3065 Hasznos, Alkotmány út 124. T.: 06 70/ 337-5218
Verzsó Vendégház, 3065 Hasznos, Alkotmány út 99. T.: 06 30/ 375-1909
Boróka Vendégház, 3082 Mátrakeresztes, Kékesi út 67. T.: 06 30/ 375-1909
Csillagvirág Vendégház, 3082 Mátrakeresztes, Kékesi út 48. T.: 06 70/ 332-2609
Fűrészmalom Vendégház, 3082 Mátrakeresztes, Kékesi út 1. T.: 06 20/ 493-7283
Odler Lászlóné Vendégháza, 3082 Mátrakeresztes, Kékesi út 86. T.: 06 32/ 461-418
Öreg Gerendás Vendégház, 3082 Mátrakeresztes, Kékesi út 71. T.: 06 20/ 350-5039
Sálek Ferenc Vendégháza, 3082 Mátrakeresztes, Kékesi út 112. T.: 06 32/ 461-450
Templomvölgy Resort, 3082 Mátrakeresztes, Tóhegyes út 54. T.: 06 30/ 632-0707
ÓzonÉtelbár, 3060 Pásztó, Deák F. út 3. T.: 06 32/ 461-713
Al-Rablo Étterem és Pizzéria, 3060 Pásztó, Fő út 60. T.: 06 30/ 911-8344
Bence Étterem, 3060 Pásztó, Fő út 92. T.: 06 32/ 460-687
Csibe Cukrászda, 3060 Pásztó, Fő út 81. T.: 06 32/ 463-998
Kávéház, fagyizó, 3060 Pásztó, Fő út 49. T.: 06 32/ 460-893
Bableves Csárda, 3069 Alsótold T.: 06 32/ 380-030
Palóc Csárda, 3060 Pásztó, Külterület út T.: 06 20/ 406-1371
Vadvirág Étterem, 3053 Kozárd, Fő út 29. T.: 06 32/ 491-003
Cserteri Várpince, 3065 Pásztó-Hasznos T.: 06 30/ 364-6883

KÓRHÁZ:

Margit Kórház, 3060 Pásztó, Semmelweis út 15. T.: 06 32/ 461-000
Orvosi ügyelet, 3060 Pásztó, Hársfa út 1. T.: 06 32/ 561-020

ORVOSI RENDELŐK

Alsótold 3069, Szabadság út 6. T.: 06 32/ 380-023
Buják 3047, Glatz O. út 5. T.: 06 32/ 488-006
Héhalom 3041, ,Arany J. út 2. T.: 06 32/ 482-027
Jobbágyi 3063, Bencsik út T.: 06 32/ 475-005
Palotás 3042, Bajcsy-Zs. Út 2. T.: 06 32/ 480-004
Vanyarc 2688, Veres P. út 54. T.: 06 32/ 788-960

FOGORVOSI RENDELŐ:

Dr. Füzér Csaba, 3060 Pásztó, Hunyadi út 33. T.: 06 32/ 463-033
Dr. Nagy Mátyás Norbert, 3060 Pásztó, Csillag tér 5. T.: 06 30/ 726-1195
Egészségcentrum, 3041 Héhalom, Arany J. út 2. T.: 06 32/ 482-222

FOGTECHNIKA:

Dentura Hungary Kft., 3060 Pásztó, Derkovits út 19. T.: 06 30/ 417-8261

ÁLLATORVOS:

Dr. Boros Imre, 3060 Pásztó, Kossuth L. út 34. T.: 06 30/ 252-8132

GYÓGYSZERTÁR:

Gyógyír Patika, 3060 Pásztó, Semmelweis út 9. T.: 06 32/ 563-045
Korona Gyógyszertár, 3060 Pásztó, Fő út 54. T.: 06 32/ 460-842
Gyógyszertár, 3042 Palotás, Szabadság út 39. T.: 06 32/ 480-014
Gyógyszertár, 3044 Szirák, Petőfi út 98. T.: 06 32/ 485-021
Galagonya Pharma Bt., 2175 Kálló, Kossuth út 34. T.: 06 32/ 577-008

REDŐRSÉG:

Városi Rendőrkapitányság, 3060 Pásztó, Fő út 93-95. T.: 06 32/ 460-225 Segélyhívó:107

MENTŐ:

3060 Pásztó, Mikszáth K. út 4. T.: 06 32/ 460-052 Segélyhívó: 104

TŰZOLTÓSÁG: SEGÉLYHÍVÓ 105

Hivatásos és Önkéntes Tűzoltóság, 3060 Pásztó, Kölcsey út 35-37. T.: 06 32/ 460-344

UTAZÁS:

Volán 3100 Salgótarján, Rákóczi út 137-139. T.: 06 32/ 522-200
MÁV 3060 Pásztó, Vasút út 28. T.: 06 32/ 460-422

POSTA:

3060 Pásztó, Fő út 54/3. T.: 06 32/ 460-341

AUTÓJAVÍTÁS, AUTÓMENTÉS, MOTORSZERELÉS:

Jancsó Autójavító és Mentő, 3060 Pásztó, Fő út 141. T.: 32/ 460-279
Szilágyi és Rubin Kft., 3060 Pásztó, Fő út 51. T.: 32/ 463-015

KERÉKPÁRSZERELŐ:

Bódi Zoltán, 3060 Pásztó, Szentlélek út 24. T.: T.: 06 70/ 456-0930

PC SZAKÜZLET:

Megabyte Számítástechnika, 3060 Pásztó, Fő út 40. T.: 06 30/ 497-9449

BENZINKÚT:

Mol Pásztó T.: 06 32/ 563-070

EXTRÉM SPORT:

Sárkányrepülés, siklóernyőzés
Nyikom Hegyisport Klub, Sándor István, Pásztó, Régivásártér út 28. T.: 06 30/ 657-5293
Ózon Repülő Klub, Pásztó-Hasznos Gombástető, Édes Imre T.: 06 20/ 912-6184

LOVAGLÁSI LEHETŐSÉG:

Sidi Tanya, 3060 Pásztó, Gyöngyösi út T.: 06 20/ 564-7296
Lóska János, 2688 Vanyarc, Sarlóspuszta T.: 06 20/ 455-7251

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT:

3060 Pásztó, Deák F. út 42. T.: 06 32/ 460-881

KIÁLLÍTÓ HELYEK, TÁJHÁZAK

PÁSZTÓI MÚZEUM
3060 Pásztó, Múzeum tér 5.
T.: 06 32/ 460-194

CSOHÁNY GALÉRIA
3060 Pásztó, Múzeum tér 4.
T.: 06 32/ 460-194

GAÁL ISTVÁN EMLÉKSZOBA
3060 Pásztó, Múzeum tér 3.
T.: 06 32 /460-194

GLATZ OSZKÁR GALÉRIA
Buják, Kossuth út 3.
T.: 06 20/ 772- 3421

HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY - ECSEG
Ecseg, Hősök tere 2.
T.: 06 32 /490-011

BUDDHISTA SZTUPA ÉS TARA - TAR
T.:32/470-535
www.korosi-emlekpark.hu

TÁJHÁZ - BOKOR
Bokor, Szabadság út 17.

FALUMÚZEUM - HÉHALOM
Héhalom, Kossuth L. u. 59.
T.: 06 32 / 482- 045

TÁJHÁZ ÉS ALKOTÓHÁZ, VISELETTÖRTÉNETI BABAGYŰJTEMÉNNYEL - VANYARC
Vanyarc, Tabán u. 9.
T.: 06 30/ 686-7880

HAGYOMÁNYŐRZŐ PALÓC GALÉRIA ÉS KÉZMŰVES HÁZ - KOZÁRD
Kozárd, Fő út 24.
T.: 06 30/ 524-4082

MÚLTUNK HÁZA - SZURDOKPÜSPÖKI
Szurdokpüspöki, Szabadság tér 17.
T.: 06/20- 250- 2458

KÉZMŰVESEK

FAIPARI TERMÉKEK ÉS AJÁNDÉKTÁRGYAK
Fabogár Kft.
3060 Pásztó, Csillag tér 3.
T.: 06-20/ 494-1776

FAZEKASOK
Bercsényi Fazekasműhely
3069 Alsótold, Nagymező út 23.
T.: 06-30/ 354-2763

Ferenczy Kristóf
3066 Kutasó, Ady E. út 14.
T.: 06 32/ 381-031

Pusztainé Borbás Enikő
3060 Pásztó, Magyar út 1.
T.: 06 20/ 393-6772

KERAMIKUS
Antal András
3069 Alsótold, Nefelejcs út 4.
T.: 06-30/ 911-3829

Antal Gergely
3073 Tar Köztársaság út 26.
T.: 06 30/ 244-0127

KOVÁCS
Szalai Zoltán
3069 Alsótold, Toldi út 20.
T.: 06 32/ 380-046

Sándor József
3047 Buják, Táncsics út 3.
T.: 06 30/ 924-3370

Tuba József
3073 Tar, Rózsa út 5.
T.: 06 32/ 470-396

MŰVÉSZETI ALKOTÓCSOPORT
Athéné Alkotókör
3060 Pásztó, Művelődési Központ
T.: 06 32/ 461-881

TOJÁSPATKOLÓ
Ferenczi Éva Mária
2688 Vanyarc, Tabán út 2/a.
T.: 06 32/ 484-220

Paloc gulyás
ahogyan mi készítjük

Hozzávalók:
40 dkg sertés comb, esetleg lapocka (eredetileg ürü húsból készül), 10 dkg szalonna,
15 dkg burgonya
10 dkg vöröshagyma, 2 gerezd fokhagyma
5 dkg liszt
1 dl tejfel
20 dkg vegyes zöldség
10 dkg zöldbab
ízlés szerint só, bors, piros paprika, piros arany,
pici tárkony, kapor és babérlevél, cukor, ecet

Fazékban a felkockázott füstölt szalonnát erős üvegesre sütjük, majd az apróra vágott hagymát aranysárgára pirítjuk rajta. Ezután az előre megmosott, megtisztított húst ráöntjük, és átforgatjuk, amíg a hús fehér nem lesz. Megszórjuk piros paprikával, teszünk hozzá 1 teás kanálnyi piros aranyt és annyi vizet, hogy ellepje. Fedő alatt, kevergetés mellett félig megpároljuk. A megtisztított és ugyancsak felkockázott vegyes zöldséget, burgonyát, a zöldbabot a félig párolódott húsra öntjük, felöntjük vízzel, fűszerezzük sóval, borssal, pici tárkonnyal, pici kaporral, babérlevéllel, majd fedő alatt lassú tűzön főzzük.
Ha megfőtt, fokhagymás rántással besűrítjük, majd a végén tejfellel, pici cukorral és ecettel ízesítjük. Petrezselyemzölddel díszíthetjük.

Jó étvágyat kívánunk!

PÁSZTÓI KISTÉRSÉG

Salgótarján
22
Szécsény
Nógrád megye
23
Bátonyterenye
Garáb
Felsőtold
Alsótold
Mátraszőlős
Tar
Kutasó
Cserhát-
szentiván
Hasznos
Bokor
Kozárd
Pásztó
Ecseg
Mátrakeresztes
Buják
Galgaguta
Bér
Csécse
21
Szurdokpüspöki
Szirák
Kisbágyon
Jobbágyi
Vanyarc
Szarvasgede
Egyházas-
dengeleg
Palotás
Erdőkürt
Héhalom
Heves megye
Erdőtarcsa
Kálló
Hatvan
M3
Budapest
É
NY
K
D
Pest megye